

Koliko ženskih pravic?

Pekinska konferenca Združenih narodov o ženskih pravicah, ki je dodobra razburkala javnost, je ponudila priložnost za razmislek o večvednosti ali zapostavljenosti žensk, skratka enakopravnosti. Medtem ko bi se komu zdelo nujno razmisliti zlasti o pravicah ženske pri načrtovanju družine, bi se kdo drug raje osredotočil samo na manj globalna vprašanja, kot je npr. to: Ali vas moč tepe? Nasilje v družini, ki sicer lahko izvira tudi iz nerešenega družinskega vprašanja o načrtovanju števila rojstev, je, po vsem sodeč, zelo pogosto. Kot menijo nekateri, pa ostajajo kriki ponižanih in razžaljenih ter pretepenih največkrat za zidovi stanovanj. Ljudi je nekako sram nasilnih dejanj, tako se zdi, vendar pa kaže, da je močnejša od njihovega tovrstnega sramu želja po prevladi nad zakoncem, drugače bi bilo nasilja manj. Če je nasilje nad žensko po eni strani posledica značajskih potez moških, je po drugi strani nasilje družbeno pogojeno. Najnovejši primer za to bi lahko bila Kitajska. Tam številne družine razpadajo, kajpak v ozračju nasilja, ker se tradicionalno vzgojene ženske čutijo zavržene ob možeh, ki jih novodobno tržno gospodarstvo sili delati po cele dneve.

V kakšni družinski in družbeni klimi živijo po vašem ženske v Sloveniji? Na to vprašanje so odgovorile:

TANJA MATKOVIČ iz Krške vasi pri Brežicah: "Nasilje moškega nad žensko je prisotno, a konkretnih primerov ne poznam. Ljudje z mano ne govorijo o tem, kot bi me hoteli zaščititi, ker sem še mlada. Ne vem, zakaj se to dogaja, za nasilje so različni vzroki. Preprečevanje? Policija ne more kaj dosti narediti. Lepo je, če se lahko obrneš na starše ali prijatelje, a kaj, če jih nimas? Tu je še center za socialno delo, če veš zanj."

LIDIJA KUCHAR, prodajalka z Malenc: "Prav gotovo nasilje nad ženskami je, a je prikrito, v javnost pa pride le včasih ob kakšnem skandalu. SOS telefoni so učinkovit kanal, kjer se takšne ženske lahko zaupajo, a pri preprečevanju nasilja bi morala sodelovati vsa družba. Nasilja je namreč vedno več, kar je posledica nestrpnosti in napetosti, a mislim, da je v bolj razvitih državah še slabše kot pri nas."

MINA GRIL, vodja skupine za samopomoč ženskam, žrtvam nasilja, pri Centru za socialno delo Novo mesto: "Za štirimi stenami se marsikaj dogaja in nasilja je ogromno. Ženska je v družini še vedno v podrejenem položaju in ženske še zdaleč nismo enakopravne. Škoda je, da se nasilje v družini najčešče prikriva. Če ste med žrtvami nasilja tudi vi, pokličite na telefon 22-698 ali se osebno oglasite na CSD, soba št. 7!"

SLAVKA AMERŠEK, konfektionarka v sevniški Jutranci, doma iz Zabjeka: "Sama sicer nimam kakšnih slabih tovrstnih izkušenj, toda kolikor sem seznanjena, lahko rečem, da je nasilja nad ženskami očitno preveč. Verjetno je temu nekaj kriva tudi neustrezna zakonodaja, ki morda žensk ne štiti dovolj ali pa je ne uresničujemo zadosti dosledno. Če ne bi bilo tako, ne bi bilo potrebno graditi oziroma odpirati materinskih domov in podobnega."

SUZANA PENDIČ, dijakinja novomeške gimnazije, doma v Trebnjem: Brez posebnega premisleka bi lahko rekla, da predstavnice nečestitega spola ne potrebujemo nobenih posebnih predpisov, ki bi nas zaščitili pred nasiljem moških. Medsebojni odnosi med spoloma so gotovo odraz civilizacijske in kulturne ravni družbe. Še tako dober zakon ne more zaščititi žensk toliko kot srčna kultura."

ZARKO ŽBOGAR, tehnični risar iz Semic: "Položaj ženske v družbi je v mnogočem odvisen tudi od tega, kje ženska živi. V islamskih državah je temelj zatiranja vera, ponekod drugod revščina, ki ženske sili v prostitucijo, medtem ko je v razvitih državah, kamor sodi tudi Slovenija, zapostavljenost predvsem stvar predsodkov in kompleksov. Ko bo pri nas zaživel tržno gospodarstvo, bodo imele enako sposobne ženske enake možnosti kot moški."

PETRA DRŽAJ, televizijska novinarka iz Črnomlja: "Ženske so pri nas toliko zapostavljene, kolikor same dovolijo, da jih zapostavljajo. Sama nisem imela nikoli težav zaradi tega, ker sem ženska, ne v poklicu ne v zasebnem življenju. Kljub temu bi bilo treba nekaj storiti, da bi se vsesplošni položaj ženske izboljšal. Z zakonom bi podrejen položaj tudi formalno prlžnali. Mislim, da je edina prava pot osvoboditev."

BERNARDA SUŽNIK, nezaposlena delavka iz Ribnice: "Tudi v družbah, kjer razglašajo enakopravnost, ženske še zdaleč niso povsem enakopravne moškim. Ženska dovolj trpi že po svoji naravni funkciji, zaradi rojevanja otrok in fizične podrejenosti moškemu, zato so primeri mučenja žensk toliko bolj nedopustni. Prepovedani bi morali biti z zakoni, tako da bi imele ženske vsaj formalno zaščito. Zlorabe se bodo tako ali tako še dogajale."

VESNA ARKO, prodajalka iz Kočevja: "Preveč nasilja je danes vseh povsem zaradi alkohola. Telefon za klic v sili je sicer zelo zamišljena zadeva, a ko te nekdo tepe, ne moreš hkrati telefonirati; tisti, ki tepe, pa tega ne bo sporečal po telefonu. Ko si že tepen, pa je pozno za pritožbo. Tak telefon je lahko v pomoč ljudem, ki so v duševni stiski in potrebujejo pomoč ali tolažbo."

Gozdarji plačujejo previsoko rento

Delavci in upokojenci bodo večinski lastniki GG

NOVO MESTO - Sredi prihodnjega meseca bo novomeško Gozdno gospodarstvo praznovalo 50-letnico obstoja. Po novem deluje kot gozdnogospodarsko podjetje, v katerem je zaposlenih 260 ljudi. "To število je blizu tistega, za kolikor lahko zagotavljamo delo," pravi direktor Gozdnega gospodarstva mag. Tone Sepec.

Novomeški gozdarji opravljajo dela v državnih gozdovih na območju, ki ga pokrivajo - teh je okoli 23.000 ha - vse več dela pa pridobivajo tudi v zasebnih gozdovih, poleg tega od zasebnih lastnikov odkupujejo tudi les. Tudi tu se delež v skupni proizvodnji lesa povečuje, saj že skoraj tretjino od skupaj 130.000 kubikov na leto dobijo iz zasebnih gozdov. Poleg sečnje, spravila, odkupa lesa ter varstvenih in gojitvenih del predelajo (žaganje in tesanje) do 20.000 kubikov lesa na leto, v svojem okviru imajo še vrtnarijo, peskokope, ukvarjajo se tudi s prevozi, vzdržujejo gozdne ceste in še kaj.

Naredili so program lastničenja podjetja, in ker je bilo vse v redu, so pred kratkim dobili prvo soglasje. Večinski lastniki bodo postali sedanjí in nekdanji zaposleni ter upokojenci, ki naj bi s certifikati in potrdili o delu neizplačanih osebnih dohodkov za kake tri leta nazaj prišli do več kot polovice lastništva podjetja.

Za okoli 95.000 kubikov lesa, kolikor ga na leto posekajo v državnih gozdovih, plačajo Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov kot lastniku 1,5 milijona mark letne rente. Gozdarji trdijo, da je to občutno preveč in da njihova dejavnost in način proizvodnje take obremenitve nikakor ne prenese. "Cene lesa ne rastejo, notranja inflacija pa, in prav tako cena dela," pravi mag. Sepec. "Slovenska lesnopredelovalna industrija je v težavah, za izvoz lesa pa je treba plačevati visoko gozdno takso. Poleg tega največ izvažamo v Italijo, lira pa je v zadnjem času močno padla." Zato se novomeški gozdarji pogajajo s skladom za manjšo rento.

A. B.

RIKO PIM SE PREDSTAVLJA

RIBNICA - Eno od treh podjetij, ki po stečaju Rika nadaljuje proizvodnjo cestne mehanizacije in servis vseh izdelkov nekdanjega podjetja, je Riko-PIM (proizvodnja, inženiring-marketing). Mešano slovensko-hrvaško podjetje zaposluje 20 delavcev, v katerem so nekdanji Rikovi delavci s področja razvoja in marketinga. Izdelujejo snežne pluge, kosilnice, pometalne naprave, posipalnice peska in soli. Po besedah Jožeta Gradišarja, direktorja podjetja, se počasi in uspešno vračajo na trge nekdanjih jugoslovanskih republik. Povezali so se tudi z češkimi in nemškimi podjetji, ki proizvajajo sorodno opremo. V petek so pripravili predstavitev dejavnosti.

Deželak v Litiji napovedal več novih trgov

S posveta na Bogenšperku

LITIJA - Občina Litija je pripravila na gradu Bogenšperk razgovor na temo "Občinsko povezovanje gospodarstva za nastope na tujih trgih", ki so se ga udeležili poleg predstavnikov litijske občine minister Janko Deželak, obrtniki, podjetniki in župani sosednjih občin.

Ministra je vodstvo litijske občine seznanilo s težavami, s katerimi se srečujejo vsakodnevno zaradi demografske ogroženosti, podjetniki in obrtniki pa s številnimi gospodarskimi težavami. Tako mora na primer Litijka predilnica plačevati pri uvozu iz Madžarske 8% madžarskih uvoznih carin, pri čemer ima letno 2 milijona mark manjši dohodek. Minister Deželak je povedal, da se za prihodnje leto načrtuje gospodarska rast od 5 do 5,5% z odpiranjem novih trgov na bližnjem in Daljnem vzhodu. Dolgoročne pogodbe naj se sklepajo s Severom, in ne z Jugom, ostale pogodbe pa naj imajo jamstvo.

Minister za ekonomske odnose in gospodarski razvoj si je med obiskom v litijski občini ogledal tudi podjetje Kovino v Šmartnem pri Litiji.

M. ŠUŠTERŠIČ

Lesar: "Matram se kot Kristus!"

(Nadaljevanje s 1. strani)

na čakanje. Poleg tega je znano, da je obrat Hrast v velikih izgubah. Tem prerazporejenim ni nihče povedal, kako naj pridejo na to časovno delovno mesto v 30 km oddaljen obrat, niti ni znan ključ, po katerem so razporejeni. Še bolj žalostno pa je to, da je med njimi veliko takih, ki so tik pred pokojem, časovna prerazporeditev za določen čas pa je lahko tudi bližnjica za odpust.

Vodstvo podjetja jim je tik pred zdajci povedalo, da ni ne naročil ne denarja za prepromaterial. Slednjemu sicer verjamejo, za naročila pa zanesljivo vedo in trdijo, da je tudi to laž in del scenarija za likvidacijo ali poceni prodajo. Na vprašanje, kam je šel denar, ki je bil namenjen posodobitvi proizvodnje, ne ve nihče, ve pa se, da je holding dal posojila posameznikom iz vodstva za nabavo najodobnejše tehnologije, ki sedaj pridno konkurira Inlesu.

Razjarjenim delavcem je 20. septembra pred upravnim poslopijem obrata v Loškem potoku (ta še vedno zaposluje 151 delavec) poskušal probleme razložiti bivši direktor inž. Franc Mihelič. Ker ni znal povedati rešitve in odgovoriti, kdaj bodo imeli delo in denar, so njegova pojasnila gladko zavrnil. Zahtevali pa so generalnega direktorja holdinga Janeza Lesarja in ga po dobrih dveh urah vpitja, zmerjanja in živžog skoraj na silo spravili iz uprave, medtem ko je njihov direktor Janez Pucelj, ki so mu tokrat že drugič izrekli nezaupnico, neznan kam izginil.

Tudi Lesar, ki je predvsem podarjal izgubo trgov in konku-

renčnih podjetij ni prepričal zborujočih, nasprotno, deležen je bil zmerjanja in očitkov, da je ravno on tisti, ki je obrat pognal na boben, ker ni izpolnil obljub o vlaganju in ni skrbel za trge in težave, ki se že dolgo omenjajo, da je izbral navihost in zaupanje zaposlenih in s prisilnimi in vijugastimi potmi nastavljal direktorje po svoji volji, brez pristanka delavcev. V zadnjih nekaj letih je zamenjal tri in ta, zadnji, kot kaže, bo njihov grobar. Lesar je obožbe zanikal in vzkliznil: "Matram se kot Kristus!" in nadaljeval, da je njegova plača, če jo preračuna v delovne ure, manjša od sražilkine.

Da se je scenarij propada in poceni prodaje nekje kahal kaže tudi primer žagarskega obrata, ki dela v sklopu te tovarne. Že kar dve leti ne dela ali zelo malo, znano pa je, da je bil vsa desetletja glavni vir dohodka, a danes ga preraščajo koprive. Vedeti je namreč treba, da gre mimo tega obrata letno najmanj 10.000 kubikov lesa, tovarna pa les uvaža ali kupuje na drugih žagah. Lahko bi dejali, da je tako poslovna sprta s kmečko pametjo, da ne govorimo o pameti ekonomistov, ki so iznašli to pogruntavščino, še posebej, ker ima potoški obrat sodobno sušilnico, gozd dobesedno zarašča polja in njive, žaga pa stoji, ker nima hlodovine!

Ta obrat je bil prvi v Sloveniji, ki je začel z lepljenjem bukovih elementov. Program je dolgo vzdržal kot rentabilen, ne da bi patent zaščitili ali ga tržili. Danes, ko je konkurence dovolj in imajo po besedah g. Lesarja boljše tehnologije, pa ni več konkurenčen ne po kvaliteti in ne po kvantiteti. Seveda

so delavci direktorja izžvižgali in zahtevali, naj ugotovi, kdo je za to kriv.

Sindikat in delavci so sklenili, da mora UO takoj razveljaviti sklepe razporeditvah na časovno delo in ugotoviti, koliko ljudi je zrelah za pokoj, ter zagotoviti odpravnino, sicer bodo s protesti nadaljevali. Izvolili 5-člansko komisijo, ki bo razporedila delo UO in, če bi le prišlo do premeštitev, se morajo delavci vrniti na svoja mesta v matičnem podjetju, v primeru, če gre podjetje v stečaj, pa jim tudi zagotoviti vse pravice, ki izhajajo iz delovnega razmerja. "Zahtevamo, da ostanemo v tem podjetju, da imamo delo in voden zaslužek! Želimo vodstven kader, ki bo delal za nas in ne le zase!" so bile sklepne besede tega zborovanja, ki pa je bil najbrže lalen vetrič pred nevihtjo.

ALBIN KOŠMERL

O VOJNIH ZLOČINIH NA HRVAŠKEM

NOVO MESTO - Hrvaško kulturno združenje pripravlja v sredo, 4. oktobra, ob 18. uri v prostoru Dolenjskega muzeja predavanje o Vojni zločini, storjeni med agresivno Srbije, Črne gore in JLA na Republiki Hrvaško. Predaval bo sodni hrvaškega ustavnega sodišča in predsednik komisije za vojne zločine pri hrvaški vladi dr. Milan Vukotić. Še pred osamosvojitvijo Hrvaške je bil znan kot neustrašen zagovornik političnih obtožev.

Po stečaju Keka dela za manj ljudi

Ta ukrep je po besedah Toneta Konde, direktorja Keka v Žužemberku, najučinkovitejša rešitev - Po novem podjetju z zasebnim kapitalom - 18. septembra še junijske plače

ŽUŽEMBERK - Če hočemo poiskati kar najhitrejšo, najučinkovitejšo, skratka najboljšo rešitev, ki pa mora zagotoviti tudi kontinuiteto proizvodnje, je stečaj tisti ukrep, ki ga vidimo, in za katerega smo se tudi dogovorili z največjimi upniki, s sindikatom in zaposlenimi. To je dejal med drugim direktor žužemberškega Keka Tone Konda v izjavi, za katero smo ga prosili spriče nezadovoljstva delavcev v žužemberški tovarni keramičnih kondenzatorjev.

Po direktorjevih besedah morajo stečaj izpeljati dokaj hitro, ker je Keko proizvajalec polizdelkov. "Vsaka motnja v naši proizvodnji lahko pomeni katastrofalno škodo pri kupcih. Več kot 80 odst. prodaje nam predstavlja izvoz." Po junijski izredni skupščini so v Keku začrtali reorganizacijo. Skladno s tedanjem zamislijo naj bi organizirali pet novih podjetij. Prišli so na pol poti, vendar so zdaj prisilje-

proizvodnja ne bi ustavila niti za en dan," zagotavlja direktor.

V Keku jim je do maja uspelo zagotavljati osebne dohodke, čeprav na nižji zakonsko dovoljeni ravni; v začetku julija so izplačali majske plače, 18. septembra pa še junijske, po tistem nobenih več.

Za Keka, ki je pred tremi leti izginil preko 60 odst. trga in v katerem so se v zadnjih letih nakopičile socialne težave delavcev, so iskali rešitve v štirih zakonjsko začrtanih poteh, kot pojasnjuje direktor. Možna je bila prodaja tovarne, kar bi zaposlene pomenilo enako kot stečaj. Drugo možnost, ki bi prišla v poštev tudi pri Keku, je bilo po direktorjevih besedah ugo-

taavljanje tehnoloških presežkov. Zvezi s slednjim poudarja, da se Kekoovi delavci v povprečju strukturno omenjeni ukrep, s katerim bi zelo težko dosegli pravni učinek, je povezan z velikimi finančnimi sredstvi. Preostali možnosti so bili prisilna poravnava in stečaj. Prisilni poravnavi so bile sporne.

Socialne stiske v podjetju so v zadnjem obdobju občutno narasle in delavci so vse bolj protestirali pod vodstvom podjetja. Od lanskega decembra traja napoved stavke. Dvakrat je že bila stavka, in sicer največja v juliju, ko niso delali tudi 15. avgusta.

nekateri zadeve glede odpustitve delavcev, ker je sindikat kovinske elektro industrije sprožil ustavno spor. V takih okoliščinah je, kot rečeno, prevladala odločitev za stečaj.

M. LUZAR

Mariborsko pismo

"Krvava bitka" za neprofitna stanovanja

Maribor pesti vse hušja stanovanjska stiska

MARIBOR - Medtem ko na mariborski lokalni politični sceni še vedno vlada počitniško mrtvilo je duhove v mestu razgibala prednostna lista za dodelitev prvih neprofitnih stanovanj, ki jih je dal zgraditi stanovanjski sklad mestne občine. Gre za klasično zgodbo: na razpis za dodelitev neprofitnih stanovanj se je prijavilo blizu 1.000 Mariborčanov, mestni stanovanjski sklad pa ima na voljo samo 90 stanovanj. Zato ni čudno, da so po objavi prednostne liste začele na stanovanjski sklad deževati pritožbe, po mestu pa so se razširile govorice o vseh mogočih zvezah in zvezicah, ki naj bi botrovali sestavi prednostne liste.

Čeprav kljub prahu, ki ga je dvignila objava prednostne liste za dodelitev neprofitnih stanovanj, doslej komisiji stanovanjskega sklada še nihče ni dokazal

nezakonitega dela ali pristranosti, pa se utegnejo stvari še pošteno zamotati. Vse kaže, da bodo neprofitna stanovanja prej nared za vselitev, kakor pa bo prednostna lista pravno močna, saj nameravajo nekateri iti s pritožbami do konca oziroma do najvišje instance. Nekateri občinarje že skrbi, da se bo v Mariboru ponovno vrtilo kolo, ko je bila vila zgodba izpred treh let, ko je občina kupila okoli 60 socialnih stanovanj, ki so nato ostala dve leti prazna, saj zaradi številnih pritožb in upravnih sporov prednostna lista za dodelitev socialnih stanovanj prej ni postala pravno močna.

Sicer pa je razumljivo, da si številni Mariborčani, zlasti mlade družine, na vse načine prizadevajo priti do socialnega ali najemnega stanovanja, saj je za mnoge to edini način, da pridejo do strehe nad glavo. Nova stanovanja so namreč zelo draga, saj se cena kvadratnega metra stanovanjske površine v novogradnji vrti od 1.600 do 2.150 mark. Temu primerne so tudi najemnine za prvotna stanovanja. Za dvosobno stanovanje v centru mesta je treba odšteti od 500 do 700 mark mesečno, najemna za garsonjo je okoli 400 mark, njere se vrti okoli 400 mark, večiče za študenta ali dijaka je večposteljni sobi s souporabno kopalnico pa stane 150 do 200 mark mesečno. Kljub prizadevanjem stanovanjskega sklada se stanovanjska stiska v Mariboru iz leta v leto in iz meseca v mesec povečuje.

TOMAŽ KSELA

Stavka pridelovalcev pšenice?

Komisija za kmetijstvo in gozdarstvo pri državnem svetu v Žužemberku o lovski zakonodaji in kmetijstvu - Suha krajina "težja" od krasi - Prepoved hrupa?

ŽUŽEMBERK - Kolikšno škodo povzroča divjad v Suhi krajini in kako plačati odškodnino, se je doslej vprašalo že veliko posameznikov in ustanov. Zadevo je postavila v središče svojega zanimanja tudi komisija za kmetijstvo in gozdarstvo pri državnem svetu, ki se je pred dnevi sestala na redni seji v Žužemberku, kjer je razpravljala med drugim o Omanovem predlogu zakona o lovstvu.

Tone Hrovat, državni svetnik in predsednik omenjene komisije - sicer je ravnatelj Srednje kmetijske šole Grm v Novem mestu - je odločitev, da je komisija zasedala v Žužemberku pojasnil tako: "Problem divjadi in s tem povezanega

ustreznim ustanovam. Sprejeto se nanaša tako na zakon o lovstvu kot na nekatere druge zadeve v zvezi s kmetijstvom. Tako so sklenili, da bodo pripombe, ki so jih izrekli na žužemberški seji krajani, svetniki, zadruga, svetovalna služba in drugi, uradno posredovali pripravljalcem nove zakonodaje, v kateri bi bilo načrtovanje stalaža divjadi v domeni države; ta naj bi bila lastnik divjadi in naj bi dajala tudi ustrezne koncesije. Zaslugek za lovstvo naj bi od države dobile občine, kjer naj bi ta denar namenili ali za zaščito pred divjadjo ali nekatere druge namene.

Drugi del tega sklepa se je nanašal predvsem na pomoč območjem v Suhi krajini, kjer je škoda zaradi

divjadi največja. Zdaj so uvrščena v kraška območja, na seji pa so predlagali uvrstitev v kategorijo za kmetijstvo manj primernih območij. S tako predlagano uvrstitvijo v "težja" območja bi zagotovili primernejše subvencioniranje tamkajšnjega kmetijstva. Zato so sprejeli na seji tudi pobudo, da mora država zagotoviti prebivalstvu v ogroženih območjih nepovratno denarno pomoč ali dolgoročne kredite.

Državni svetnik Evgen Sapač iz Prekmurja je na seji opozoril, da so pšenico letos plačali bistveno manj, kot je bilo določeno z dogovorjeno ceno. Tako so nekateri kmetje dobili 12 ali 14 tolarjev za kilo pšenice.

Zdaj zahtevajo pšenico nazaj, da bi jo pokrmili. Če se razmere, na katere je opozoril Sapač, ne bodo uredile, lahko Slovenija pričakuje stavko kmetov.

L. M.

NAŠIM SADJARJEM PREOSTANE - ČAKANJE

LJUBLJANA - Po avgustovski napovedi Prognosfruita bo letošnji pridelek jabolk v državah Evropske zveze za 11 odstotkov manjši kot v povprečju v prejšnjih letih. Velik zapad ima zlasti sorta gloster, ki je tudi pri nas slabše obrodila kot ponavadi. Ali je manjši evropski pridelek večja priložnost za slovenske sadjarje, ki na blizu 5.000 ha inženirskih nasadov pričakujejo letos pridelek 45.150 ton (in še 12.500 ton kmečkih sadovnjakih)? Zal ne, saj velja v skaldu z določili WTO pri tovaru v Evropsko unijo za kilogram jabolk vstopna cena (tako imenovana izravnavna) okrog eno nemško marko. To pomeni, da je naša prodajna cena skoraj dvojno obremenjena, zato slovenska jabolka na trgu ne bodo konkurenčna. Tako slovenskim sadjarjem preostane le upanje na čimprejšnji vstop Slovenije v Evropsko unijo.

NOVOMESKE TRŽNICE

Letos so jabolane in hruške dobro obrodile, kar se pozna tudi v ponudbi na tržnici. Cene za ozimnico se za dva sodeža gibljejo med 80 in 120 tolarjev. Ostala ponudba: jajca 20, paradižnik 80, med 500, propolis 100, breskve 110, smetana 600, čebula 400, slive 100, krompir 40, fižol 80, fižol v strokih 300, varčinsko zelje 60 in feferoni 300 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi so med naslednje cene: ananas 315, paprika 200, česen 190, radič 140, krompir 32, kislota zelje 189, banane 105, jabolka 70, čebula 53 tolarjev. Deladini je zaračunal: grozdje 250, jabolka 200, jabolka 100, pomaranče 200, limone 180, slive 150, nektarine 200, breskve 200, papriko 120, zelje 200, ohrovt 70, česen 250, cvetača 160, brstični ohrovt 350, kumpijone 500, kumare 150 in sojino 250 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu je bilo naprodaj 180 do tri mesece starih in 60 starejših prašičev. Najbolj so prodali 60 po 320 do 350 tolarjev, starejših pa 15 po 200 do 250 tolarjev kilogram žive teže.

kmetijski nasveti

Jabolčnik, nadomestek vina

Bogati nemški kmetje, na primer na Württemberškem, niso tako bogati, da bi med delom, pri malici ali obedu pili vino. Zadolžijo se jabolčnikom ali hruškovec, pridobljenim iz manjvrednega sadja, ki je daleč nad tistim, kar pri nas poznamo pod tega imenom. Tako, kot iz grozdja šele strokovno pravičen postopek kletarjenja naredi odlično vino, je tudi pri pripravi sadjevca odločilno kletarjenje. Priprava dobrega jabolčnika ali hruškoveca se začne s pravilnim izbranim in pripravljeno sadje. Užitno zrelo poletno sadje je moč takoj uporabiti za sadjevec, medtem ko je treba s sadjem jeseni počakati. Znano je, da za ozimnico namenjeno sadje po obiranju še ni užitno zrelo, saj se njegov škrob še ni spremenil v sladkor. Za alkoholno vrenje je potreben sladkor, zato se mora jesensko sadje odležati. Šele nato lahko pričakujemo, da bo imel jabolčnik ali hruškovec tudi do 10 volumskega odstotka alkohola (to pa je skoraj toliko, kot ga ima rakija) in bo v sodu obstojen. Seveda je mogoče odstotek sladkorja tudi umetno povečati z dodajanjem kuhinjskega sladkorja, to je z dodatkom sladkorja. Prav tako je moč sadjevec obogatiti s kislino, vinsko ali citrsko kislino, če je sok preveč medlega okusa. Če delajo nemški kmetje, ki znajo iz sadja pridobiti izvrstno pijačo, to je v jesenski čas. Seveda ne gre brez potrebne opreme, sadjarji potrebujejo mlina, stiskalnice, čiste posode filtra, kipele vehe, vse tako kot pri vinogradništvu. Za mletje pride v poštev le dozorelo, zdravo, čisto sadje. Pridobljen mošt je treba takoj zažveplati s 3 do 6 mililitri žveplovega dvokisa, sicer bi porjavel. Okus je mogoče naknadno izboljšati z dodatkom vinskih droži ali vinskega kamna, tani, ki sok zbistri, ali kutine, ki popravi vonj in okus. Takoj po obiranju sadja je potreben prvi pretok, naslednji pa poldrugega dneva kasneje. Sadjevec je kot organska snov podvržen biokemičnim procesom. Med njegove napake prištevamo porjavitev, ki nastane zaradi oksidacije, počrtnitev, ki jo povzročajo železove spojine, motnjenost in plesnivost, med njegove bolezni pa kan, miševino, vlečljivost, plesnivi cik. Prve odpravimo s čiščenjem, druge pa z zdravljenjem, tretje pa s konzerviranjem.

Inž. M. L.

SREČANJE ZADRUŽNIKOV - Kar okrog 400 zadržnikov trebanjske M-Kmetijske zadruge in njihovih družinskih članov se je pred zadnjo soboto septembra udeležilo tradicionalnega srečanja zadržnikov, tokrat pri lovskem domu na Trebelnem. Zbrane je pozdravil predsednik zadruge Stane Urek (na posnetku), zatem pa še trebanjski župan Ciril Pungartnik. Pester zabavni spored je spretno povezoval Lojze Podboj, zadržnike sta obiskala Krjavelj in cigan Brajdimir s svojo plesalko, za ples pa je poskrbel s svojimi vižami ansambel Petra Finka. V družabnih igrah: komu bo prej zavrelo mleko, sajenje krompirja, vezanje trte, tek na smučeh, vleka vrvi, človeška samokolnica in drugih, so se pomerile ekipe zadržnikov. Lovci so poskrbeli za okusen srnjakov golaž, v poznejših urah pa so posrežili še z odojkom. (Foto: P. P.)

Ministrove izjave

Iz nastopov kmetijskega ministra dr. Jožeta Osterca

- Strategija kmetijskega razvoja ni dokument, ki bi ga morali uresničiti v kratkem času. Strategija je prelomnica. Cilj niso več veliki obrati in industrializacija kmetijstva, temveč družinske kmetije.
- V Sloveniji je lani znašal obseg državnih intervencij v kmetijstvu 35 odstotkov od vrednosti pridelave (v Evropski uniji 45, Avstriji 60, Švici 80 in na Japonskem 90 odstotkov).
- Proti zaraščanju hribovske zemlje se "bojujemo" z dodatki za mleko in meso. Zdaj razmišljamo, da bi namesto njih uvedli neposredna plačila za pridelovalne in druge naloge, ki jih opravljajo kmetije. Za to bi najprej potrebovali natančen register kmetij in kmetijskih zemljišč ter novo vrednotenje zemljišč.
- Domačo pridelavo krompirja smo zaščitili na najvišji ravni, ki nam jo dopušča mednarodni sporazum. Država pa krompirja ne bo izvažala, to je vendar naloga zadrug, poslovne skupnosti in drugih.
- Ob vključitvi Avstrije v EU je največji šok doživela živilska industrija, zlasti mlekarne, ki so bile predolgo zaščitene pred konkurenco. Nekaj podobnega lahko pričakujemo tudi pri nas...

ODLIČJA DOKAZUJEJO KAKOVOST - Z letošnjo bero sejmskih odličij so kočevski mesarji več kot zadovoljni, najbolj pa bodo, če bodo nagrajene izdelke dobro sprejeli tudi kupci. Na sliki: direktor M-KG Kočevje Janez Žlindra (levo) in direktor Mesarije Ciril Debeljak ob sejmskih odličijih. (Foto: M. L.-S.)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Alkoholno vrenje

Pojav, ki spreminja sladki mošt v vino, je vreden velike vinogradnikove pozornosti in strokovnega dela. Včasih smo bili zelo zadovoljni, če je mošt sam od sebe začel vreti, še bolj pa, če je ves sladkor povrel. Danes ne zaupamo več kvasovkam, ki so na grozdju, saj jih je tri četrti "divjih" in samo četrtina žilnih.

Da bi prevladala četrtina nad zelo številno konkurenco, je treba delati z grozdem in moštom zelo strokovno in tudi čisto. Cisterne iz nerjavečega jekla so vsekakor povečale higieno v zidnicah, enako plastične kadi za maceracijo rdeče drozge in vsa drobna posoda, ki je predvsem iz plastike. Nisem pa prepričan, da je vse to posodje deležno dovolj vode in občutka za higieno, saj čistoče posebno v jeseni, ko kar mrgoli drobnoraznih, ni nikoli dovolj. Do raznih okužb mošta pride zaradi oporečnega orodja in pripomočkov, ki so izpostavljeni zraku.

Danes je nesporno, da si s kupljenimi kvasovkami pripravimo zanesljivo kulturo, ki gotovo prevre mošt. Vitalnost teh kvasovk in sposobnost razmnoževanja je že na taki stopnji, da nam ni potrebno dva dni pred trgatvijo nabirati manjših količin grozdja za pripravo kvasnega nastavka, če gre za belo vino. Ob prešanju natočimo potrebno količino mošta (2 l/hl), ga pastemiziramo, to je segrejemo do 80°C in v ohlajenega (20°C) dodamo v mlačni vodi (40 - 42°C) namočene suhe kvasovke. V mlačno vodo je treba istočasno s kvasovkami dodati

sladkor, da imajo le-te takoj na voljo hrano. Priporočamo, da raztopljeni kvasovke čimprej, prej kot v pol ure, dodate v pastemizirani (segreti) mošt, da preprečite njihovo odmiranje. Normalno zdrave kvasovke se v desetih urah že toliko razmnožijo (to ugotovimo, če opazujemo ali pokušamo kvasni nastavek), da z njim lahko cepimo mošt v sodu, ki smo ga ravnokar razsluzili. Čas, ki je potreben za razsluzenje belega mošta, zadostuje za pripravo kvasnega nastavka.

Pri rdečih sortah svetujem dodati kvasni nastavek v kad takoj, ko smo specljali prvih 100 kg grozdja. S tem želimo preprečiti, da bi divje kvasovke prevrele pobudo. Če imamo pred trgatvijo rdečega grozdja že beli mošt v vrenju, ga uporabimo kot kvasni nastavek.

Za pridelavo kakovostnega vina ni dovolj, da obvladamo pripravo kvasnega nastavka in da mošt povre. Sladkor v moštu se ne spreminja samo v alkohol. Nastaja več sto stranskih snovi, ki vplivajo na kakovost vina. Nekateri od teh snovi so dobrodošli, nekatere pa je potrebno čim bolj zmanjšati. Zato govorimo o diriganem alkoholnem vrenju. Kvasovkam moramo biti mi gospodar, dirigent. One ne vedo, ali je letnik dober ali slab. Njihov cilj je čim bolj se razmnoževati in dobro hraniti. Naša dirigentska palica je temperatura, s katero vplivamo na njihovo disciplino. Pri nižji temperaturi prevreto belo vino bo imelo lepšo sortno in vinsko cvetico in ne bo potrebovalo čez leto veliko žvepla.

dr. JULIJ NEMANIC

Sijajna bera sejmskih odličij

Mesarija Kočevje: 8 odlikovanj s sejma v Gornji Radgoni in 2 znaka SQ iz Kranja

KOČEVJE - Mesarija Kočevje, ki sodi v poslovni sistem Mercatorja - Kmetijskega gospodarstva Kočevje, je na letošnjem 33. mednarodnem kmetijsko-živliskem sejmu v Gornji Radgoni dobila 8 medalj in priznanj, med njimi tudi zlato medaljo za inovacijo. Na kranjskem sejmu slovenske kakovosti, ki je bil od 12. - 15. septembra, pa so prejeli 2 znaka slovenske kakovosti.

Kočevska Mesarija se radgonskega sejma udeležuje že vrsto let. Letos so se na njem predstavili z 12 izdelki, kar za 8 med njimi pa so prejeli medalje in priznanja. Tako so prejeli zlato medaljo za inovacijo za čebulni namaz, priznanje za inovacijo delikatese govedine v črevu, ter 6 bronastih medalj za kočevsko klobaso, delikatese šunka v črevu, pizza narezek z gobami in sirom, svinjske glave v aspiku z zelenjavo, krakovsko klobaso in posebno klobaso.

Kranjskega sejma slovenske kakovosti so se letos udeležili prvič. Kot pravi direktor Mesarije Ciril Debeljak, so šli na sejem le z dvema izdelkoma: kočevsko klobaso in hrenovko v ovčjem črevu. Za oba izdelka so dobili modri znak slovenske kakovosti. Najbolj veselji so seveda zlate medalje za inovacijo, saj sta bili letos v Radgoni s področja mesarstva podeljeni vsega le dve

zlato medalji za inovacijo.

Medalje so po mnenju direktorja M-KG Kočevje Janeza Žlindre dokaz napredka, ki so ga kočevski mesarji dosegli v zadnjih nekaj letih. Pred šestimi leti so namreč pričeli s posodabljanjem celotnega mesarskega sklopa, ki se nahaja na Kmečkem trgu v Kočevju. V tem času so že posodobili celotno klavno linijo, naredili nov prizidek izkoščevalnice, v predelovalnem

• Če v 36.500 dneh popijete vsako jutro en sam vrček piva, vam pivovarji zagotavljajo, da boste dočakali sto let. (Bregar)

delu pa dokupili nekaj novih kvalitnih strojev. Lani so obnovili sanitarno garderobni voz, za prihodnje leto pa načrtujejo še izgradnjo in ureditev prizidka klavnice.

M. LESKOVŠEK-SVETE

STOJNICE Z DOMAČO HRANO

RIBNICA - Po vrnitvi iz Nemčije, kjer so si ogledali biosferni rezervat v Rhönu, so v Ribnici takoj odločili, da nekatere izkušnje s tridnevne ekskurzije predstavijo v domačem kraju. Župan Jože Tanko in svetovalka za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti na kmetijah Ana Ogorelec sta za začetek dala prilžnost kmečkim žensam s Slemen. Te so na stojnici pred cerkvijo prodale krušne izdelke. Če se bo takšen način prodaje kmetijskih izdelkov prijel bodo stojnice postavili na Marofu pa tudi drugje.

M. G.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Otrokovo odklanjanje hrane

Prvi teden v oktobru označujemo vsako leto kot teden otroka. Prehranjevanje kot proces sprejemanja hranilnih snovi se prične že v materinem telesu in tedaj je postavljen tudi temeljni kamen za zdravje in odpornost otroka. Vse prevečkrat se zanemarja to najzgodnejše obdobje razvoja, ki se ob rojstvu kaže z določenimi posledicami. Zato naj bodo mati posveča vsakodnevni prehrani veliko pozornosti, predvsem pa naj opusti razne slabe razvade, kot so pitje alkoholnih pijač, kajenje, zdravlila, ki jih ni predpisal zdravnik, in podobno.

Po mnenju psihologov sta za normalno uživanje hrane pri otroku potrebna lakota in tek. Lakota je naravni nagon, tek pa se šele razvija. Otrok se torej uči jesti v skladu s svojim razvojem, dokler ne zna jesti kot odrasli. Vse pre-

večkrat starši prav pri tej vzgoji pretiravajo in so celo nasilni s svojimi zahtevami. Med družinskimi obedi bi bilo več uspeha in manj neprijetnih trenutkov, če bi otroku prepustili več volje in odločnosti o njegovih potrebah po hrani. Mati, ki vsaj delno obvlada sestavo živil ali njihovo hranilno in energijsko vrednost, bo brez težav otroku zamenjala morda le trenutno "zasovraženo" živilo z drugim, ki mu je hranilno enakovredno.

Primer je sveže nepredelano mleko, ki ga nemalo otrok iz določenih vzrokov odklanja, ga pa dobro nadomestimo z različnimi mlečnimi izdelki. Te lahko zelo domiselno vključujemo v razne jedi, kot so testenine s sirom, palačinke s skuto, sadno mleko, mlečni sladoledi itd. Le s pravo mero potrebnosti bomo pri hranjenju otroka dosegli zaželjeno!

Birčenci ne čakajo več na dež

KS Birčna vas končno dobila vodovod - Več kot pol z lastnim denarjem in delom

BIRČNA VAS - 92 let po tistem, ko je Novo mesto dobilo vodovod, je pitna voda iz istega zajetja v Stopičah prejšnji teden prišla v Birčno vas, ki je imela železniško postajo 80 let prej kot vodovodni rezervoar. Po osmih letih zahtevne gradnje 9 km dolgega vodovoda in vseh potrebnih objektov so vso zadevo slovesno odprli zadnji letošnji poletni petek, 22. septembra. Slovesnost je bila pri najvišji točki tega vodovoda, pri rezervoarju na Ušivcu, gozdni vzpetini nad Birčno vasjo.

Tako je pitno vodo dobilo 218 gospodinjstev v tej primestni krajevni skupnosti, kar je 70 odst. vseh, vsa stvar pa je stala skoraj milijon in pol mark, od česar so več kot pol prispevali krajanji s samopriskevkom in izjemnim prostovoljnimi delom, saj so sami opravili blizu 20.000 delovnih ur, ter KS Birčna vas. Ostalo sta za gradnjo prispevale novomeška občina in država ter seveda novomeška Komunala, ki je prispevala največ denarja in je tudi investitor gradnje. "To veliko pridobitev, ki jo danes slovesno odpramo, po pravici štejejo med tiste, ki nam bodo spremenile življenje," je med drugim dejal predsednik krajevne skupnosti Birčna vas Alojz Muhič, ki mu vsi priznavajo velike zasluge pri gradnji vodovoda.

Vodovod so dobile vasi Birčna vas, Stranska vas, Rakovnik in Rajnovče, skupaj okoli 850 prebivalcev. Ta sistem pa dopušča še oskrbovanje z vodo Jame ter Dol in Gor. Lakovnic. "Vodovod pa prav

tako potrebujejo tudi v Vel. Podljubnu in v Vrhu pri Ljubnu in trd-

OGLED REZERVOARJA - Prebivalci KS Birčna vas, ki so prišli na slovesno otvoritev vodovoda, so si z zanimanjem ogledali 200-kubični vodohran. (Foto: A. B.)

no smo odločeni, da bomo omrežje v prihodnjih letih razširili tudi v te kraje," je dejal Muhič.

Prisrčen kulturni program ob otvoritvi so pripravili otroci iz birčenske podružnične šole, zapel je tamkajšnji pevski zbor, šmihelski župnik pa je vodovod blagoslovil. A. B.

Sedemsto let šmihelske fare

Jutrišnja slovesna maša bo vodil dr. A. Šuštar

NOVO MESTO - Z nedelj-skim srečanjem pritkovalcev iz novomeške dekanije v Šmihelu so se začele prireditve ob 700-letnici šmihelske župnije, ki jo bo obhajali prihodnje leto.

Jutri, 29. septembra, na Mihaelovo, bo celodnevno čaščenje in razglasitev jubilejnega leta. Ob petih popoldne bo v farni cerkvi slovesna maša, ki jo bo vodil ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar; ob pol osmih zvečer pa bo v avli Kulturnega centra Janeza Trdine slavnostna akademija z nastopom novomeškega simfoničnega orkestra.

Na Mihaelovo nedeljo, 1. oktobra, bo ob 9. uri v šmihelski cerkvi slovesna maša in žegnanje ob godu župnijskega zavetnika.

Do konca tega leta in v prihodnjem se bo v počastitev visokega jubileja šmihelske prafare izvrstilo še več prireditev z verskim in posvetnim obelježem.

ČASTNI OBČAN POSTAL MILOŠ KOVAČIČ - Člani sveta občine Škocjan so skladno s sprejetim odlokom o priznanjih občine Škocjan soglasno odločili, da mag. Milošu Kovačiču, generalnemu direktorju tovarne zdravil Krka, podelijo naziv in listino prvega častnega občana občine Škocjan, ki je kraju in prej še krajevni skupnosti Škocjan vedno rad pomagal, priskočil na pomoč in jo pogosto obiskoval. Listino mu je župan Janez Povšič podelil v ponedeljek na slavnostni seji, ki je bila tudi priložnost za otvoritev prenovljenih prostorov nove občine in izpostave upravne enote. Te je odprl minister za lokalno samoupravo mag. Boštjan Kovačič. Seje so se udeležili številni ugledni gostje, za kulturni program pa sta poskrbela citrarka Marjana Tršinar in mali harmonikar Janez Lekše. (Foto: T. Gavzoda)

ČASTNI OBČAN POSTAL MILOŠ KOVAČIČ - Člani sveta občine Škocjan so skladno s sprejetim odlokom o priznanjih občine Škocjan soglasno odločili, da mag. Milošu Kovačiču, generalnemu direktorju tovarne zdravil Krka, podelijo naziv in listino prvega častnega občana občine Škocjan, ki je kraju in prej še krajevni skupnosti Škocjan vedno rad pomagal, priskočil na pomoč in jo pogosto obiskoval. Listino mu je župan Janez Povšič podelil v ponedeljek na slavnostni seji, ki je bila tudi priložnost za otvoritev prenovljenih prostorov nove občine in izpostave upravne enote. Te je odprl minister za lokalno samoupravo mag. Boštjan Kovačič. Seje so se udeležili številni ugledni gostje, za kulturni program pa sta poskrbela citrarka Marjana Tršinar in mali harmonikar Janez Lekše. (Foto: T. Gavzoda)

ČASTNI OBČAN POSTAL MILOŠ KOVAČIČ - Člani sveta občine Škocjan so skladno s sprejetim odlokom o priznanjih občine Škocjan soglasno odločili, da mag. Milošu Kovačiču, generalnemu direktorju tovarne zdravil Krka, podelijo naziv in listino prvega častnega občana občine Škocjan, ki je kraju in prej še krajevni skupnosti Škocjan vedno rad pomagal, priskočil na pomoč in jo pogosto obiskoval. Listino mu je župan Janez Povšič podelil v ponedeljek na slavnostni seji, ki je bila tudi priložnost za otvoritev prenovljenih prostorov nove občine in izpostave upravne enote. Te je odprl minister za lokalno samoupravo mag. Boštjan Kovačič. Seje so se udeležili številni ugledni gostje, za kulturni program pa sta poskrbela citrarka Marjana Tršinar in mali harmonikar Janez Lekše. (Foto: T. Gavzoda)

Škocjanske špele

VZTRAJNI ŽUPAN - Ponedelj-kova slavnostna seja sveta je bila v znamenju dveh Kovačičev - Boštjana in Miloša, oba pa sta imela tudi pomembni dolžnosti; prvi je prerezal trak obnovljenih prostorov, drugi je postal častni občan. In ob sta "opozorila" na eno od županovih lastnosti. Boštjan je povedal, da ne mine jutro, ko ne bi prejel županovega poziva, s katerim bi želel doseči to ali ono. Podobne "težave" pa ima tudi Miloš: "Povšču ne smem preveč obljubiti, ker se ga potem ne morem zlostiti. Sedaj mu manjka samo še hipodrom, saj je bil celo na šentjernejškem župana zelo ljubosumen, ko je lahko skočil s padalom." Škocjanski župan se je namreč odločil, da mora to tudi on poizkusiti. Le hipodroma še ni.

Šmihelčani gredo na tabor Unescovih šol

Spoznavanje in izmenjava izkušenj med šolami

NOVO MESTO - Pet učencev in dve mentorici iz osnovne šole v Šmihelu bo v nedeljo, 1. oktobra, odšlo na mednarodni izobraževalni in raziskovalni tabor v Piran, kjer se bodo družili in delali skupaj s kolegi iz še 15 šol. Piranska šola je namreč edina v Sloveniji pridobila certifikat Unescove šole (ena od skoraj 3.000 na svetu), zato na tabor vabi šolarje iz Italije, Norveške, Avstrije in Hrvaške ter 10 slovenskih "sestrskih" šol.

Naloga tabora je, da posreduje različne vsebine in načine dela drugim šolam. Vsaka šola na taboru prikaže nekaj, česar drugi nimajo, in tako omogoči prenos zamisli na druge šole. Tabor je organiziran po metodologiji Unescovega projekta Sever-Jug.

Po programu srečanja "Da ne bi pozabili" udeleženci več let zaporedno zbirajo gradivo za knjige (Po poteh prijateljstva, Knjiga o dobrih ljudeh, opis) ter pišejo poročila o delu v preteklem letu. Poleg programa za izmenjavo izkušenj bodo udeleženci v tednu dni (do 7. oktobra) še sodelovali v glasbeni, likovni, športno-rekreacijski, računalniški in še kaki delavnici ter v različnih drugačnih oblikah druženja. B. D. G.

TELEFON - Lažje je zadeti na "3 x 3", kot po telefonu dobiti novomeško občino. Pa se je vestni človek prejšnji teden vseeno lotil tega naporenega početja. Ko je zapravil uro ali dve in končno priklical občino in so ga zvezali z davkarji, jih je v zahvalo dobil z macolo po glavi. Možak je namreč dobil položnice za plačilo davka od stavb. Ime in priimek sta bila sicer prava, naslov pa ne in je hotel povedati, da so se zmotili in položnice za njegovega soimenjaka, ki stanuje nekje pri Ljubljani, poslali na Škrjanec. Ampak tiste ženske, ki naj bi "rihtala" take stvari, takrat ni bilo v pisarni, ona druga pa s tem ni hotela imeti nič, češ da naj kliče kasneje. Ne boste verjeli, ampak možak je poskušal še naslednji dan in še enega za tem. Občine ni dobil, potem pa si je mislil: zakaj neki hise tako trudiš, da bi popravil slamparijo drugih, ki so plačani, da prav delajo? Pa še sam bi veliko raje plačal davek, ki ga je dobil, kot tistega, ki ga bo moral...

ŽUPAN - Telefonsko centralo ima občina res slabo in majhno, ima pa zato velikega župana. Tako vsaj bi lahko sklepali po predlogu odloka o izvajanju komunalnega nadzora na območju občine, o katerem bo tekla beseda na današnji seji občinskega sveta. V predlogu odloka in v spremnem pisanju je šestkrat zapisan samostalni župan, in to dosledno z veliko začetnico, se pravi Župan, čeprav beseda niti enkrat ne stoji na začetku stavka. Če bo šlo tako naprej, bodo sedaj prvi iz galerije veličin na vrsti Tajnik, Sekretarji, Vodja Kabineta in Sotestnik Pisarniške moči, Telefonist, Čistilnik in na koncu še Občani in Delovni ljudje.

TEČAJ - Ob obisku kulturnega ministra Pelhana v Knjižnici Mirna Jarca je zaradi drugih pomembnih delovnih dolžnosti ("besedo ima ravnateljica knjižnice") obvezno fotografiranje županskega prisotnosti prevzel občinski kulturni minister. A mu stvar ni šla od rok in nikakor ni mogel preprečiti bližavice, da bi oddal blisk. Pa mu je ob govorniku pravega ministra o programu reševanja novomeških kulturnih zagat župan pripravil hitri tečaj o delu s fotoaparatom. Ni uspelo. Ko bi bilo to edino...

CENITEV - Šentjernejški župan pa je naročil cenitev stavbe druzbenega doma v Orehovici, od koder je možak doma in kjer je bil dober leta predsednik krajevne skupnosti. Ljudje, ki si stvari poznajo, sprašujejo, kje je dobil cenilca, ki lesen starinski ometni strop na lesenih nosilcih opisal kot ploščo iz ranega betona. Po tej logiki so bili vrtili Podgorci inovatorji, ki so pred stoletji prvi na svetu na svojih kočah in kajžah vlivali betonske plošče, in to take, ki tudi gorijo.

Ena gospa je rekla, da dejstvo, da je bil javni poziv za vpisovanje in vplačevanje delnic Krke v časopisu Delo objavljen na strani z osmrtnicami, ne pomeni, da je na paradižniku, ampak družbeno premoženje.

POHOD NA VELIKI ROGATEC

NOVO MESTO - Planinsko društvo Novo mesto vabi na zanimivo turo na Veliki Rogatec (1557 m), ki bo v soboto, 7. oktobra, in bo trajala 8 ur. Odhod avtobusa izpred nove meške avtobusne postaje bo ob 5.30, cena prevoza pa je 1.500 tolarjev. Društvo zbira prijave do torka, 3. oktobra, na telefon: 21-446 in 49-040.

SUHOKRANJSKI DROBIŽ

OBNOVLJENA LOVSKA KOČA NA PLEŠIVICI - Lovski družine Plešivica so s prostovoljnimi delom prenovili lovsko kočjo na hribu Plešivica. Pod vodstvom predsednika LD Franca Jarca, tajnika Sotestnika Jožeta Primeca, tajnika Setničarja in oskrbnika kočje Volja Koncilje so skupaj z lovci kočjo obnovili tako, da si jo velja ogledati. SUHOKRANJSKI BREZ "NOVOVAČEVEGA OVINKA" - Ob novopridobitvi, posodobljeni cesti med Sotesko in Dvorom, so načrtovalci traso odpravili ovinek, ki mu imel sikommu zmešal štrne in mu uničil avto. Ta ovinek je bil v preteklosti črna točka te suhokranjske ceste v svet. Zato smo bili ob odprtju posebej zadovoljni "Kranjčani" pa tudi predstavnik zavarovalnice Tilia iz Novega mesta Franc Plantan. NADALJEVANJE DRUŽINSKE TRADICIJE - Ladislav Kovač je nadaljuje gostilniško obrt. Že leta 1863 sta bila v tovi hiši Jožeta in njegova žena Klara. Klara je vodila gostilno leta 1925. V tridesetih letih tega stoletja je hiša prešla v last družine Kovač. Najprej je gostilno vodila Karolina Kovač, od leta 1955 pa Vladimir Kovač in potem Alojzij Kovač.

Izobraževanje za vse stopnje

Novomeški Razvojnoizobraževalni center v novih, sodobno opremljenih prostorih

NOVO MESTO - V petek, 22. septembra, so v Kulturnem centru Janeza Trdine slovesno odprli nove prostore novomeškega Razvojnoizobraževalnega centra (RIC). Gre za več kot 450 m² izredno lepo urejenih in sodobno funkcionalno opremljenih učnih in poslovnih prostorov tega javnega zavoda, katerega ustanoviteljica je novomeška občina, ki je prispevala tudi večino od 60 milijonov tolarjev za ureditev teh prostorov.

Ta sodobni izobraževalni center je naslednik Zavoda za izobraževanje kadrov in produktivnost dela, ki so ga ustanovili pred 36 leti.

DARILO - Ob otvoritvi lepih novih prostorov Razvojnoizobraževalnega centra Novo mesto je prodekanica Ekonomske poslovne fakultete mariborske univerze dr. Bojana Korošec, s katero ta novomeška institucija oziroma njena predhodnica dolgo in plodno sodeluje, direktorici Vesni Dular (levo) izročila priložnostno darilo. (Foto: A. B.)

V prvem letu delovanja RIC, v šolskem letu 1993/94, so imeli skupaj 400 slušateljev, v naslednjem 1.000, v tem pa jih bo že preko 2.000. S preoblikovanjem v javni zavod se je RIC vsebinsko obogatil in kadrovsko okrepil. Sedaj je v zavodu 6 zaposlenih, od tega 4 na strokovnem področju. Njihovo izobraževalno dejavnost tvorijo tri področja: programi za pridobitev izobrazbe, poklicno usposabljanje in funkcionalno izobraževanje ter splošno izobraževanje.

"Sodelujemo s številnimi ustanovami, organizacijami in podjetji," pravi direktorica RIC-a Vesna Dular. "Naš center je vključen v Zvezo ljudskih univerz Slovenije in v naši ponudbi so programi, ki jih oblikujemo na osnovi lastnega razvojnega dela in raziskovanja izobraževalnih potreb, ter verificirani programi, ki so v ponudbi večine slovenskih ljudskih univerz."

Novomeški Razvojnoizobraževalni center dobi manj kot tretjino potrebnih sredstev za svoje delo iz občinskega proračuna, ostalo pa zaslužijo sami. Večina njihovih udeležencev izobraževanja so samoplačniki oziroma jim izobraževanje plačujejo njihovi delodajalci. A. B.

DNEVI DIVJAČINSKIH DOBROT

DOLENJSKE TOPLICE - V Krkinem zdravilišču v Dolenjskih Toplicah bodo na prav poseben način zakorakali v jesen. V restavraciji Rog bodo namreč od 28. septembra do 1. oktobra pripravili dneve divjačinskih dobrot, h katerim se prilegajo tudi izbrana vina. Priporočajo rezervacijo.

ŠENTJERNEJČANI ŽELIJO BITI ENAKOVREDNI NOVEMU MESTU

ŠENTJERNEJ - Šentjernejski svetniki so se na seji zavzeli za izenačitev pogojev pri prejemanju nujne medicinske pomoči, saj zdravnik, ki je med tednom v stalni pripravljenosti v Šentjerneju, nima ustreznih aparatov niti ne pomožnega osebja, ki bi mu v nujnih primerih lahko pomagalo. Stalne pripravljenosti med vikendom v Šentjerneju ni, zato takrat za nujne primere kličejo v Novo mesto, ki ima sodobno opremo in osebje. Zakonodajca sicer vsem državljanom zagotavlja enak nivo nujne medicinske pomoči, Šentjernejčani pa lahko višji standard uživajo le ob vikendih.

ODPRLI CESTO - Cesto Soteska-Dvor je uradno odprl državni sekretar Marjan Dvornik. Na sliki: otvoritev je potekala v sproščnem ozračju, čeprav so pred rezanjem traku govorniki s svojimi nastopi naredili nekatere obraze malce kisle, če ne kar jezne. (Foto: L. M.)

Do Dvora po novi cesti

Državni sekretar Marjan Dvornik odprl za promet poldrugi kilometer posodobljene regionalke

DVOR - Pred dnevi so tu predali namenu posodobljeno regionalno cesto Soteska-Dvor. Odsek, dolg dobrih 1.500 m, so obnovljali od leta 1990; vrednost celotne naložbe znaša 66 milijonov tolarjev. Omenjena nova cesta bo izboljšala povezavo Suhe Krajine s svetom, od česar si ta pokrajina obeta tudi gospodarske koristi. V razvoj cestnega omrežja Suhe krajine je mestna občina Novo mesto vložila 43 milijonov tolarjev; skupaj z denarjem iz državnega proračuna je bilo denarja za to območje 103 milijone tolarjev.

za promet in zveze Marjan Dvornik, ki je uradno odprl cesto Soteska-Dvor, je ob otvoritvi povedal, da bodo letos začeli posodabljanje v Suhi krajini še eno cesto, ki jo bodo asfaltirali in spomladni naslednje leto izročili v uporabo. Za katero cesto gre, ni povedal, verjetno pa bo to cesta Cvibelj-Dobrava, ki povezuje Žužemberk in Trebnje, se pravi občini Novo mesto in Trebnje. Omenjeni odsek je dolg 2.200 m. Ob otvoritvi so pripravili kulturni program učenci podružnične šole Dvor, za začetne fanfare so poskrbeli registri iz Žužemberka. L. M.

Državni sekretar v ministrstvu

POPOLNA ENAKOPRAVNOST - Na črnomaljski občini med ženskimi in moškimi spoloma. Pri dokazovanju, da so Črnomaljkice popolno enakopravne Črnomalcem, so šli občinarji celo tako daleč, da ne priznavajo niti določenih fizioloških razlik med spoloma in imajo v prvem nadstropju za vse eno samo stranišče. Morda pa so graditelji predvidevali, da bodo na občini v službi samo ženske.

V OČI BODE črnomaljske svetnice, da so krščanski dobili nekoliko več denarja kot ostali. Čeprav za njihove denarje, so proračunski krediti SKD pripravljene nameni kar precej časa in to žolčno napravljati; takrat, ko gre za precej več zneske za kmetijstvo, zdravstvo in gospodarstvo, pa so tiho in zehajo vpiše jim mudi domov. Najbrž zato, ker nimajo niti slučajno ne razume, kaj pomenijo vse te številke, ki so zahtevne med prihodi in odhodi kmetijstva. Bolje je pametno molčati, kar ne moremo govoriti, je pravilo, ki ga morajo držati marsikateri politiki, in ne le nekateri črnomaljski svetniki.

POMORSČAK, ki je svet obplul in odšel in počez Jure Šter ni postal, da je prve izkušnje z vodo dobil v Kolpi, zato se zanjo upravičeno boji. Tudi, da so vsemu onesnaženju krivičnejši s svojimi preluksjnimi greznicami, kar je v nasprotju z redom, ki ga razvija Evropa. Nič lažjega! Ko smo prišli v Evropo, bodo naši meje tako in tako propadli in Kolpa bo potem spet čista kot nekdanj.

Sprehod po Metliki

LIUDSKA KNJIŽNICA JE DANA na svetlo naslednje izobraževalne programe: angleški, italijanski in nemški jezik ter osnovno šolanje za odrasle, slovenski jezik za tujce, začetni in nadaljevalni tečaj krojenja in šivanja, tečaj strojne pletenja, plesni tečaj za odrasle, sintesizer za mladino. Da se bodo posamezni programi začeli, je v prvih najmanj dvanajst prijav, plesni tečaj pa se mora navdušiti najmanj petnajst parov. Prijave zbirajo ljudski knjižnici do 15. oktobra.

ZE NA VEČ SREČANJH OSNOVNOŠOLCEV z najodgovornimi občinskimi glavnimi so mlado povedali, da si želijo nadstrešek parkirne prostoru pri kulturnem domu. Tam namreč šolska avtomobila čakajo na odhode avtomobusov, po končanem pouku odpeljejo domov. Rezultat pogovorov je ugovor: ko dežuje ali sneži, išče mlada mladiča zavetje pod dreveci, na srečo rastejo okoli parkirišča.

LIUDSKI KNJIŽNICI SO pripravili zanimivo učno uro o knjigi, namenjena je osnovnošolcem od 4. do 8. razreda. Najavljene skupine bodo v svet knjige knjižničarka in Strahinič.

PODZEMELJSKI OSNOVNOŠOLCI so imeli v metliškem kulturnem domu kulturni dan. Ogleli so si film Batman za vse čase, igrali bili za bralno značko - bilo je preko sedemdeset - pa so prejeli priznanja in nagrade. Nato so se spredali s svojimi učitelji odšli v Bebeljski muzej, kjer so se sprejeli skozi tamkajšnje zbirke. Učenci in drugošolci pa so se med drugim seznanili s prometom v Metliki.

Trebanjske iveri

IZADJE? Direktor Rotrga Bračakovec nam je v soboto zagotovil, da je pri pooblaščenih ustanovah izročil meritve, ki so mu jih hvalno pristojne inšpekcije oz. strojna komisija trebanjske Uprave enote. Rezultate meritve pričakuje v 14 dneh, vseeno pa bomo o teh še poročali.

Če se naprej kategorično zadržuje, da bi počel kaj takega, s čimer bi onesnaževal okolje kot livarstva. Prepričan je, da gre za nevarnost in tudi za interese ljudi, ki ne želijo konkurence. Direktorju Rotrgu so šele inšpektorji pokazali, da nekatere slepe miši in židjo v okolnosti. Slišal je, da so nekateri posiljevali s podpisom, ki pa je tokrat ni podpisal bližnji sosed - župnik.

IZTIZAN(I) NA DOMOVNOŠOLSKEM SPOMENIKU - Na spomeniku odkritem spomeniku dojenčecem in žrtvam komunističnega nasilja na šentruperškem območju so svojci padlega partizana presenečeni ugledali tudi njegovega sorodnika. Pravijo, da je primerov še nekaj.

PREMALO ZA KMETE - Na sosednjem sobotnem zboru zahtevajo M-Kmetijske zadruga, da je nekdo med pozdravnim govorom trebanjskega župana Cirila Pungartnika zavpil: "Ne čuvske, kmetje!" Naturalizirani Dolenjski Sirec, svetnik SKD v kmetijskem občinskem svetu, tega ne sprejema, čeprav so nekateri pomislili, da je bil to Jankov komentar v letu 1943. Sirec je ko ne drži županove besede, da so denar za kmetijsko občinskega proračuna praktično navedli in da zato ne morejo denarja za kmetijstvo reševati kot lani.

IZ NAŠIH OBČIN

Pomoč za vodo in zdravilno vino

Minister za znanost in tehnologijo dr. Bohinc na obisku v Metliki - Obljubil pomoč pri iskanju pitne vode in pri prenosu tehnologije pridelave zdravilnega vina

METLIKA - V četrtek, 21. septembra, je Metliko obiskal minister za znanost in tehnologijo prof. dr. Rado Bohinc, ki se je na sprejemu pri županu Branku Matkoviču srečal z direktorji največjih domačih podjetij.

Minister Bohinc je izčrpno predstavil oblike sodelovanja in pomoči. Eden izmed pomembnih in ponavadi odločilnih pogojev za pomoč ministrstva je, da imajo podjetja, ki zaprosijo za eno izmed oblik pomoči, tudi lastne raziskovalne oddelke,

MINISTER MED KADMI - Otvoritev razstavno-prodajnega salona in podelitve certifikata kakovosti ISO 9001 so se udeležili mnogi pomembni gostje, med drugimi minister za znanost in tehnologijo dr. Rado Bohinc (na sliki mu direktor Kolpe Peter Henčič razkazuje program kopalniške opreme), slovenski ambasador na Hrvaškem Matija Malešič, ruski veleposlanik Aleksej Nikiforov in direktor območne GZS za Dolenjsko Janko Goleš. (Foto: I. Vidmar)

Kolpi certifikat kakovosti ISO 9001

Od leta 1990 samostojna bivša Novolesova družba Kolpa veliko vloga v razvoj - Njen certifikat ISO 9001 je 99. v Sloveniji - Program kerrock je postal uspešnica

METLIKA - Podjetje Kolpa, ki so ga v okviru Novolesa ustanovili leta 1976 in je od leta 1990 samostojna družba, je pravi čas spoznalo, da se lahko na zahtevnih tujih trgih, s katerimi so nadomestili nekdanj donosno jugoslovansko tržišče, lahko uveljavijo le s kakovostjo. Certifikat ISO 9001, ki so ga podjetju v četrtek, 21. septembra, ob otvoritvi razstavno-prodajnega salona v Rosalnicah izročili predstavniki TÜV Bayern Sava iz Ljubljane, je 99. te vrste v Sloveniji in predstavlja pomemben pogoj za dokazovanje kakovosti ob sklepanju poslov s tujimi in domačimi partnerji.

V okviru redne razvojne dejavnosti je Kolpa že leta 1985 razvila program sanitarno-kopalniške opreme Kolpa Ker, za katerega je dobila zlato Evrekino plaketo za design (obliko). Kljub gospodarsko in tržno neugodnem trenutku je Kolpa pred tremi leti namenila kar 6 milijonov nemških mark, da bi razvila nov program sintetičnega materiala kerrock, ki je kljub visoki ceni postal prava uspešnica. Istega leta je skupni prihodek 250-članskega kolektiva znašal 15 milijonov mark, letos pa bo, kot kaže, znašal kar 24 milijonov mark - od tega 14

NOVI PROSTORI OBRAMBE

TREBNJE - Državni sekretar v Ministrstvu za obrambo Franc Žnidarič je 19. septembra v obličenem nizu v Trebnjem, na Gubčevi 19, svečano odprl nove prostore trebanjske izpostave Uprave za obrambo Novo mesto. O pomenu funkcionalnih prostorov in opreme je spregovorila predstojnica izpostave Zdenka Kresc, ki se je zahvalila za čestitljivost tudi Telekomu, ki je bil že od začetka tega leta formalnopravni lastnik bivših prostorov občinskega sekretariata za ljudsko obrambo v Trebnjem. Te prostore Telekom potrebuje za namestitve nove avtomatske telefonske centrale. Delavcem izpostave je čestital tudi trebanjski župan Ciril Pungartnik in se zahvalil ministrstvu za to nalozbo.

FILMI IZ BELE KRAJINE

ČRNOMELJ - Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj bo v nedeljo, 1. oktobra, ob 14. uri dopoldne v Predgradu pri Starem trgu v sodelovanju s Filmskim arhivom Slovenije pripravil ogled filmov, ki so bili posneti na območju Bele krajine, med drugim Jurjevanje v Črnomlju iz leta 1933 in 1940, Izbor lepotic in nastop folklorne skupine iz Predgrada, Pomlad v Beli krajini in Obnova po vojni.

52 LET 12. SLOVENSKE NARODNOOSVOBODILNE UDARNE BRIGADE (SNOUB) - Pri spominskem obeležju v Mokronogu, kjer je bila 24. septembra 1943 ustanovljena 12. SNOUB, so se zbrali preživeli borci. Podrval jih je tudi trebanjski župan Ciril Pungartnik. Predsednik skupnosti borcev 12. SNOUB Bogdan Vrančič je pozval nekatere stranke, naj sprejmejo ponujeno roko sprave. Posebej je omenil SKD, ki je na svojem kongresu razglasila NOB za krvavo revolucijo, da bi razvrednotila NOV ter "da bi oprala domobranca umazanih sodelovanj z okupatorji in jih razglasila za borce proti komunizmu, skratka za junake". Pozval je, naj se tudi Cerkev vključi v spravo kot pomirjevalka, ne pa kot zagovornica tiste sprte strani, ki je sodelovala z okupatorji. Srečanje so borci 12. SNOUB zaključili pri Zlati kaplji. (Foto: P. P.)

vodnja. V tekstilni industriji, ki v metliški občini prevladuje, razvoj novih izdelkov od ideje do izvedbe poteka prehitro, da bi se ukvarjali s prošnjami za pomoč pri razvojnih projektih, stroje pa tako in tako kupujejo drugod. Težki položaj črnomaljskega gospodarstva je v

Minister je največ možnosti za sodelovanje videl pri projektu metliške kmetijske zadruge, ki v navezi s kmetijskim inštitutom načrtuje prenos francoske tehnologije pridelave tako imenovanega zdravilnega vina, s čimer bi bila metliška vinska klet spet prva v pri nas, podobno kot z ledenim vinom in roséjem.

odsotnosti župana predstavil direktor Bgrada Franc Panjan, ki je med drugim dejal, da so se Črnomaljeci v preteklih letih bolj kot s kakršnim koli razvojem ukvarjali s sanacijo 4 podjetij, ki so v lasti sklada, z veseljem pa je sporočil, da je Danfoss prestal zadnji preizkus za pridobitev ISO certifikata kakovosti in da so lastniki firme dan pred obiskom odobrili načrte o večjih vlaganjih.

I. VIDMAR

Črnomelj ima tudi podžupana

Novi črnomaljski podžupan je Vlado Starešinič - Cenitev premoženja nekdanje občine naj plača Semeč

ČRNOMELJ - Glasovanje za podžupana občine Črnomelj - svetniki so glasovanje uvrstili na dnevni red naknadno, saj je župan Andrej Fabjan dal predlog šele na začetku četrtnove 9. redne seje občinskega sveta - je tokrat uspelo in podžupan je Vlado Starešinič, predsednik regionalnega odbora SKD za Belo krajino. Občinski svet si je po počitnicah naložil kar precej dela in marsikatera od 20 točk je obetala burno razpravo. Že med razpravo o porabljenem proračunskem denarju se je zataknilo pri denarju, namenjenem strankam. Medtem ko so vse ostale stranke v prvem polletju dobile po 41,7 odstotka namenjenega denarja, so krščanski demokrati dobili kar 64,1 odstotka. Obrazložitev Mojce Stepanovič, ki je polletno poročilo sestavila, da je to izjema, ki so jo naredili zaradi izrednih potreb SKD, ki bo do konca leta dobila natanko toliko denarja, kot ji pripada, nekaterih svetnikov ni zadovoljila, vendar so

poročilo kljub temu sprejeli. Pri točki o delitvi premoženja z novonastalo občino Semeč se je večina delagatov strinjala, naj cenilca in cenitev premoženja, kar naj bi stalo okoli 5 milijonov tolarjev, plača tisti, ki jo je zahteval, to pa je občina Semeč, saj v Črnomlju menijo, da cenitev ni potrebna in je poleg tega še predraga ter da je delitev na osnovi števila bivalvalcev smotnejša in nasploh sprejemljivejša.

Poročilo o gospodarjenju v občini je precej skopo, saj podjetja niso več dolžna agenciji za plačilni promet predlagati polletnih obrčunov, kljub temu pa je ocena stanja precej klavrna, predvsem po zaslugi podjetij, ki so v lasti sklada in se nekatera krčevito borijo za preživetje (Belt), druga pa, da bi nekdo le kupil njihovo premoženje (Kovinar). Kljub zahtevnemu in obsežnemu dnevnomu redu se je seja končala prej kot v 6 urah.

I. VIDMAR

ŽUPAN JE MOŽ BESEDA - V Gorenji vasi pri Mirni niso sebično mislili le nase, na svojih 17 gospodinjstev ter 40 lastnikov vikendov in zidanic, pretežno na Gorenjski Gori, ko so se oktobra lani lotili izgradnje 3.627 metrov primarnega vodovoda od odcepa pri Zajki, skozi Škrjanče, Ševnico in Gorenjo vas do vodohrama Ključ. V Škrjančah in Ševnici so krajani žal (o)stali ob strani navkljub temu, da zdaj pijejo slabo, oporečno vodo. Trebanjski župan Ciril Pungartnik je ob sobotni simbolični otvoritvi vodovoda Gorenja vas (na posnetku mu predsednica gradbenega odbora Irena Kurent prinaša kozarec vode) poudaril, da je od 62 vaških vodovodov le okrog 10 takih, ki imajo količjak neoporečno vodo. Podobno kot župan je tudi predsednik sveta KS Mirna Jože Tomažin poudaril pomen solidarnosti in dobre volje ljudi za skupne akcije. Oba sta se zahvalila prizadevnim krajanom, še zlasti pa predsednici Kurentovi. Ta se je zahvalila gradbenemu odboru, v katerem ji je bil v veliko oporo zlasti podpredsednik Drago Kraljevič, Jožetu Tomažinu, direktorju Komunale Pavlu Jarcu in njegovim delavcem, Marjanu Kotarju, posebej pa županu Pungartniku, ki je po njenih besedah "mož beseda in dinamičen človek." (Foto: P. Perc)

Šentruperčani zahtevajo meritve

Deluje podjetje Rotrg "na črno"? Upravna enota Trebnje zahteva, naj Rotrg izpolni 7 pogojev, da bo pridobil dovoljenje za začetek obratovanja - Ponoči še dim in hrup

TREBNJE, ŠENTRUPERT - Oddelek za gospodarstvo Upravne enote Trebnje je na podlagi zahtevka direktorja podjetja Rotrg, d.o.o., Braneta Rokavca, v sodelovanju s strokovno komisijo v zadevi ugotavljanja, ali poslovni prostori nekdanjega podjetja Agrostroj v Šentrupertu ustrezajo opravljanju podjetniške dejavnosti, 7. septembra opravil ogled in ugotovil, da Rotrg poleg nekdanje dejavnosti, livarstva in strojnega ključavničarstva, opravlja tudi kemično dejavnost, in sicer pripravo antifrizna.

Načelnik Upravne enote Trebnje Milan Rman nam je povedal, da jim je občina Trebnje odstopila peticijo krajanov Šentruperta, zato so tamkajšnji krajevni skupnosti 19. septembra posredovali pojasnila na vprašanja iz omenjene peticije. Tako pojasnjuje, da je bilo lokacijsko dovoljenje za gradnjo proizvodne dvorane - kovinskega obrata in livarne izdano 16. julija 1979 in dopolnilno gradbeno dovoljenje 8. septembra 1980. Podjetje za proizvodnjo kmetijske mehanizacije in opreme Agrostroj Ljubljana pa je za svoj obrat "Milan Majcen" v Šentrupertu pridobilo uporabno dovoljenje šele 26. oktobra 1983.

V postopku za izdajo uporabnega dovoljenja sta bila predložena tudi zapisnik o meritvah in strokovna ugotovitev o imisijah in emisijah zraka in imisijah hrupa. Te je opravil v okolici obrata Agrostroja v Šentrupertu Zavod SRS za varstvo pri delu, v zapisnik pa je zavod 17. novembra 1981 zapisal, da se

odplake. Izvesti je potrebno meritve mikroklimе v delavnici in livarni, odpraviti vibracije, ki jih povzročajo kompresor za zrak, ter opraviti pregled in meritve hidrantskega omrežja, plinskih trošil, vodil in priključkov. Rotrg mora poskrbeti še za pregled in meritve elektroinstalaci-

Tržni inšpektor Jure Murn je podjetju Rotrg 7. septembra vročil odločbo o prenehanju poslovanja, ker nima ustrezne odločbe Upravne enote Trebnje, s katero bi upravni organ ugotovil, da Rotrg izpolnjuje vse pogoje, predpisane v zakonu o gospodarskih družbah. Krajevni Šentruperta so le delno zadovoljni z odgovori, kajti menijo, da deluje Rotrg, dokler ne bo pridobil vseh ustreznih dovoljenj, "na črno." Zato zahtevajo, naj pristojne službe ukrepajo in čim prej opravijo meritve onesnaževanje ozračja iz taličnih pečij, saj pravijo, da v nočnih urah občasno še vedno vdihavajo gost, smrdljiv dim, ki draži sluznico.

cij ter za pregled plinovodnega dela kotla za centralno ogrevanje in dimnika.

P. PERC

Od premoga kar k elektroniki

Elektrarna Brestanica se obeta boljše prihodnosti - Do leta 1999 dve novi plinski turbini? - Njena moč in vrednost naložbe še nista dorečeni - Vsaj elektrarna nova pot

BRESTANICA - Elektrarna Brestanica se te dni posavlja od premoga tudi z rušenjem starega dimnika in pripadajočih objektov premogovne tehnologije. Konec lanskega leta je proizvedla prve kilovatne ure energije s pomočjo zemeljskega plina v Sloveniji in v ta namen tudi prenovila eno od treh turbin. Zdej so v zaključni fazi še dela na drugi.

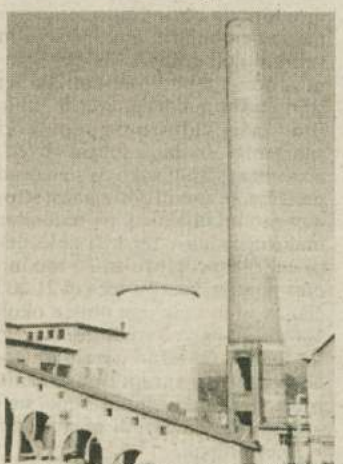
Prva turbina na senovski premog s 12,5 MW moči je bila v Brestanici zgrajena leta 1943, medtem ko so drugo parno turbino (13,5 MW) zgradili leta 1962. Pred dvema desetletjema je država zaradi energetske krize in vse manjših zalog premoga na Senovem pognala tri nove plinske turbine s skupno močjo 69 MW, vendar so na njih vse do lani, ko so na eno od turbin priključili zemeljski plin, kurili lahko olje.

"Razvojna strategija Slovenije načrtuje poleg naložbe v odzveplovalno napravo v TE Šostanj in v parni generator NEK še hitro gradnjo dveh novih plinskih turbin v Brestanici moči 125 ali variantno 70 MW, odvisno od naraščanja potreb po energiji. Odločitev bi morala

liko pa je še odvisno od finančnih zmožnosti elektrogospodarstva in kreditnih pogojev dobaviteljev," pravi direktor Elektrarne Brestanica Niko Kurent.

Za dve novi plinski turbini bi potrebovali 60 do 150 milijonov mark; večina bo kreditov, ostalo pa denar dobaviteljev in kupcev ter iz amortizacije elektrarne. Slovenija se je za naložbo odločila, ker po evropskih zahtevah potrebuje dovolj veliko lastno rezervo energije, potrebuje tudi vršno energijo v času dnevnih konic in regulacijsko moč,

• Vrhunska tehnologija plinskih turbin izhaja in najosodobnejše tehnike letalskih motorjev, ki je zahtevna in se nenehno razvija, kar ji daje zanesljivost. Električna energija iz zemeljskega plina je cenovno ugodnejša, turbine je možno postaviti že v dveh letih, proizvodnja pa je tudi prijazna okolju, saj je zemeljski plin eno najčistjših goriv. Poleg vsega se je zadnje čase izboljšala tudi oskrba Slovenije z njim, saj prihaja iz dveh virov: iz Rusije in Alžirije.

ZBOGOM STARA TEHNOLOGIJA - V Brestanici te dni rušijo še zadnje ostanke premogovne tehnologije, zato postaja vse nižji tudi stari dimnik. Nanj se je sredi preteklega tedna spravila štiričlanska ekipa alpinistov podjetja Climber iz Slovenske Bistrice. Fantje (na sliki se jih zaradi višine sploh ne opazi) so napovedali, da bodo za delo potrebovali 10 lepih dni. (Foto: B. D. G.)

pasti najpозnejše spomladi, če želimo do konca naslednjega leta odati delo in skleniti pogodbe z dobavitelji. Gradnja naj bi pričeli leta 1997 in zaključili do leta 1998, ve-

ki zagotavlja kakovostno energijo (frekvenco).

Nova perspektiva brestaniške elektrarne je pomembna za Posavje in Dolenjsko, saj ohranja delovna mesta in obeta možnost za zaposlitev mladih fakultetno izobraženih kadrov, ki bodo ob vrhunski tehnologiji pridobivali tudi vedno nova znanja. Še posebej dragocena je za družine v brestaniško-senovski kotlini, kjer se že zapira rudnik Senovo. **B. DUŠIČ-GORNIK**

NELIKVIDNOST PESTI KRŠKO NUKLEARKO

KRŠKO - Čeprav se je Nuklearna elektrarna Krško na lestvici Gospodarskega vestnika znašla po dobičku na drugem mestu med slovenskimi podjetji, pa je njen direktor Stane Rožman na nedavni tiskovni konferenci v Ljubljani povedal, da elektrarna še nikoli ni bila v tako težkem likvidnostnem položaju. Podoben uspešen poslovni rezultat za prvo polovico letošnjega leta je značilen tudi nasploh za slovensko elektrogospodarstvo, vendar v združenju za energotiko pri GZS ugotavljajo, da gre predvsem za "papirnate" uspehe, ki so rezultat nerealnega obračunavanja amortizacije.

V jedrski elektrarni Krško bodo morali letos poravnati za 8,5 milijarde tolarjev zapadlih obveznosti, ki jih ne bo zmogla sama in menda niti ne celotno elektrogospodarstvo. Rezultati poslovanja elektrarne so prav gotovo bistveno drugačni, če upoštevamo to in še visoke naložbe v nujno prenovno elektrarne (uparjalniki), da o odlagališču odpadkov niti ne govorimo. **B. D. G.**

O PROBLEMIH KMETIJSTVA

GORA - V gasilskem domu na Gori bo jutri ob 20. uri okrogla miza o vprašanih kmetijstva. OO SKD Krško, ki organizira okroglo mizo, je na ta javni pogovor povabil dr. Jožeta Osterca, ministra za kmetijstvo in gozdarstvo. Pred okroglo mizo bodo ob 19. uri ustanovili krajevni odbor SKD Gora.

NA SREČANJU O PRIVATIZACIJI IN O SLOVENSKI VASI

MOKRICE - Na gradu Mokrice bo jutri ob 17. uri delovno srečanje Poslovno-razvojnega sveta, kjer bodo razpravljali o predvidenih vladnih ukrepih za preprečitev nepravilnih privatizacij in oškodovanja premoženja. Na srečanju, na katerem bodo predstavili tudi predlog za revitalizacijo območja Slovenska vas, bo sodeloval mag. Tone Rop, državni sekretar v MEOR in vodja vladne skupine.

• Za stare borce je vojna nekaj, kar je bilo grdo, ampak nujno. Fantke vzamejo na kolena in jim pripovedujejo, kako pogumno se je ati boril. (Lifton)

Konec tedna je bil v znamenju menedžerjev

Druženje, pogovori in okrogle mize z gosti

ČATEŽ OB SAVI - Če bi se slovenski menedžerji bolje organizirali, bi si lahko izborili ugodnejše razmere za gospodarjenje. To sicer ni bil sklep prvega srečanja menedžerjev Intercontact 1995 na Čatežu, po razpravah na okroglih mizah pa bi lahko sklepali tako. Od četrtega do sobote so se menedžerji spoznavali, družili, igrali tenis in razpravljali o gospodarskih problemih, pri čemer so se jim pridružile še članice sekcije menedžerk pri Zdrženju Manager.

V četrtek pod večer so udeleženci srečanja in posavski menedžerji na okrogli mizi o trenutni gospodarski situaciji med drugim prisluhnili državnemu sekretarju za industrijo dr. Vladu Dimovskemu, ki je spregovoril o državnih subvencijah izvoznikom, o izvozu nasploh ter o najnovejših dogajanjih na področju privatizacije.

V petek dopoldne so slovenske in hrvaške menedžerke razpravljale o možnostih gospodarskega sodelovanja med Slovenijo in Hrvaško. Razmere v gospodarstvu, ki omogočajo ali zavirajo sodelovanje, sta opisali državna sekretarka v Ministrstvu za ekonomske odnose in razvoj Vojka Ravbar ter njena kolegica Jasna Borič, namestnica hrvaškega ministra za gospodarstvo.

Udeleženci srečanja in domači menedžerji so lahko sodelovali še na tretji okrogli mizi, kjer je bil govor o lastniškem prestrukturiranju gospodarstva ter o vlogi bank, razvojnih skladov, borze in zavarovalnic. **B. D. G.**

NAJVEČJA POSAVSKA LOVSKA DRUŽINA KONČNO DOBILA BIVAK - Med lovci LD Kostanjevica, ki šteje kar 72 članov in 7 kandidatov, je že dolgo tlela želja, da bi dobili lovski bivač. Tako so marca letos sklenili, da bodo v predelu Gorjancev na Ravnah začeli graditi bivač, na pomoč pa so priskočili tako sponzorji kot lovci sami, zemljo pa je podaril Franc Pincolič z Ostrca. Uradna otvoritev brunarice je bila v soboto, 16. septembra, še kako pa bo prišla prav v času lova, za sestanke, lepa okolica z razgledom pa nudita tudi možnosti za piknike in veselice. (Foto: T. G.)

V NEDELJO DAN ODPRTIH VRAT

KOSTANJEVICA - Združena lista socialnih demokratov priredi v nedeljo, 1. oktobra, od 8. do 10. ure v posebni sobi okrepčevalnice Štravs v Kostanjevici dan odprtih vrat z občinskim svetnikom Jožetom Zagorcem, ki bo prisluhnil željam in zahtevam, sprejemal pobude in odgovarjal na vprašanja, ki zadevajo delovanje občine Krško, predvsem na območju krajevnih skupnosti Kostanjevic in Podbočje.

Že peto leto ostali brez pridelka

Kdaj bodo investitorji dokončali posege v zemljišča na Dobovskem polju? - Dobovčani še čakajo na geodetsko izmero, na odškodnine za izgubljena zemljišča in pridelek

DOBOVA - Občina Brežice že dve leti in pol ponavlja zahtevo za dokončanje agromelioracij na Dobovskem polju, pristojna ministrstva pa ostajajo gluha. Melioracije in komasacije danes očitno več niso moderne, vendar ostajajo še kako aktualne na področjih, kjer so bili taki posegi začeti, a nikoli dokončani.

Krajani Dobove že od leta 1991, ko je bila opravljena regulacija po-

toka Gabrnica, čakajo, da se bodo stvari uredile. O njihovi potrebnosti se posebej pričla podatke, da ves čas pridno plačujejo davke tudi za zemljišča, ki jih več nimajo. Letos spomladi so se zbrali in ponovno potrdili sklep, da ne dovolijo komasacije na Dobovskem polju I in II, dokler ne bodo zgrajeni nasipi ob Savi in Sotli. Kdaj bo to, je težko reči, po nekaterih informacijah, ki jih imajo v krajevni skupnosti, pa naj bi še letos z gradnjo dela nasipa zmanjšali nevarnost poplavl.

Krajani zahtevajo: geodetsko odmero stanja po izvedenih posegih, da bo jasno lastništvo, nadalje plačilo odškodnin lastnikom za izgubljeni pridelek za 5 let nazaj in povrnitev plačanih davkov za odvzeta zemljišča. Pričakujejo tudi odkup že odvzetih zemljišč in ravno tako tistih ostankov zemljišč, ki so za kmetijsko proizvodnjo neprimerne. Poleg tega opozarjajo, da je treba odpraviti slabo izvedena dela.

Občina se je na pobudo krajanov večkrat obrnila na Ministrstvo za okolje in prostor (Zavod za varstvo

Življenjsko delo Jarma v Kostanjevici

Otvoritev v petek

KOSTANJEVICA - V petek, 29. septembra, ob 19. uri bo v grajski cerkvi Galerije Božidarja Jakca razstava, kjer bo svoje življenjsko delo predstavil akademski kipar Stane Jarm iz Kočevja. To bo njegova največja razstava doslej in je nekakšna oddolžitev umetniku, ki v Kostanjevici ni znan; bil je prvi udeleženec Forme vive, upodobil je znane Kostanjevičane Jožeta Jankoviča, Ivana Oražna, Ladka Kukca, Lada Smrekarja, Jožeta Cvelbarja. Ob razstavi je Galerija Božidarja Jakca izdala tudi katalog, v katerem je uvodno besedo zapisal dr. Ivan Sedej, ki bo o umetniku spregovoril tudi na otvoritvi. Umetniški program bo popeljal še Ljubljanski kvartet saksofonov, ki ga sestavljajo Primož Flažman, Betka Kotnik, Jure Cizelj in Aleš Suša.

Stane Jarm živi v Kočevju, kjer je vse do srede letošnjega leta, ko se je upokojil, delal kot likovni pedagog na tamkajšnji gimnaziji. Odraščal je v družinskem okolju, ki je ohranilo živo rezbarsko tradicijo. Po končani šoli za umetno obrt v Ljubljani je leta 1950 začel študij kiparstva na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, 4 leta kasneje je diplomiral in leta 1957 končal specialno za kiparstvo pri prof. Borisu Kalinu. "Njegov odnos do lesa je čustven, les mu ni le kipersko gradivo, ampak tudi predmet spoštovanja. Natančnejši vpogled v pripoved Jarmovih kipov nam razkriva, da je že izbira materiala - lesa - prva in najgloblja simbolična plast njegovih kipov, raztrgane robove, je ob razstavi zapisal dr. Ivan Sedej. **T. G.**

DRUŽABNO IN DELOVNO - Na srečanju menedžerjev in menedžerk, ki ga nameravajo še ponoviti, so med drugim predstavili tudi zdraviliško ponudbo Term Čatež ter pripravili poskusno vožnjo z avtomobili Opel, ogled steklarskih izdelkov, darilnega programa in menedžerskega stila oblačjenja. Nekateri so se popeljali tudi z novim balonom zavarovalnice Merkur, ki ga je v petek krstila državna sekretarka Vojka Ravbar. (Foto: B. D. G.)

DAN ŠOLE V BRESTANICI

BRESTANICA - Jutri ob 16. uri bodo v OŠ Adama Bohoriča v Brestanici s priložnostnim programom počastili dan šole. Po obrednem kulturnem programu so na zgodovini Brestanice so ob 17. uri povabiljeni na ogled nastave in pokušnjo že skoraj razbljenih jedi in pijač.

Novo v Brežicah

ČETJE IN SINOV - Oče Polje v petek pripravil veliko atletsko tekmovanje, na katerem od svojih dveh sinov ni bilo ne duha ni glasu. Medtem ko je eden že v Ameriki, se drugi z jadrnico vrača po morju. Tekmovanje na plavalnem stadionu je kljub temu uspelo. (P. S.: Govorimo o Ivanu Rovnanovih.)

ZEK IN KLOFUTA - Jernej Zek se je kot dober oče pozaval, kako je kaj njegovi hčerki, ki kot druga mladež, rada potepa po diskotekah. Ugotovil je, da bo na diskoteko kupiti majico z napisom Slovenka. V diskotekah Pa-riža in Dobovi in Queen v Jeseni-ju namreč osebe streže kar v ženski jezik. "Pa naj pride na dan" je toplo priporočal direktor Mokrivoč, nakar je Zorko povedal še bolj grenko o diskoteki v Ljubljani. Tam je namreč dekle malo oklofotal, ker se mu ni dalo pogovori. Zgoditi se pač. Ne zgovoriti vsak dan, da varnostnik na diskoteki ne reagira, ker klofuta ni videl, pri tem pa še pove, da je znano, da ta oseba dela v diskotekah.

ČEŠEVANJE - Direktor Term Čatež Borut Mokrivoč je imel smiselno, da je poškoval desno roko, da je končala v mavcu. Na dan je končala v mavcu. Na dan je končala v mavcu. Na dan je končala v mavcu.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

od 16. do 23. septembra Brežiški porodnišnici rodile: Zabkar iz Krškega - Zana, Anka Nikolič iz Gorice - Zlatka, Anica Gerjevič iz Krškega - Anja, Antonija Mirt iz Klada - Anja, Jožica Hosta iz Slije - Anja, Hermina Prosenik z Jesenice - Dolenjskem - Elizabeto, Anja Berlek-Serbec iz Krškega - Anja, Olga Grad iz Laz - Anja, Silva Gorjup iz Mrčnih - Anja, Marija Kajs iz Stare - Anja, Nataša Požar iz - Anja, Mateja, Stanka Szöks - Anja, Anja Brezovega - Manco. **Cestitam!**

DVE SLIKARSKI KOLONIJI

OTOČEC - V ponedeljek, torek in sredo, od 25. do 27. septembra, je potekala v Šentjerneju in okolici slikarska kolonija. Slikarji Nikolaj Beer, Zdenko Huzjan, Marjan Skumavec, Rado Jerič in Jože Kotar, nastanjeni v Majzljevi zidnici, so ustvarjali na temo "pod Gorjanci". Danes so se slikarji preselili v Belo krajino in bodo do sobote bivali v gostilni Kapušin na Krasincu, slikali pa bodo na temo "jesen v Beli krajini". Obe koloniji potekata v organizaciji Galerije Otočec, podprli pa so ju razni pokrovitelji. Razstavo v teh kolonijah ustvarjenih del bodo pripravili okoli martinovega.

NE BO KONCERTA

NOVO MESTO - Organizator gostovanj angleške pevke Shirlee Roden in Johna Christiana po Sloveniji sporoča, da koncerta, napovednega za 5. oktober ob 20. uri v Kulturnem centru Janeza Trdine, ne bo.

VPIS V GLEDALIŠKI IN GLASBENI ABONMA

NOVO MESTO - Kulturni center Janeza Trdine vabi k vpisu gledališkega in glasbenega abonmaja za sezono 1995/96. Gledališki abonma obsega 6 predstav, ki bodo v Domu kulture, za red A praviloma ob ponedeljkih, za red B pa ob torkih ob 19.30 uri. Vpis abonmaja traja za dosedanje abonente od 25. do 29. septembra, za nove pa od 2. do 6. oktobra, vsak delavnik od 8. do 15. ure in ob sredah do 16. ure. Glasbeni abonma obsega 5 koncertov, ki bodo v Domu kulture in KC Janeza Trdine. Vpis je možen do 4. oktobra v tajništvo KC JT, vsak delavnik od 8. do 15. in v sredah do 16. ure. Oba abonmaja poleg programskih predstav in koncertov nudita tudi ostale ugodnosti.

CVETJE, OTROCI, CERKVICE - To so glavni motivi avtorice razstave Dragica Cvek - Jordan (prva z leve), dr. Emil Lucčev, predsednik Hrvaškega kulturnega združenja (v sredini), in Jožef Matijević. (Foto: L. Murn)

Razstava o Svetem pismu

V Valvasorjevi knjižnici v Krškem

KRŠKO - Misijonarka slovenskega rodu Vilma Stolz je pred nekaj leti, ko smo praznovali 400. obletnico izida prvega slovenskega prevoda celotnega Svetega pisma, pripravila razstavo o tej izjemni knjigi, ki stoji v sami srčiki zahodne civilizacije. Razstava je obiskala ves severovzhodni del Slovenije. Lani je Stolzova ob podpori organizatorke in strokovne sodelavke Dragice Kisilak vse gradivo za razstavo ponovno uredila in pripravila nove panoje ter z njo obiskala Gorenjsko in Ljubljano. V ponedeljek, 25. septembra, je prvič prišla tudi na tla širše Dolenjske. Razstavo so slovesno odprli v prostorih Valvasorjeve knjižnice v Krškem. Kot so poudarili vsi govorniki, od ravnateljice knjižnice Ide Merhar do novomeškega pastora Daniela Brkiča in glavnega

govornika pastora Mihaela Kuzmiča, je razstava prišla v pravi kraj, saj se Krško ponaša kot rojstno mesto Jurija Dalmatina, očeta prve slovenske biblije. Na otvoritvi je zapel nonet Evangelijske cerkve v Novem mestu, člani biblijskega društva Gideon pa so vsem obiskovalcem podelili zastonske izvode Nove zaveze. Razstava je zasnovana tako, da z besedo in sliko, v sosednjem prostoru pa s predstavitvijo svetopisemskih knjig obiskovalcu ponuja strnjeno, poljuden in nazoren pogled v nastanek in značaj Svetega pisma, njegovo širjenje po svetu, vsebino in sporočilo. Marsikoga pa najbrž presenetil podatek, da smo Slovenci kot 12. narod na svetu dobili celotno biblijo v svojem jeziku. Naša pot v Evropo je očitno vračanje v stari dom. MiM

Skrb za ljubiteljsko kulturo

Staša Vovk o delovanju ZKO Novo mesto, ki se sedaj nahaja v novih prostorih KC Janez Trdina

NOVO MESTO - Že nekaj tednov je minilo, odkar se je novomeška Zveza kulturnih organizacij iz Doma kulture preselila v nove prostore KC Janez Trdina. "Teža smo zelo veseli, želimo pa tudi, da bi sedaj Mestna občina Novo mesto ljubiteljski kulturi omogočila, da bi v novi stavbi lahko delovala," je povedala Staša Vovk, tajnica ZKO Novo mesto.

ZKO z vztrajnostjo ohranja strokovni in kakovostni nivo delovanja že veliko let, zadnjih pet let pa je Staša Vovk označila še za posebej uspešne. V oviru zveze namreč sedaj deluje kar nekaj zelo uspešnih društev: novomeški simfonični orkester, pihalni orkester Krka Zdravilišča, mešani pevski zbor Pomlad, mešani pevski zbor Društva upokojencev, Terpsihora - skupina sodobnega izraznega plesa, folklorno društvo Kres, ki bo letos

praznovala 20 let ustvarjanja z 2 odraslimi in 2 otroškimi skupinama, tamburaši in ljudskimi pevci, gledališka skupina Poprčki, lutkovna skupina Pika Nogavička. Močno je tudi prizadevanje, da bi na novo zaživela novomeška pihalna godba, vendar zdaj ne najdejo ustreznega vodje - dirigenta. Vsi kulturniki vadijo in se dobivajo v novih prostorih, pridobili pa so tudi sejno dvorano oziroma knjižnico, kjer je na voljo videorekorder, glasbeni stolp, grafoskop, da se lahko dodatno izobražujejo. Pevski zbor Pomlad, ki ga v glavnem sestavljajo študenti, začena letos že četrto sezono in skupaj z zborovodkinjo Jožico Prus vabi vse pevce in pevke, ki bi se jim radi pridružili, v soboto, 30. septembra, ob 19. uri na vaje.

"Za svoje delovanje ne moremo dobiti sponzorskih sredstev, ker mi denar vlagamo v temelje, ki bodo nekoč dali rezultate ali pa tudi ne. Zato mora tukaj intervenirati država oziroma občina. Za letošnje leto smo od novomeške občine dobili 3 milijone tolarjev za program zveze. Toda kje so materialni stroški? Čeprav je po eni strani za amaterske dejavnosti vse manj denarja, se mi zdi, da se po drugi strani ljudje bolj obračajo k duhovnim vrednotam. Predvsem mlajše generacije se želijo izkazati v kulturi in tu razvijati svojo ustvarjalnost, zato jim je treba dati priložnost," pravi Staša Vovk. Če hoče Novo mesto biti dolenjska metrola, potem mora samo poskrbeti, da bo bolj naklonjeno kulturi in da bo za njen razvoj ustrezno vzdušje. L. MURN

Staša Vovk

SLIKARSKA KOLONIJA

BREŽICE - Od večeraj pa vse do sobote se bo v Brežicah mudilo 8 priznanih slikarjev, ki so se odzvali slikarski koloniji v organizaciji Galerije Meke. Cvetka Miloš, Milan Todič, Savo Sovre, Jože Marinč, Jože Tisnikar, Jože Kotar, Marjeta Godler in Ismar Mujezinovič bodo te dni živeli in ustvarjali na domačiji Lesovih na Žlegerju pri Brežicah, nastala dela pa bodo javnosti predstavljena na razstavi 27. oktobra, posvečeni občinskemu prazniku.

Bogastvo barvnih odtenkov

Likovna razstava hrvaške ustvarjalke Dragice Cvek - Jordan v galeriji Dolenjskega muzeja

NOVO MESTO - Hrvaško kulturno združenje in Dolenjski muzej Novo mesto sta v sredo, 20. septembra, pripravila otvoritev razstave akademске slikarke Dragice Cvek - Jordan. Ga. Jordanova je leta 1964 diplomirala na Akademiji likovnih umetnosti v Zagrebu in sedaj tam tudi živi in ustvarja. Sodelovala je že na naših in tujih skupinskih razstavah, tokrat pa se v Novem mestu predstavlja s 14 deli. Slikarko je predstavil prof. Jožef Matijević, za kulturni program pa je z igranjem na violončelo poskrbel Martin Jordan, član Zagrebškega godalnega kvarteta.

Motivno izhodišče Dragice Cvek-Jordan so deklice, neveste, otroci, cvetje in starohrvaške cerkvice. Belina slik ponazarja svet nedolžnosti in tišine, svetost in svetloba pa prihajata z letnimi časi v menjavi cvetenja in v enenja, rasti in ugašanja.

LIKOVNIKI SPET V ROGU

KOČEVJE - Jutri, 29. septembra se bo začela letošnja likovna delavnica "Misel in korenice" ki organizira društvo Kočevski naravni park. Udeležili se je bodo likovniki: Klavdij Palčič, Lado Pengov, Aleksander Spasenovič in Silvo Teršek. Likovna delavnica bo pri Janezovi koči nad Rajhenavom v Kočevskem Rogu, trajala pa bo tri dni.

RAZSTAVA TREH FOTOGRAFOV

NOVO MESTO - Jutri, 29. septembra, bodo ob 19. uri v fotogaleriji Doma kulture odprli fotografsko razstavo, na kateri se bodo predstavili trije mladi ustvarjalci, ki študirajo fotografijo na mednarodni praški akademiji FAMU. Jure Brečeljnik iz Ljubljane se bo predstavil s fotografijami ženskih aktov, Blaž Fras iz Radelj ob Dravi s senčnimi portreti, Borut Peterlin iz Straže pri Novem mestu pa s ciklom Praga in Novo mesto nad realnostjo. Otvoritveni program bo popestrila plesna skupina Terpsihora, povezovalce programa pa bo Sašo Đukič. Razstava bo odprta do 10. oktobra.

Minister obljubil izdatno pomoč

Slovenski minister za kulturo Sergij Pelhan na obisku v Novem mestu - Sanacija in dograditev Knjižnice Mirana Jarca - Arhiv v grmski grad - Za most pa nič

NOVO MESTO - Prejšnjo sredo je bil prvič na uradnem obisku v novi mestni občini Novo mesto minister za kulturo Sergij Pelhan s svojim svetovalecem Petrom Božičem. Vendar minister ni prišel v "terro inkognito", saj je bil kot predsednik Kulturne skupnosti Slovenije v letih 1986 - 1990 12-krat v Novem mestu, tako da že od prej dobro pozna stanje na kulturnem področju v dolenjski metropoli. To pa, vsaj kar se materialne plači tiče, ni prvi nič lepo, o čemer je tekla beseda tudi na pogovoru z novomeškim županom Francijem Koncilijo. Obdelala sta več "crnih točk" novomeške kulture, in kot kaže, bodo lahko marsikatero prav s pomočjo ministrstva odpravili.

Vsekakor je najpomembnejše, da je minister obljubil izdatno pomoč pri zdravljenju največjega novomeškega kulturnega bolnika - Knjižnice Mirana Jarca. Knjižnica je ena najpomembnejših novomeških in splošno dolenjskih kulturnih ustanov, domuje pa v več kot 200 let stari stavbi nekdanje kresije, ki je prav tako kulturnozgodovinski spomenik. Vendar je stavba v izredno slabem stanju, tako da so morali pred časom zaradi dotrajanost stropov zapreti čitalnico, pa tudi sicer ima knjižnica v tej hiši zelo neprimerne prostore in še močno utesnjena je. Ima pa več kot 21.000 članov in jo vsak dan obišče okoli 100 ljudi, največ srednješolcev in študentov. Obsežno in zelo dragoceno gradivo zaradi neustreznih prostorov ni dovolj dostopno, najhuje pa je, da zaradi nemogočih razmer propada.

Za letošnje je v občinskem proračunu za najnujnejšo sanacijo najnujnejših del predvideno le 4 milijone tolarjev, minister pa je za letošnje obljubil dopolnilna sredstva v višini 12 milijonov tolarjev. Prihodnje leto pa naj bi začeli graditi prizidek, za katerega so načrti narejeni že lep čas. Zanj bo polovico denarja prispevalo ministrstvo, polovico pa občina in naj bi bil zgrajen najkasneje v treh letih. Prav tako bo ministrstvo bolj poskrbelo za nemoten nakup knjižničnega gradiva. Vseka-

kor, je obljubil minister Pelhan, bosta imeli v naslednjih letih prednost pri obnovi oziroma gradnji knjižnici v Novem mestu in Novi Gorici, ki sta v najslabšem stanju.

Glede domačije svetovno znanih baletnikov Pie in Pina Plakarja so se z lastnikom, tovarno zdravil Krko, dogovorili, da obnovi, kar je potrebno, domačijo pa bodo razglasili za kulturni spomenik. Minister je obljubil pokritje izgube okoli 8 milijonov tolarjev, ki je nastala ob pripravi zadnjega grafičnega biala v Novem mestu. Ministrstvo bo v naslednjih dveh letih pospešeno saniralo grad Grm, kjer bo ob Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine dobil svoje prostore novomeški arhiv. Te dni strokovnjaki pripravljajo predlog za sanacijo novomeškega Narodnega doma, Hmeljnika in drugih gradov v okolici Novega mesta. Ministrstvo bo finančno pomagalo tudi pri izdajanju revije Rast ter podprlo filmski portret prof. Janka Jarca.

Občina pa ne more, je dejal Pelhan, računati na pomoč Ministrstva pri ureditvi dvorane v Kulturnem centru Janeza Trdine, češ da je to stvar občine, in pri obnovi kandidijskega mostu, ki sicer je kulturni oz.

KOTARJU NAGRADA PIRANSKEGA EKSTEMPORA

PIRAN - Minulo nedeljo, 24. septembra, je v Piranu in okolici turističnega dela Portoroža potekal jubilejni 30. mednarodni piranski ektempore, ki slovi kot ena izmed najuglednejših tovrstnih prireditev pri nas. Udeležilo se ga je 285 slikarjev iz številnih držav. Umetniki so ustvarili preko 300 del, za razstavo pa jih je bilo izbranih okoli 100. Novomeški slikar Jože Kotar, ki je tradicionalni gost piranskih ektemporov, je tudi letos kot edini od dolenjskih slikarjev prejel nagrado, in sicer za oljno sliko Soline. To je že enajsta Kotarjeva nagrada s piranskih ektemporov. Z njo je novomeški likovni ustvarjalec potrdil svojo kakovost v hudi mednarodni konkurenci.

Risba vodi do pomena slike

V restavraciji Splošne bolnišnice Novo mesto razstavlja novejša dela ljubiteljski slikar Boris Zajc

NOVO MESTO - V restavraciji Splošne bolnišnice so minuli četrtek, 21. septembra, zvečer odprli novo razstavo in se tako znova potrdili kot eden od dokaj redno delujočih rastavnih prostorov v Novem mestu. Tokrat se s tremi malimi cikli slik predstavlja domačin, ljubiteljski slikar Boris Zajc iz Birčne vasi. To je njegova druga samostojna razstava v Novem mestu. Razstavo je odprl direktor dr. Tone Starc, o slikarju in njegovem delu pa je govoril višji kustos Dolenjskega muzeja Jožef Matijević.

Boris Zajc se z likovnim ustvarjanjem ljubiteljsko ukvarja že precej časa. Začel je v srednji šoli, potem pa se je ob študiju in redni zaposlitvi (zdaj dela kot pravnik na Upravnih enotah občine Novo mesto, na oddelku za gospodarstvo) ves čas likovno izpopolnjeval v izobraževalnih likovnih kolonijah pri različnih mentorjih, ki so ga uvajali v skrivnosti ustvarjanja. Njegova najbolj priljubljena tehnika je risba s tušem in svinčnikom, ki jo dobro obvlada, kar je med drugim poudaril tudi Jožef Matijević. Na razstavi se Zajc sicer predstavlja s slikami, vendar se tudi v njih kot ena poglavitnih racionalnih prvin kaže risba, ki dominira in ločuje kontrastne barvne ploskve. Med Zajčevimi slikami in risbo ni bistvenejše konceptualne razlike, čeprav nas pogled na slike prepričuje, da gre pri Zajcu za izrazitega kolorista. Risba kot njegovo najmočnejše izrazno sredstvo kot Ariadnina nit vodi

gledalca skozi labirint barv do semantičnega pomena slike. Morda je v tem pogledu še posebej zanimiv cikel oziroma, lahko bi rekli, slika ženskega akta v štirih slikah. Posamezna slika deluje kot čista abstrakcija, pogled na celoten cikel pa nam razkrije obliko zleknjenega ženskega telesa. Zajčevu estetsko usklajevanje likov in barvnih tekstur, skozi katero odkrivamo povezavo med izraznostjo forme in avtorjevim emotivnim notranjim življenjskim položajem ali psihološkim ritmom, nam kaže zrelega likovnega ustvarjalca," je ocenil Jožef Matijević v svojem nagovoru. M. MARKELJ

DOMAČI USTVARJALEC - Boris Zajc (na sliki levo) se po nekaj letih drugič predstavlja domači javnosti s cikli svojih slik. Razstavo je odprl dr. Tone Starc, o avtorju pa je govoril Jožef Matijević (na sliki desno). (Foto: MiM)

tehnični spomenik, vendar, ker je še v rabi, mora zanj skrbeti tisti, v katerega pristojnosti je. A. BARTELI

MINISTROV PODPIS - Na obisku v Knjižnici Mirana Jarca se je minister za kulturo Sergij Pelhan podpisal v knjigo častnih gostov. Z izdatno pomočjo ministrstva bodo knjižnico sanirali in ji dogradili prizidek. (Foto: A. B.)

Od obrtik umetnosti

SLOVENSKA VAS - Minulo soboto popoldne so v Galeriji Hamer, ki deluje v okviru gostišča Pri hlebcu, odprli novo razstavo. Tokrat se s svojimi deli predstavljata Iztok Švab in Stane Kajtna, dva osnovna deleža Studia Eye. Obiskovalce otvoritve razstave je obiskal tudi maršal Tito v znani upodobitvi igralca Iva Godniča.

Avtorja sta se z izkušnjami iz sveta vrnila domov, da bi tudi tu predstavila svoje delo. Po potepanju po osrednji Afriki in Sahari sta namreč odšla v London, kjer sta se izpopolnjevala v slikarskih tehnikah in opravljala priložnostna dela. Uspešno jima je dobili prva naročila za slike in kmalu zatem sta začela slikati tudi drugod po zahodni Evropi. Ustalila sta se v nizozemskem Amsterdamu, in kot je povedal avtor spremne besede k razstavi Ivan Jarrod, je v tistem času njuno serijo slik kupil koncern Mercedes za svojo zbirko v poslovni zgradbi v Berlinu.

"Njuna slikarska praksa ni samo odsev njunega življenja in dela, pač pa tudi nenehen izziv in iskanje novega: od prvih naročenih slik do tistih nenarodenih. Ko sta se odločila, da bosta živela od slikarstva, sta zavestno ločila umetnost od obrti. V istem času je prišlo do obrata - naročeno delo je preraslo iz obrtniškega izdelka v umetniško delo," pravi Jarrod. B. D. G.

RAZSTAVA REŠČIČEVH ILLUSTRACIJ

MULJAVA - V Jurčičevi galeriji so večeraj odprli razstavo ilustracij jih je slikar Lucijan Reščič pripravil za knjigi Josipa Jurčiča Krjavljivega zgodba in Severina Šalija V deveto deželo. Obe sta izšli pri Založbi Mladika, Šalijeva pred časom. Jurčičeva pa te dni. V kulturnem programu je Tone Tekavec nastopil kot Krjavljivec, glasbeniki Viktor Šušteršič, Niko in Tomaž Zlobko ter Blaž Jurčević pa so ob tej priložnosti prvič javno izvedli skladbo Tomaža Zlobka Tri Krjavljive veže.

POTA IN STRANPOTA

dežurni poročajo

Z OROŽJEM ČEZ MEJO - Da bi slovensko-hrvaško mejo orožja ne prenašajo le državljani republik neuklanje skupne domovine, dokazuje tudi Francoz B. A., ki je pripeljal 20. septembra dopoldne na mejni prehod Obrežje s samokresom in naboji, v prtljajniku pa je imel še nož, električni kabel, pritrjen za napad in 25 nabojev.

VDRL V OMARICO - 19. septembra je neznanec iz garderobne omarice Pekarne v Metliki ukradel denarnico, v kateri je imel R. H. iz Jurovega 20 tisočakov. Policisti storilca še iščejo.

PRETEP V LOKALU - 29-letni V. B. iz Sentejmerja je utemeljeno osumljen kaznivnega dejanja hude telesne poškodbe, ker je 20. septembra popoldne v gostinskem lokalu v Dolenji Brezovici pretepel 35-letnega B. J. iz Mlavinice, ki se zaradi poškodb zdravi v novomeški bolnišnici.

HOTEL SIJE "SPOSODITI" AVTO - 30-letni Z. T. iz Krškega je O. B. v noči na 23. september poskušal odpeljati osebni avto znamke Z 750, vendar mu vozila ni uspelo spraviti v pogon. Avto je bil parkiran na parkirišču pred blokom C. 4. julija v Krškem.

ODNESEL DENAR - V času od 16. do 21. septembra je neznan storilec prišel v stanovanjsko hišo v Cerovcu ter iz ženske torbice M. Š. ukradel 47.000 tolarjev. Policisti storilca še iščejo.

POSEBNE POLICIJSKE ENOTE V GOTENICI

GOTENICA - Včeraj in danes poteka v Gotenici prvenstvo policijskih enot ministrstva za notranje zadeve, ki je že četrto po vrsti, namesteno pa je utrjevanju strokovnosti, sposobnosti in telesne pripravljenosti policistov. V ekipah so policisti iz enajstih uprav za notranje zadeve v vse Slovenije in še nekaterih drugih enot, izbrani pa so bili na predhodnih pomenjanih moči.

CESTA NI DIRKALIŠČE ZA DOBRE AVTOMOBILE

KRŠKO - Nekateri vozniki tudi v naseljih vse preradi krepko pohodijo plin, a pri tem verjetno ne gre za pomanjkanje časa, pač pa za razkazovanje dobrih avtomobilov in kazenje nesposobnosti in polže počasnosti drugih udeležencev v prometu. Verjetno z istim razlogom je v nedeljo zjutraj po Cesti krških žrtev in Krškem drvel tudi voznik osebnega vozila Mercedes benz C 180 31-letni K. S. z Drnovega, ki je vozil proti Drnovemu. Policisti so namerili kar 140 kilometrov na uro, čeprav je hitrost tam omejena na 60 km/h. Policistom ga je kljub hitrosti uspelo ustaviti, vendar mu to ni bilo dovolj. Samo četrto uro kasneje je s svojo divjo vožnjo nadaljeval, tokrat "le" s 129 km/h. K. S. bo moral svoje rekorde pojasniti še sodniku za prekrške.

KRONIKA NESREČ

NEPREVIDNO PREHITEVALA VOZNIKOVNAK - 20. septembra ob 14.30 uri je 40-letna R. M. z Duplice voznica osebni avto z Vahte proti Metliki. Vantni je začela prehitovati tovornjak s polpriklonnikom v trenutku, ko se je naproti pripeljal voznik osebnega avta, 42-letni J. M. iz Črnomlja, ki je zaviral in se umikal, a trčenja ni mogel preprečiti. J. M. in njegov sovoznik, 41-letni V. P. iz Mačkovec pri Črnomlju, sta bila lažje poškodovana, voznica je peljala v avtu R. M., pa se je hudo poškodovala in se zdravi v novomeški bolnišnici.

ZADELA SRNO IN SE HUDO POŠKODOVALA - 22. septembra ob 16.10 uri je 39-letna M. N. iz Dobrave pri Škoc-

Polovica zadev rešena v tekočem letu

Tudi samo lastninski certifikat predmet zapuščine - Od treh sodniških mest zasedeni le 2 - Na lanski razpis nobene prijave - Bo letos kaj drugače?

TREBNJE - Z reorganizacijo sodstva je postala prejšnja enota v Trebnjem, ki je bila organizacijsko povezana v okviru Temeljnega sodišča v Novem mestu, Okrajno sodišče v Trebnjem. Primopredaja je stekla v enem mesecu. Za to sodišče so sistematizirani tri sodniška mesta, a je od vsega začetka eno nezasedeno in povzroča precejšnje težave pri reševanju zadev.

Glede na to, da postavlja zakon o sodniški službi stroga merila in pogoje za sodniške kandidate, in ob tem, da tudi večino slovenskih sodišč pestijo kadrovske težave, predstojnica okrajnega sodišča Alenka Kranjc dvomi, da jim bo v

Alenka Kranjc

prihodnjih mesecih uspelo zasesti prazno sodniško mesto. Če se na razpis, ki bo objavljen v kratkem, ne bo javil primeren kandidat, bodo zaostanki v delu postali kritični. Ze sedaj je obremenjenost z glavnimi zadevami zelo velika.

Na civilnem oddelku je največ lastninskih sporov, sporov iz različnih pogodb in odškodninskih sporov, sledijo spori zaradi motenja posesti in spori, ki izvirajo iz dedovanja. Na kazenskem oddelku je največ kaznivih dejanj lahke telesne poškodbe, tatvine, ogrožanja varnosti, goljufij in povzročitev prometnih nesreč. Na nepravdnem oddelku je več kot polovica zadev, ki temeljijo na zakonu o denacionalizaciji in vrnitvi zaplenjenega premoženja.

Splošna finančna nedisciplina se najbolj kaže na izvršilnem gospo-

USODNA IGRA Z VŽIGALICAMI

VRANOVIČI - V soboto, 23. septembra, nekaj po 11. uri je v Vranovičih zagorelo na kozolec, velikem 10 x 12 metrov, ki je last M. J. Zgorel je kozolec, v njem pa okoli 10 ton sena, puhalik, mlatlina, kosilnica in grablje za seno. Škoda znaša okoli 50.000 nemških mark. Do požara je prišlo zaradi otroške igre z vžigalicami. Požar so gasili vaščani in gasilci.

ZGORELA HIŠA

KRŠKO - V sredo, 20. septembra, ob 6.30 je zagorela lesena uta 80-letnega D. I. iz Krškega, ki je pogorela do tal, v njej pa tudi slama in seno ter neuporabni televizijski sprejemniki in ostala oprema. Ogenj se je razširil na ostrešje stanovanjske hiše, kjer je zgorel nastrešek v širini 1,5 metra. Zagorelo je zaradi napake na električni napeljava, škode pa je za milijon tolarjev. Požar je gasilo 12 gasilcev poklicne gasilske enote Krško.

BOMBE NI BILO

NOVO MESTO - V četrtek, 21. septembra, so učenci novomeške gradbene šole opravljali redno prakso v upravni stavbi GIP Pionir v Novem mestu. Med odmorom je dijak R. G. iz okolice Sentejmerja odšel do telefonske govornice, poklical policijo in povedal, da je v stavbi Pionirja nastavljen bomba. Policisti so odšli na kraj in kmalu odkrili osumljenca, ki je očitno zato, da mu ne bi bilo potrebno opravljati prakse, zlorabil znamenja za pomoč in nevarnost.

Po dolenski deželi

• Krški policisti so si v nedeljo poiskali družbo, ko so ob 3.45 na lokalni cesti pred Drnovim postavili 28-letnega C. J. z Blance. Seveda si je moral njihovo družbo na policijski postaji najprej "prislužiti", kar pa niti ni bilo tako težko. Najprej je imel možnost preizkusiti alkotest in je preizkus-tudi srečno preстал z 1,11 grama na kilogram alkohola. Zato so mu policisti prepovedali nadaljnjo vožnjo in mu časovno odvzeli voziško dovoljenje. C. J. s tem ni bil zadovoljen in je moral še malo izzivati. Tako je dobro uro kasneje ponovno padel v roke policistov, vendar tokrat niso več verjeli njegovim obljubam, zato so ga le odpeljali v prostor za treznjenje, tam pa je lahko v miru razmišljal o svojem početju.

• A tam ni bil sam. Nekaj ur prej si je ta del policije začel razgledovati tudi L. V. iz Krškega, ki mu sicer počitek v omenjenih prostorih ni nič novega. Tokrat je kršil javni red in mir v stanovanju, ko je grozil sinu in ženi - sina je celo skušal večkrat udariti z roko - zato sta žena in sin zapustila stanovanje. Policisti so kršitelja sicer opozorili, a takoj po njihovem odhodu se je zgodba ponovila, motilo pa je tudi sosede. Zato se je z 1,5 g/kg alkohola v izdihljenem zraku raje hladil na policiji. O svojih doživljenj bo lahko govoril tudi pred sodnikom za prekrške.

darskem oddelku, kamor množično prihajajo izvršilni predlogi RTV, Telekom, Komunale, časopisnih podjetij in drugih za izterjavo neplačanih računov. "Trudimo se, da bi v čim krajšem času pripeljali izvršilni postopek do zaključka, vendar vmes pogosto naletimo na težave (vročanje pošiljk, napačni naslovi, izmikanje, nezmožnost plačila). Vse poizvedbe v zvezi s tem pa seveda terjajo določen čas in povzročajo nestrpnost pri upnikih," pravi Alenka Kranjc. S podobnimi težavami se srečuje tudi sodni izvršitelj.

Na okrajnem sodišču v Trebnjem približno polovico vseh zadev rešijo

• Na zapuščinskih oddelku je v preteklem in letošnjem letu pripadlo precej zadev, kjer je predmet zapuščine le certifikat, ki ga zapustnik ni še nikamor vložil. Glede na skorajšnji iztek roka za vložitev certifikata se na sodišču trudijo, da te zadeve rešujejo čim hitreje. Opažajo pa, da je interes za dedovanje certifikata precej večji, kot je bil na začetku.

v tekočem letu, 2 odstotka je starejših od 5 let, nimajo pa nobene zadeve, ki bi bila stara 10 ali celo več let.

T. GAZVODA

• Večina ljudi je bolj sposobna za velika kakor za dobra dejanja. (Montesquieu)

• Pogled na pijanca je najboljši pouk o vrlinah treznosti. (Anahar-pous)

AVTOŠOLA MAX SE PREDSTAVI - Avtošola Max sicer že deluje od letošnjega 1. avgusta, v torek, 19. septembra, pa je bila v prostorih hotela Metropol njena uradna otvoritev. Lastnika in za zdaj edina zaposlena sta Slavko Žagar (v sredini) in Joško Hudoklin (prvi z desne), kandidata pa poučujeta vožnjo A in B kategorije na vozilih Renault 5 in Clio ter na motornem kolesu Yamaha. Posebnost avtošole Max je v tem, da sta lastnika nabavila posebno video kamero, s katero bodo kandidati lažje odpravili pomanjkljivosti pri učenju vožnje. Zeleno luč je Avtošoli Max prižgal Franci Koncilija, župan Mestne občine Novo mesto, ki je povedal, da se občina z izgradnjo in popraviljem naših cest trudi izboljšati prometno varnost. Slavnostno otvoritev nove avtošole je popestril tudi kulturni program, ki so ga prispevali pevci folklorne skupine Kres in Saša Mum (prva z leve). Poslovni prostori Avtošole Max se nahajajo v gasilskem domu Trebnje in v zavarovalnici Adriatic v Novem mestu. Pa srečno vožnjo! (Foto: L. Mum)

Bodo prometne prekrške snemali s kamerami?

Do 5. oktobra testi

LJUBLJANA - Slovenska prometna policija v teh dneh preizkuša za naše razmere nov video sistem za odkrivanje in dokumentiranje cestnoprometnih prekrškov. "Gesig travimo" je radarski sistem z dvema video kamerama, monitorjem, videorekorderjem in printerjem, vgrajen pa je v osebno vozilo. Kamera snemata dogajanje pred in za vozilom.

Slika je možno spremljati na monitorju, ki je na armaturni plošči vozila. Za dokumentiranje slike služi videorekorder in printer za izdelovanje posameznih slik video posnetka. S pomočjo tega sistema je možno snemati primere nepravilnega prehitovanja, izsiljevanja prednosti in druge prekrške udeležencev v prometu. Lahko izmeri tudi hitrost vozila, ki vozi pred ali za vozilom, v katerega je vgrajen.

Policije evropskih držav že uporabljajo ta ali njemu podoben sistem, pri nas pa se bodo o tem odločili po njegovi preizkušnji v praksi.

Model "Gesig travimo" izdeluje dunajska firma Gesig, skupaj z njegovim predstavnikom v Sloveniji Cestel iz Ljubljane pa so slovenski policiji ponudili, da preizkusi omenjeno napravo skupaj s preizkusnim vozilom opel omega temno modre barve, ki ima civilni registrski tablici. Prometni policisti ga bodo na naših cestah preizkušali po celi Sloveniji do 5. oktobra.

Streljal v ženinega ljubimca, ta pa ga je pretepel

Brusnice: poskus umora

VELIKE BRUSNICE - Da zna biti ljubezen tudi huda stvar, se je pokazala v soboto v brusniški gostilni Hudoklin, kjer je prišlo do spora med 33-letnim Antonom T. iz Gabrja, ko je prišel v omenjeno gostilno iskat svojo ženo, ki ga je pred nekaj tedni zapustila in odšla k prijatelju, 35-letnemu Slavku Š., prav tako iz Gabrja. Anton je v gostilni našel oba in med moškima se je vnel prepir. V tem času, nekaj pred 22. uro, je bila obveščena tudi policijska postaja Novo mesto. V tem sporu čista je bilo tudi rečeno, da jma eden od gostov celo pištolo.

V tem času se je Anton vrnil v gostilno s pištolo plašilko, predelano za malokalibrske naboje, in iz razdalje metra in pol streljal v Slavkove prsi. "Slavko je imel srečo, da mu je krogla naredila le podplutbo, saj je bil verjetno naboj, ki je sicer zelo močan, malo polnjen ali pa star," je povedal načelnik kriminalistične službe UNZ Novo mesto Anton Olaj. Anton T. je v Slavka streljal še enkrat, vendar je bilo med prvimi izstreljenimi nabojem in naslednjim eno ležišče za naboj prazno. K revolverju sta bila še dva naboja, a medtem je na Antona že skočil Slavko in ga s stolom in pepelnikom hudo pretepel, tako da so morali Antona odpeljati v novomeško bolnišnico, kjer je ostal na zdravljenju. Hkrati pa so ga ovadili državnemu tožilstvu zaradi poskusa umora, saj je bil njegov naklep jasn.

UMRL POD TEŽO TRAKTORJA

BORŠT - V sredo, 20. septembra, je 53-letni E. V. iz Dolenjih Skopic vozil traktor s priključenim lesenim štirikolesnim vozom po kolovozni poti izven Boršta, na priključku pa je sedel R. J. iz Dolenjih Skopic. Pri vožnji po klancu traktorist ni prilagodil hitrosti, zato je traktor zanesel v desno na nasip, kjer je trčil v drevo in se prevrnil. Potnik na priklopi je padel na cesto in se ni poškodoval, traktorista pa je stisnila kabina traktorja. Odpeljali so ga v bolnišnico Brežice, kjer je naslednji dan umrl.

Je konoplja zrasla sama od sebe?

Marjan V. iz Črnomlja je pred dvema letoma pridelal več kot 3 kilograme marihuane, kadili so jo tudi drugi - Obravnava prekinjena zaradi dodatnih dokazov

NOVO MESTO - Le nekaj dni pred novim letom 1994 so črnomljski policisti zvečer pred osnovno šolo legitimirali skupino mladeničev in mladenko, ki je kljub mrazu stala v snegu. A se niso le pogovarjali, pač pa so se greli tudi ob "jointu" marihuane, ki jo je ponudil danes 25-letni Marjan V. v avtu je je imel kilogram in pol, še nekaj več pa je hranil tudi doma.

Kot je prejšnji teden povedal na okrožnem sodišču v Novem mestu, so leta 1993 dobili njivo od deda v obdelavo. Na njej so pridelovali različne poljščine, in čeprav je bila v tistem času "trava" moderna, je na omenjeni njivi zrasla kar sama od sebe in, kar je še bolj razveseljivo - ni zahtevala nobene skrbi ali nege. V družbi je sicer povedal o nenavadnih rastlinah na njivi - šlo je za 40 sadik - in izvedel, da zrastejo kar visoko, čeprav je bil kasneje ob velikosti kar presenečen. In ko je trava dozorela, jo je skušal shraniti in tudi poizkusiti, a kakšnih posebnih učinkov sploh ni ugotovil, zato, kot je sam zatrdil, je tudi ni nameraval prodati.

O tem, kako se je vesela družina znašla ob "jointu" pri osnovni šoli, obstajata dve povsem različni zgodbi. Obdolženec in tri priče so povedali, da so se srečali čisto slučajno in so k njemu šli, zato, da bi bolje pogledali pse, ki jih je imel eden od štirih Novomeščanov v avtu, Tadej C. pa je povedal

drugače. Z obdolženecem sta menda travo kadila večkrat, zato je sklepal, da je mora imeti več, in je tudi znanec (ki je bil tudi pri OS) povedal, da pozna nekoga, ki mu lahko travo proda, zato je organiziral srečanje. Ko je v eni izmed gostiln prisluhnil pogovoru kolega in obdolženca, je slišal pogovor o nakupu kilograma ali nekaj več marihuane, ki se je tisti čas prodajala po 2,5 nemške marke gram.

Marihuana je med mladimi v Beli krajini zelo razširjena, zaskrbnjuje pa je tudi podatek iz omenjene zgodbe, da sta bila med tistimi pred šolo kar dva mladoletnika. Tudi analiza odvzete droge je pokazala, da je zelo kvalitetna, za kar je bila pomembna pravilna vzgoja in hramba. Kot je na obravnavi povedal kriminalist, ki je sodeloval pri preiskavi, je Marjan v pogovoru z njim celo rekel, da je prebral precej knjig o vzgoji konoplje, gojil pa naj bi jih 2 ali 3 sezone.

Kot je pojasnila sodna izvedenka, ki je sodelovala pri analizi mamila, je bila droga zelo kvalitetna, saj je bila pridelana iz samih vršičkov konoplje (ti vsebujejo največ THC komponent), tako da je prevladovala psihoak-

• Glavna obravnava je pokazala dvoje povsem različnih zgodb, a zadeva še ni zaključena, saj se je zataknilo še pri teži zaplenjene droge. Pri prvem merjenju so namreč policisti namerili 80 gramov manj snovi, kot so je kasneje v Ljubljani z elektronsko tehtnico (za eno cigareto pa je v povprečju potreben 1 gram marihuane). Sodna izvedenka je pojasnila, da je razlika prav gotovo posledica nenatančnega prvega merjenja, s čimer se je strinjal tudi policist, ki ve, v kakšnih pogojih so merili, in tudi tako "velika" količina teoretično ne more vplivati na rezultat analize vzorca, a kljub temu je obtoženec zagovornik vztrajal, da se zasežena snov ponovno analizira, prav tako pa naj se pregleda tudi ustnik oziroma ogorek, če je to še mogoče.

tivna komponenta, o neaktivni pa so bile le sledi.

T. G.

Poraza Litijanov in zmaga Krčanov

Košarkarji Iskre Litusa so izgubili srečanje z Smeltom Olimpijo in Litostrojem - Krčani so doma premagali Domžalski Helios in nesrečno izgubili z Donatom Rogaško Mg

LITJA, KRŠKO - Medtem ko so košarkarji litijske Iskre Litusa minuli teden izgubili obe prvenstveni srečanja, je Krčanom le malo manjkalo, da niso obkralj zmagali. Po štirih tekmah je krški Interior z dvema zmagama in dvema porazoma peti, Litijani pa so s papirnato zmago nad Republiko in tremi porazi deseti.

V sredo se je Iskra Litus v Ljubljani pomerila z (kljub vsemu temu, kar se je v zadnjem času tam dogajalo) najmočnejšo slovensko košarkarsko ekipo Smeltom Olimpijo. Srečanje je bilo prvo polovico prvega polčasa izredno izenačeno in predvsem bor-

beno, izid po 10 minutah pa je bil 10:8 za Olimpijo. Potem pa so domači košarkarji povsem strli odpor gostov in dobili prvi polčas z 31:17 ter tekmo z 78:54, čeprav so se Litijani sredi drugega polčasa že približali Ljubljancem na 10 točk. Najboljši igralec in

strelec litijskega moštva je bil Trbovelčan Gregor Peterlin, ki je dosegel 18 točk, medtem ko je bil pri Ljubljancih najnatančnejši Hauptman z 22 točkami.

Podoben razplet srečanja so imeli priložnost videti tudi domači gledalci, ko so se Litijani v soboto pomerili z ljubljanskim Litostrojem. Tudi tokrat so košarkarji Iskre Litusa začeli odlično in po 18. minutah igre so vodili s 35:20, potem pa so, kot da so se ustrašili uspeha, povsem popustili, tako da so se jim gostje v dveh minutah do konca polčasa približali na 36:33. V drugem polčasu je Litostroj izenačil in predvsem po zaslugi Raziča in Stepanie ter ob Ličanovi pomoči prednost zadržal do konca. Tudi tokrat je bil najboljši strelec Iskre Litusa Peterlin, ki je dosegel 16 točk, pri Litostroju pa Razič z 28 točkami.

Precej bolje kot Iskra Litus se držijo novinci iz Krškega, ki so v sredo doma premagali domžalski Helios z 81:75 (46:43). Najboljši strelec krške ekipe je bil Nakič z 27 točkami. Ni veliko manjkalo, da niso Krčani v soboto v gosteh premagali še Rogaško Donat Mg. Zmago so tokrat Krčani najbrž izgubili že v prvem polčasu, ki so ga domačini po odlični igri končali z izidom 47:29. V nadaljevanju so Krčani bolje zaigrali in se po 10 minutah domačino že približali na 2 točki razlike, dve minuti pred koncem so izenačili, potem pa sta v zadnjem napadu sodnika prisodila prekršek nad McDonaldom še pred metom in zmaga s 85:84 je ostala doma. Največ točk za Interior je dosegel Nakič (30).

BOLJŠA DALMACIJA

LJUBLJANA - Na kegljaškem turnirju za memorial Šparembek so nastopile tudi igralke trebanjskega Mercatorja. Angelca Dalmacija je podrla 189 kegljev Vebrova pa enega manj, vendar to ni bilo dovolj za vodnejšo uvrstitev. Zmagovalka Tonča Urbanč je podrla 426 kegljev. N. G.

KOSTANJEVIŠKI TEK

KOSTANJEVIČA - Tradicionalni tek ob Krki - letos ga bodo Kostanjevičani pripravili že enajsti - bo v nedeljo, 1. oktobra, ob 9.30. Prizadevni organizatorji bodo pripravili Tek za vsakogar na 7,5 km dolgi progi ter trinski tek na 10 km in mali maraton na 21 km.

TURNIR PAROV

NOVO MESTO - Novomeški teniški klub bo v soboto, zadnjega septembra, ob 10. uri za zaključek sezone pripravil rekreativni teniški turnir parov. Prijavitelj se lahko po telefonu 323 780 ali pred začetkom tekmovanja.

Lekše je predal naslov Pintarju

Gregor Pintar je petič postal državni prvak v speedwayu - Brez padcev ni šlo - Poškodovani Gerhard Lekše si je boje za naslov državnega prvaka ogledal s tribune

KRŠKO - V soboto se je v Krškem s peto dirko državnega prvenstva končala domača sezona v speedwayu. Dirka, ki je potekala pod žarometi, je minilo brez domačega asa in sedaj že bivšega državnega prvaka Gerharda Lekšeta. Čast posavskega speedweya so tako reševali mladi Izak Šantej, veteran Krešo Omerzel in Tomaž Drnač.

Pred dirko v Krškem je imel Gregor Pintar pred drugouvrščenim Martinom Peterco šest točk prednosti in pred Izakom Šantejem že enajst točk. Kljub veliki prednosti se Pintar pred dirko ni dal motiti in je dejal: "Ko bom danes osvojil deset točk, bom državni prvak, dotlej pa je še vse odprto." Domači gledalci so največ pričakovali od enaindvajsetletnega Izaka Šanteja, ki bi se lahko ob izrednih voznjnih in slabšem nastopu Martina Peterce še lahko zavihtel na drugo mesto v skupni razvrstitvi.

Prve dirke sporeda so se razpletle po pričakovanih. Do prvega pravega boja je prišlo na četrti dirki, ko sta se med sabo pomerila Šantej in Peterca. Slednji je po boljšem startu kljub nenehnim napadom mladega Krčana po zunanji daljši strani proge zmagal in s tem dejansko že odločil boj za drugo mesto sebi in prid. Na naslednji dirki so se pomerili Pintar, Peterca in Omerzel, ki so se v takem vrstnem redu tudi pripeljali na cilj. Tedaj je bilo jasno, da lahko 29-letnemu Ljubljancu pot do petega naslova državnega prvaka oziroma tretjega v samostojni Sloveniji prekriza le še okvara motorja ali padec. V nadaljevanju so favoriti zanesljivo zmagovali, le Martina Peterco, ki se je letos poizkusil tudi v angleški profesionalni ligi, sta premagala njegova mlajša klubska kolega Tomaž Suštaršič in Matej Ferjan, ob Krčanu Šanteju velika talenta slovenskega speedweya, ki se lahko letos pohvali z ekipnim trinajstim mestom

LJUBLJANA - Celje v moški in Ljubljana v ženski konkurenci imata najboljši atletske ekipe v državi, medtem ko je Novomeščanom pri moških le za las ušlo drugo mesto, njihova dekleta pa so bila četrta. Na sorazmerno slabe izide slovenskih atletov na prvenstvu je precej vplivalo tudi to, da je za večino sezona končana in so že povsem izven forme.

Novomeščani so za pomoč poprosili tudi vrsto atletov, ki so sicer že tekmovalno "upokojeni", in mnogi med njimi so se povabilu odzvali ter dokazali, da kljub vsemu še niso za staro šaro. Nekdaj zelo obetajoči kladivar Gregor Rus je v svoji disciplini celo zmagal, njegov bivši trener Slavko Malnar pa je bil tretji. Isto mesto si je s solidnim izidom zagotovil tudi Matjaž Zupančič v teku na 110 m z ovirami. Od aktivnih se je proslavil mladinec Aleš Tomič, ki je s hrabrim tekom zmagal na 800 in 1.500 m, zmagala

V Brežicah spet množično

Tradicionalnega mednarodnega atletskega mitinga v Brežicah se je udeležilo več kot 200 atletov

BREŽICE - 11. atletskega mitinga Brežice '95 se je udeležilo tudi preko 200 atletov iz Slovenije, med nastopajočimi pa je bilo kar precej slovenskih državnih reprezentantov in rekorderjev, nekateri pa so to postali prav na brežiškem tekmovanju. Tako so v soboto v Brežicah izboljšali najboljše slovenske izide kar trije metalci kladiva. Brežičan Vernes Mešič je z 52,44 m dolгим metom

postavil pionirski državni rekord, njegova klubska tovarišica Simona Kozmus je s 35,46 m popravila svoj državni rekord za mlajše in starejše mladinke, Ivan Markeš, član Štajerske MB, pa je z metom 44,12 m popravil rekord za veterane od 60. do 70. leta. Poleg tega je kar 10 atletov popravilo rekorde mitinga.

Najboljše izide po madžarskih tablicah je organizator s pomočjo pokroviteljev nagradil še posebej. Za najboljše dosežke so bili nagrajeni Igor Prime za 57,74 v metu diska in Vlada Lopatič za 613 cm v skoku v daljino v članski konkurenci; Ranko Leskovar za 14,95 v troskoku in Jolanda Steblovnik za 2:13,32 v teku na 800 m v mladinski konkurenci, ter metalec kladiva Vernes Mešič in troskalka Jana Zupančič (11,60 m) v pionirski konkurenci.

Žal na tekmovanju ni nastopil slovenski rekorder v skoku ob palici domačin Jure Rovani, ki je 8. septembra odpoval v Združene države Amerike, kjer bo že drugo leto zapored skušal kar najbolje združiti študij in vadbo skoka ob palici. I. V.

SEPTEMBRA KUZMIČ

SEVNICA - Na septembrskem hitropoteznem turnirju sevnških hitrostov je zmagal Kuzmič nad Mesojedcem, ki vodi v skupnem vrstnem redu in Kranjcem. J. B.

Elanu gre bolje

Novomeščani drugi na lestvici

NOVO MESTO - V novomeškem nogometnem klubu Elan jim je za letošnjo sezono kljub vsem težavam, kot kaže, uspelo sestaviti moštvo, ki se bo borilo prav za vrh prvenstvene lestvice tretje nogometne lige. V petem krogu so na domačem igrišču s 3:2 premagali Bilje. Zadetke za Novomeščane so dosegli Andrej Kobe v 15. minuti, Matjaž Mrak v 62. minuti in Stojan Mesojedec po obranjeni enajstmetrovki v 78. minuti. Na tekmi so bili izključeni trije gostujoči nogometaši, od domačih pa je moral na klopi zaradi metanja kopačke v nasprotnika Andrej Kobe. Uspešni so bili tudi mladinci, ki so z 2:0 premagali Šampionko Bilje, kadeti so v gosteh igrali z Vrhniko 3:3, starejši pionirji so doma z 0:3 izgubili z Belo krajino, mlajši dečki pa so s 6:0 premagali Kočevje.

V zadnjem krogu je Elan prav tako igral doma. Z izidom 0:0 proti Litiji je osvojil 14. točko, ki mu še vedno zagotavlja 2. mesto na prvenstveni lestvici. V naslednjem krogu bo na igrišču spet stopil Sandi Bracovič, kar elanovcem, ki jih čaka gostovanje pri Jadranu v Kozini, veliko pomeni. Tudi tokrat so se izkazale mlajše ekipe. Mlajši dečki so doma igrali z Ježico 1:1, starejši dečki so v gosteh s 3:2 premagali trboveljskega Rudarja, Kadeti so doma s 3:0 premagali Medvode, mladinci pa so v Tolminu izgubili z 1:2.

Sevničani in Trebanjci uspešni v pokalu

Rokometaši Lisce doma premagali prvligaše iz Litije, RK Akripol pa Kodeljevo

SEVNICA, TREBNJE - Sevničani so, potem ko so v pripravah za letošnje tekmovanje v 2. ligi v gosteh premagali novopečenega prvligaša v Trebnjem, v 1. tekmi šestnajstine pokala Rokometne zveze Slovenije "vzeli skalp" še drugemu prvligašu, in sicer so tokrat doma zasluženoma premagali Šarbek inženirig iz Litije. Na-

kljub temu, da se je na gladkem trebanjskem parketu proti Akripolu poškodoval koleno kapetan RK Lisca Franc Šunta, ki bo čez kakšen mesec legel na operacijsko mizo, je pomlajeno domače moštvo v končni tekme presenetilo favorizirane goste. Ti so vodili večino tekme in dobili tudi prvi polčas z 11:9; litijski "inženirji" s kar

tremi mladinskimi državnimi reprezentanti, na čelu s Krmeljčanom Borutom Papežem (poleg tega imajo še dva udeleženca nedavnega mladinskega SP v Argentini, Bilbijo in Lubeja) pa se v zadnji četrtini tekme, ko so domačini, po odličnih obrambah Marcole in obetavnega Medvedca ter serije zadetkov neustavljivega Sečkija, Rantaha in nenavadno korajžnih

• Čeprav so rokometiški trebanjskega Akripola v pokalni tekmi proti Kodeljevem v prvem delu vodili že s 4 zadetki in dobili prvi polčas 11:9, so v začetku drugega dela borbeni gostje trikrat povedli. Trebanjci so z zbrano igro izkoristili prednost domačega igrišča in zlasti po zaslugi letošnjih okrepitev: tokrat odličnega vratarja Torle in učinkovitega Počrvine (8 zadetkov) povedli za 3 zadetke in zasluženoma zmagali z 21:20.

Samozavestnih mladincev Teraža in Povšeta, niso mogli več prav zbrati. Sevničani so zmagali s 23:21, zadetke pa so dosegli Sečki 8, Rantah 5, Lupše 3, Jug in Simončič po 2 ter Plazar, Povše in Teraž po enega. P. P.

NOGOMETNO SREČANJE V ŠENTJERNEJU

ŠENTJERNEJ - V nedeljo, 24. septembra, s pričetkom ob 9. uri, bo v Šentjerneju na igrišču ob osnovni šoli nogometni turnir ob 20-letnici nogometnega kluba Kremen z Mokrega Polja.

PRVAKI TUDI MED NOVOMEŠČANI

NOVO MESTO - Poleg brežiških in sevnških atletov - o njihovih uspehih smo že poročali - so medalje na mladinskem državnem prvenstvu osvojili tudi atleti novomeške Krke. Aleš Tomič je zmagal v teku na 1.500 m, Matjaž Ravbar pa v teku na 2.000 m z zaprekami. Srebrne medalje so osvojili Gregor Rovani v skoku v daljino, Maša Fink v teku na 100 m z ovirami in Robert Tasič v teku na 400 m z ovirami, srebrna pa je bila tudi moška štafeta 4 X 400 m. Dejan Gradišar v teku na 400 m in Andreja Blatnik v troskoku sta osvojila bronasto medaljo. Fantje so bili ekipno šesti, dekleta pa četrta.

LIK TILIA PRVA

KOČEVJE - V počastitev občinskega praznika je domači ženski odbojarski klub pripravil tradicionalni turnir Medo 95. Odbojkarice Lik Tiliie so premagale Slugo iz Trsta z 2:0 in ljubljanski Tabor z 2:1. Pokazale so najboljšo igro, ki je zadovoljila gledalce in vodstvo kluba.

PARTLIČ IN PINGPONG - Tone Partlič je kot gost na podelitvi namiznoteniških loparčkov osnovni šoli v Mirni Peči navdušil učence in učitelje. Mlade je navduševal za šport in namizni tenis. Kako tudi ne, saj se te večine poslužujejo tudi v parlamentu, kjer je pisatelj Partlič poslanec, in to brez loparčkov in žogic. (Foto: A. B.)

Namizni tenis v vse šole!

Uspešna akcija Namiznoteniške zveze Slovenije 2 x 5000 loparjev - Nazadnje v Mirni Peči

MIRNA PEČ - V petek je prizadevni in uspešni predsednik Namiznoteniške zveze Slovenije Janez Pezelj v osnovni šoli v Mirni Peči na prijetni prireditvi, ki so jo pripravili tamkajšnji šolarji, izročil šoli 30 namiznoteniških loparjev, 30 manjših lesenih loparčkov, 30 majic, več žogic in razglednic, ki popularizirajo namizni tenis. Vse je potekalo v okviru akcije NTZ 2 x 5000 loparjev. Toliko namiznoteniških loparjev, namreč 5.000 pravih in zelo kakovostnih ter 5.000 manjših lesenih, bodo razdelili po vseh večjih slovenskih osnovnih šolah.

"S to veliko akcijo želimo ponovno oživiti redno igranje namiznega tenisa v slovenskih osnovnih šolah oziroma ga še spodbuditi tam, kjer ta lepi šport že gojijo," pravi Pezelj. Akcija so začeli konec lanskega leta, in to v osnovni šoli v Šmarjeti, nato so loparčke, žogice in majice delili v Podzemlju, Podbočju, Starem trgu in, kot rečeno, v petek v Mirni Peči. "Na vseh 836 osnovnih šol v Slove-

A. B.

DOBRO PRIPRAVLJENE - Novomeške odbojkarice (na sliki) so na bližajočo prvenstveno sezono dobro pripravljene, kar so dokazale na mednarodnem turnirju, ki so ga v soboto pripravile v športni dvorani Marof. S 3:0 so premagale tako ljubomerske B-ligašice kot tudi hrvaške podprvakine odbojkarice Reke, kar je svojevrstno presenečenje. Kljub zmagi na turnirju se je Novomeščan kam poznalo, da še niso povsem uigrane in da jim manjka Vika Orešina, ki naj bi se ostalim pridružila ta teden. (Foto: I. V.)

Bo južna meja drugačna?

... kaže, da je ravno zdaj pravi, če ne že kar zadnji čas, da brežiška občina in nekatera zainteresirana podjetja uresničijo idejo o izgradnji velike gospodarske ploščadi ob slovensko-hrvaški meji na Obrežju. Od zamisli do danes je preteklo že veliko Sotle in Bregane, a na meji še vedno stojijo samo na črno postavljeni montažni bivaki za carino, policijo in druge nujne službe, ki povrh vsega nimajo niti pitne vode.

Država si lahko očitno privoščiti marj, tudi črne gradnje, gnečo in sramoto meji, medtem ko brežiško in tudi posavsko gospodarstvo vse to le s težavo prenaša. Ob meji vidi namreč priložnost, da se ne moti, potrjuje tudi 140 pisem o nameni vlaganja v gospodarsko ploščad ob meji, ki so jih poslala različna domača in tuja (predvsem iz Nemčije, Italije) podjetja. Tujca (predvsem iz Nemčije, Italije) so pripravljena v razvoj ploščadi tudi vlagati, med domačimi pa so odzvala številna močnejša in v posameznih panogah vodilna slovenska podjetja, ki so nedvomno sposobna tudi vlaganja. Med omenjenimi podjetji je največ podjetje (30), ki bi potrebovali poslovne prostore, parkirišča in skladišča. Za ilustracijo navedimo, da jih v Sežani (tamkajšnji gospodarski terminal si postavlja za zgradbo za zgradbo) deluje 42. Sicer pa je na ponudniki še veliko trgovcev, gostinstva, lastnikov menjalnic, zavarovalnic in drugih servisnih služb. Posebej razvedro je, da je pismo o nameni poslala tudi firma, ki želi tu oblikovati upravo za novo ustanovljeno carinsko območje.

Kaj bo ob mednarodnem mejnem prelo Obrežju v resnici nastalo, je seveda vedno veliko vprašanje. Brežiška občina želi vse od osamosvojitve in je v ta namen že takrat vnesla dopolnitve v plan razvoja. Vsi nadaljnji poskusi so ostali brez rezultatov v praksi, največ zaradi zapletov pri odkupu zemljišč. Kljub temu niso vrgli puške v koruzo, ampak so se skupaj z državo in okoliškimi krajevskimi skupnostmi izgradnje vodovoda ter odpadnega odloka o pobiranju mejne takse. Aktivnosti pri izgradnji obmejne ploščade je vodilo podjetje CRP Brežice, od preteklega tedna pa je nekaj najbolj zainteresiranih podjetij ustanovilo gospodarsko interesno združenje Gospodarski terminal Obrežje, katerega direktor je Janko Avčič. Ustanovitelji so: Intereuropa, Istra, AFP Dobova, Petrol, Emona, GIP Pionir Novo mesto in CRP Brežice. Odslej bo naloga združenja, da vsa potrebna soglasja za nastanek gospodarske terminala. Teh bo treba kar nekaj, a vendar napovedujejo, da se bodo spopadli od vseh že v začetku prihodnjega leta, kar naj bi se lotili projektiranja in gradnje v prvi polovici leta 1996 že začeli s prvo gradnjo. Združenje naj bi pozneje prevzelo tudi za upravljanje s terminalom.

Načrti v oblakih?
... si podjetja iz združenja zastavila v prevelikim optimizmom? Marsikaj, da. Če bi šlo zgolj za občinsko mejo, bi morda že danes del ploščadi, vendar gre tu nedvomno za dejavnost, ki presega pristojnosti občine. V vsakem primeru vsega potrebnega in v samo izvedbo projekta - njegovo idejno zasnovo naj bi v drugi polovici septembra recenziralo Ministrstvo za okolje in prostor - se bodo morali posvetiti različna ministrstva. Za Ljubljano ponavadi Brežice zelo daleč in tamkajšnjega gospodarstva zelo oddaljeni, drobni in obrobni, toda morda bi lahko uspelo; če bo, bo šlo to predvsem zaradi ugodnega trenutka. Poglejmo, kaj deluje v prid pospešene gradnje obmejne ploščade, je naraščanje promet na se po številu tovornjakov v letu. Na dan že zdaj prevozi mejo 600 tovornjakov, kar je več kot na zloglasnem prehodu Dolga vas. Že zdaj točasno tudi po več ur čakajo na

prehod meje, v brežiški občini in tudi drugod po regiji pa se bojijo, kaj bo, ko se bo odprl balkanski koridor, še posebej, če na to ne bomo pripravljeni.

Nadalje Posavci z velikim veseljem prebirajo novice, da Družba za avtoceste (DARS) zaradi zastojev na gradbiščih nikakor ne more porabiti denarja, namenjenega za gradnjo avtoceste. Po izjavi Gordane Višinski naj bi vmes več pozornosti namenili avtocesti v smeri sever-jug. Direktor Direkcije RS za ceste je maja letos v Brežicah povedal, da Evropska banka za obnovo in razvoj sprejema v program tudi rekonstrukcijo ceste do Obrežja, kar naj bi omogočilo, da bi temeljito prenovili vsaj odseke, ki se povsem pokrivajo z bodočo avtocesto. To bi lahko prineslo ugodno rešitev za Dolenjce in Posavce, vendar je pogoj za mednarodni kredit, da polovico potrebnih sredstev zagotovi država. Tu pa se zatika.

Nekaj veselja je v mračno razpoloženje na jugovzhodu Slovenije prinesla tudi vest, da bodo končno začeli pripravljati lokacijski načrt za odsek avtoceste od Obrežja do Krške vasi. Ne smemo namreč pozabiti, da tu načrtujejo avtocesto že dvajset let, da je ves ta čas prostor v okolici rezerviran zanj, domačini pa ne čakajo, da bi kdo končno rekel, kje bo potekala trasa ceste, in jim ostanek ozemlja pustil za drugačen razvoj. Lokacijski načrt bo že nekaj, težava je le v tem, da šef državnega Urada za prostorsko planiranje napoveduje, da bo dokument sprejet predvidoma šele v dveh letih. Brežičani seveda vztrajajo, naj tokrat naredijo izjemo pri svoji počasnosti in na teh projektih delajo hitreje, saj gre za gospodarsko korist občine in tudi države.

Tudi meddržavna stvar

Če bodo Balkanu velike sile malo bolj naklonjene in bo promet kamalu stekel proti jugu Evrope in v Malo Azijo, je mogoče tudi računati, da bodo tuje države pritisnile na našo in s krediti pospešeno zgradile cesto. Dokler pa pritiskov in neznoznega prometa, nepreglednih kolon in sramotnih zastojev na meji ni, teče vse lepo počasi. Slovenija in Hrvaška se še nista dogovorili za potek meje na tem področju (zdaj je osnovana komisija za določitev meje od Bizeljskega do Riogonc, kdaj se bodo usklajevali okoli Obrežja, se še ne ve), ravno tako nista še dorekli, kje se bodo stikale cestne povezave med državama in kakšna bo organizacija mejnega prehoda.

V prid pospešeni gradnji ob meji govori tudi zdaj končno že vseslovensko

spoznanje o nujnem tesnejšem gospodarskem sodelovanju med sosednjima državama (dolgo so bila namreč opozorila Posavcev deležna posmeha pristojnih v vladi). Posavje že močno trži na račun 2 milijonov kupcev bližnjega Zagreba in primestnih krajev. Ne izkoristiti ugodnosti cenovnih razlik ob meji, kot so to nekoč pridom delali Avstrijci in Italijani, bi bil naravnost zločin.

Nekateri pa le niso mnenja, da je treba gospodarski terminal takega obsega graditi v bližini meje. Z Ministrstva za notranje zadeve že prihajajo opozorila, da gre za južno mejo, kjer bo sistem kontrole povsem drugačen kot drugod, še posebej, če bo meja s Slovenijo tudi meja s shengensko Evropo. Zato naj bi se pri izbiri lokacije v prvi vrsti prilagajali zahtevam tega ministrstva. Tako mislijo tudi v Ministrstvu za

okolje in prostor, kjer se vedno razmišljajo o več možnih lokacijah. Drugo lokacijo z gospodarsko ploščadjo za potrebe avtoceste načrtuje že tudi DARS, medtem ko nekateri še vedno kažejo na Slovensko vas in prostore bivšega Tehnično-remontnega zavoda, kjer se je že razvil nov poslovni in trgovski center. Snovalci idejnega projekta kljub vsemu trdijo, da je lokacija pri Obrežju najboljša.

Trpelo bo kmetijstvo

Poleg vsega naštetega, kar daje gradnjo ob prehodu Obrežje državni in celo meddržavni značaj, je treba vedeti, da gre za velik poseg v prostor, saj naj bi takoj na začetku za terminal potrebovali 20 in v postopnem razvoju še dodatnih 40 ha zemljišč severno od prehoda ob naselju Obrežje. Kot pravijo v združenju za Gospodarski terminal Obrežje, odkup zemlje

deloma že poteka, potrebno pa bo še veliko naporov v tej smeri.

Brežiško občino in zdaj še posebej novoustanovljeno gospodarsko združenje čaka težak boj v ministrstvih in v vladi, ki mora dati soglasje k spremembi dolgoročnih in srednjeročnih planov občine in republike. Območje, kjer naj bi nekoč stal in posloval gospodarski terminal, namreč stoji na kmetijskih zemljiščih, zato bo potrebno na tehtnico dati kmetovanje in obmejne dejavnosti ter doseči spremembo namembnosti zemljišč.

Če bo projekt zaživel, bo seveda bistveno posegel v življenje tamkajšnjih ljudi, kar je že druga plat taiste zgodbe. Upamo lahko le, da bo vpliv pozitiven. Navsezadnje naj bi v začetni fazi na ploščadi delalo 200 (resda s cariniki in policisti) in delno morda celo do 500 ljudi.

BREDA DUŠIČ GORNIK

INTERNET V SLOVENIJI

"Mati vseh mrež" pri nas

Internet. Pred nekaj leti se je ta beseda prvič začela pogosteje pojavljati v računalniški literaturi, danes je ne samo domača, ampak kar razvpita v vseh občinah. Pravzaprav je beseda sama za zdaj bolj znana, kot pa je poznano to, kar pomeni, a če se bo zadeva razvijala s takšnimi koraki kot doslej, bo Internet postal že v nekaj naslednjih letih nekaj tako vsakdanjega kot telefon. Ta čas vsaj pri nas s "svetovno mrežo mrež", "materjo vseh mrež" oziroma "Mrežo" (z veliko začetnico), kot vse rečejo Internetu, še nima opravlja prav veliko ljudi, vendar se tudi Sloveniji obeta internet-ska eksplozija. Napovedala jo je prireditel Internet v Sloveniji, ki je bila prejšnji teden v Cankarjevem domu.

Na tej neprofitni prireditvi, ki jo je organiziral Infos, je bilo v dveh dneh mogoče videti in slišati vse, kar se pri nas ta trenutek da izvedeti o Internetu. Poleg številnih izobraževalnih predavanj je tekla sejemski predstavitev tistih naših podjetij in ustanov, ki so povezani z Mrežo kot ponudniki ali uporabniki različnih storitev, za nameček pa je bilo obiskovalcem še omogočeno, da so v predverju Cankarjevega doma v kibernetski kavarni (po zgledu cybercafejev iz razvitega sveta) malo zajadrali po Mreži, se pravi, da so sami brkljali po neizmernih oceanih informacij, ki so na voljo v World Wide Webu na Internetu, in so tako v živo okusili čar in moč "najpomembnejše stvari, ki se je zgodila v zvezi z informacijo od Gutenberga".

Osnovni namen prireditve je bil, da se širša javnost seznanji z Internetom, da tisti, ki to počnejo in znajo, pokažejo, kaj Internet je, kako, kje, po čem in s čim se je mogoče povezati v Mrežo, ob vsem tem pa

naj bi tudi otipali Internetov pulz v Sloveniji. Gre namreč tudi za komercialne interese. Če pred dvema letoma še ni bilo pri nas niti enega komercialnega ponudnika storitev v omrežju Internet in je bila mreža vseh mrež za širšo javnost mit, resničnost pa le za redke, je zdaj stanje že drugačno. Imamo osem komercialnih ponudnikov storitev, obeta pa se jih še več, ko bodo uporabniki odkrili neverjetno pestre možnosti, ki jih Internet ponuja na vseh področjih in tudi na področju zabave in razvedrila. Lahko bi zapisali, da je Internetov utrip v Sloveniji mogoče že kar krepko zaznati, da je Mreža tudi pri nas zaživel. In ne samo, da je v Sloveniji, ampak je - če se poigramo z besedami - tudi Slovenija na Internetu. V slovenskem delu Mreže danes lahko že najdemo marsikaj, od zelo dobre predstavitve naše države, predstavitev mnogih slovenskih podjetij in ustanov, elektronskih različic klasičnih medijev (časopisi, revije, teletekst) do najnovejšega telefonskega imenika, poleg tega pa je že mogoče prek Interneta pri nas kupovati knjige in plošče nekaterih založb, naročiti pico ipd.

Kaj je pravzaprav Internet? Gre za največje računalniško omrežje na svetu, ki povezuje okrog 70.000 večjih ali manjših omrežij, okrog 5 milijonov zmogljivejših računalnikov in več kot 50 milijonov uporabnikov na vseh celinah sveta. Tčnih števil ni mogoče navesti, ker se spreminjajo iz dneva v dan, Mreža namreč raste izredno hitro. Po ocenah nekaterih strokovnjakov bo imel Internet do preloma tisočletja 300 milijonov rednih uporabnikov in bo postal glavni komunikacijski in informacijski medij, ki bo v marsičem spremenil naš način življenja.

Moč in bistvo Interneta je v seveda v povezovanju računalnikov in vsega, kar je z njimi mogoče početi, predvsem seveda zajemanje, hranjenje, iskanje in posredovanje informacij. Tehnologija, ki stoji za Internetom, omogoča, da je uporabniku prek

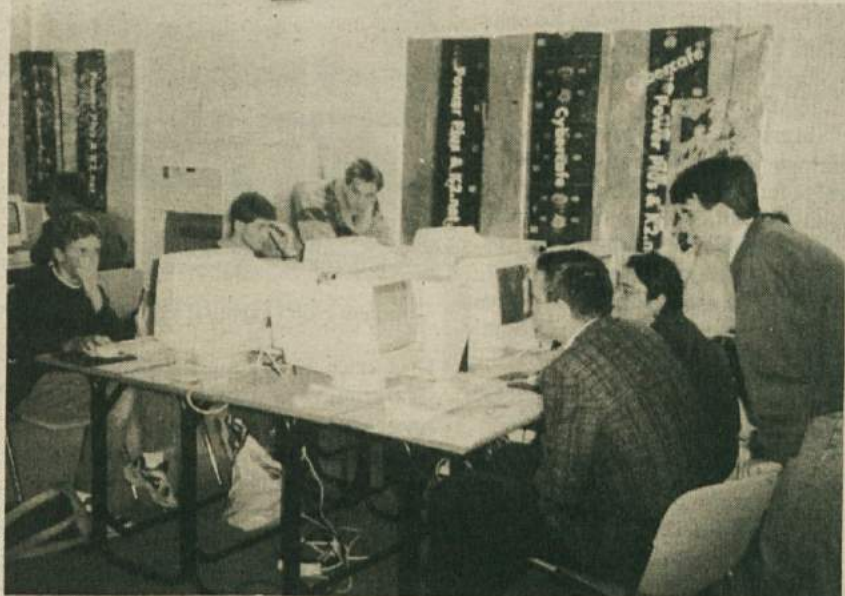

njegovega povsem navadnega osebnega računalnika dostopno neizmerno bogastvo informacij, ki je zbrano in se sproti dopolnjuje in osvežuje na velikih računalniških sistemih po svetu, naj gre za strokovne baze podatkov, knjižnične ali arhivske podatke, kataloge muzejev in galerij, podatke borz, vladnih ustanov, elektronskih časopisov ali pa povsem komercialne informacije. Uporabnik lahko uporablja Internet tudi kot učinkovit način izmenjavanja sporočil in vseh vrst dokumentov z uporabniki po vsem svetu, za delo na drugem računalniku, prenos programov itd.

Seveda pa je treba najprej osebni računalnik povezati z Mrežo. Tehnično to omogočajo najeti ali klicni telefonski vodi (zadostna torej domača telefonska vtičnica) in modem, naprava, ki skrbi za pretvorbo signalov, za ostalo pa poskrbijo ustrezni računalniški programi, odvisno od tega, ali se povezujemo neposredno ali posredno. V Sloveniji je več ponudnikov povezave. Nekomercialen ponudnik za raziskovalne organizacije, razvoje oddelke, šole, knjižnice, muzeje, arhive itd. je ARNES, ki je za svoje uporabnike brezplačen, saj stroške omrežja in prometa po Internetu pokriva država. Komercialni ponudniki za podjetja in posameznike pa so omrežja EUnet, K2.net in Quantum z vozlišči v večjih slovenskih mestih, ki pa seveda niso zastoj. Višina mesečne naročnine je odvisna od tega, kakšne storitve nam nudijo, in tako se cene gibljejo za elektronsko pošto, novice, terminalski dostop, neposredni klicni dostop v Internet ipd. od 1.700 do 8.500 tolarjev.

Internet je torej tu, samo vprašanje časa je, kdaj bo postal nekaj tako vsakdanjega in samoumevnega, kot sta postala televizija ali telefon. Svet zares postaja globalna vas, kot so že pred desetletji napovedali poznavalci.

MILAN MARKELJ

Možnost brkljanja ali surfanja po Internetu, kot se reče v računalniškem žargonu, je v v kibernetsko kavarno v Cankarjevem domu pritegnila predvsem mladino.

700 let šmihelske župnije

Je bila šmihelska fara zaradi bližine mogočnejšega in slavnejšega Kapitlja v zadnjih nekaj sto letih po krivici zapostavljena? Ko so se poznavalci, na pobudo šmihelskega župnika Cirila Plešca lotili zgodovinskih virov, so našli na stvari, ki jo kažejo v novi luči.

Le malokaterim je bilo do zdaj znano, da je šmihelska fara ena od najstarejših na Dolenjskem, pa tudi po velikosti svoj čas ni bila zanemarljiva, saj je segala od vznožja Kočevskega Roga in Črmošnjic pa vse do šentjernejskih ravnin, od bregov Krke do gorjanskega grebena. To je bila prafara, matična fara za sedanje fare Dolenjske Toplice, Vavta vas, Stopiče, Podgrad in vse zaledje sedanje frančiškanske župnije v Novem mestu.

Leta 1296 je bila fara prvič omenjena z imenom Šmihel, in to je povod za praznovanje sedemstoletnice. Že prej, leta 1275, pa je bila omenjena z imenom Mehovo, kajti po nekaterih virih naj bi bila šmihelska cerkev lastniška cerkev gradu Mehovo, postavili pa naj bi jo v 12. stol. gospodje Višnjegorski, ki so bili tedaj lastniki gradu. Te in še mnogo drugih zanimivih podrobnosti iz nastanka in nadaljnega življenja fare, zlasti kar se tiče njenih kulturnozgodovinskih posebnosti, je zbranih v brošuri 700 let župnije Novo mesto - Šmihel, ki so jo za to priložnost napisali umetnostna zgodovinarica Marinka Dražumerič, arhivar ljubljanske škofije Franci Baraga in Ciril Plešec, sedanji župnik v Šmihelu. Lepe barvne fotografije v brošuri, bodisi podružničnih cerkva, bodisi pomembnejših detajlov, je prispeval Drago Vujica.

Publikacija je lep mejnik v zgodovini šmihelske fare, katerega osnove je zastavil že župnik Anton Peterlin s svojim zvezčkom Drobotnice iz zgodovine župnije Šmihelske. Izšla je leta 1879 v spo-

min vsem, ki so darovali za nove šmihelske zvonove, natisnil pa jo je novomeški tiskar J. Krajec. Kaj vse se je potem s temi zvonovi in zvonovi v podružnicah dogajalo, je opisano v brošuri, ki je izšla letos. Tam boste poleg ostalih zanimivosti zvedeli tudi, da v podružnični cerkvi sv. Florjana na Cerovcu še danes visi eden od najstarejših zvonov na Slovenskem.

Mati uglednih far

Omenili smo že, da je na ozemlju šmihelske prafare pozneje nastalo več far. Prva, ki se je izvila iz njenega naročja, je bila fara v Dolenjskih Toplicah, kjer je bil prej vikariat pri nekdanji Marijini cerkvi. To je bilo v začetku štiridesetih let 14. stoletja. Vendar listina iz 1481, ki je danes izgubljena, navaja, da je moral topliški župnik ob prazniku sv. Mihaela priti

FOTO: T. JAKŠE

v Šmihel in asistirati pri obredih.

Druga fara, ki je postala samostojna na ozemlju šmihelske fare, je Vavta vas. Kot piše šmihelski župnik Peterlin, je vavtovška župnija dobila samostojnost pod pogojem, "da farani za cerkev in farovž od patrona nič zahtevati ne smejo, če bi se to zgodilo, naj se spet združi s Šmihelom." Tamkajšnja cerkev sv. Jakoba se prvič omenja leta 1500, njen prvi znani vikar pa leta 1660. Samostojna fara je Vavta vas postala leta 1862.

Posebno razmerje pa je nastalo, ko se je iz šmihelske fare izločala fara Stopiče. Hčerka je namreč kmalu pričela prerasčati svojo mater. Če povzamemo zapis v brošuri, je sedanjo cerkev Marije Tolažnice dal pozidati ali vsaj obnoviti Janez Lovrenc Paradeiser leta 1709., od leta 1715 imajo v Stopičah svojega duhovnika, ki pa v začetku ni opravljal pastoralnega dela. Zadnji krst iz Stopič je bil v šmihelski cerkvi leta 1760, zadnja iz Stopič pa je bila pokopana pri šmihelski cerkvi Marija Turk leta 1765. Dve leti

zatem je postala stopiška fara samostojna, tamkajšnja cerkev pa je postala priljubljena božja pot, ki je pritegnila večino šmihelskih faranov. To je tako nagnilo tehtnico, da je želel novomeški prošt in goriški nadškof Attems sedež šmihelske župnije prenesti v Stopiče. Ker pa tako stare župnije, kot je bila Šmihel, le ni bilo moč kar tako ukiniti, je nadškof sedež župnije sicer premedil v Stopiče, nova fara pa se je potem imenovala župnija sv. Mihaela in device Marije v Stopičah. O tem je leta 1770 izdal listino združitve, za duhovnika-vikarja v Šmihelu pa je določil stopiškega kaplana. Taka rešitev se ni obnesla in leta 1788, pod ljubljansko nadškofijo, sta fari spet nastopili samostojno.

Tako kasno kot leta 1967 so iz šmihelske fare odpadla tudi naselja na desnem bregu Težke vode, nekatera so bila že prej priključena župnijama Šentpeter-Otočec in Črmošnjice, kajti v Novem mestu je bila ustanovljena nova frančiškanska župnija sv. Lenart, ki je prevzela to zaledje. Takratni župnik Franc Vidic je o novi župniji zapisal, da je bila ustanovljena "iz dveh tretjin šmihelske župnije in ima najlepše dostopne kraje, kajti najbolj oddaljene in najtežje dostopne vasi so ostale še pod staro župnijo". Dobro desetletje zatem je bilo tudi naselje Šmihel priključeno Novemu mestu, tako da je Šmihel le ena od treh novomeških župnij. Če bi pogledali na zemljevid, bi videli, da je farna cerkev res čisto na robu, le lučaj od Težke vode, ki je vzhodna meja župnije. A imata šmihelski župnik in kaplan pod pokrovom motorja svojih avtomobilov več konjev, kot pa jih je imel svoj čas v svojem vozilu župnik Franc Vidic, ki je bil svojevrstna pojava s svojim mopedom in usnjeno kapo na glavi.

Ko že govorimo o zgodovini šmihelske fare, moramo tudi povedati, da je bila konec 15. stol. priključena novomeškemu Kapitlju, ki ga je leta 1493 ustanovil Habsburžan Friderik III. z namenom, da bo nekdo prerasel v škofijo. Tedenj šmihelski župnik Janez Pogen je bil tretji med prvimi dvanajstimi kanoniki novomeškega kapitlja, ki so bili 3. januarja 1496 slovesno umeščeni.

Trudapolno in natančno delo

Sedemsto let življenja take fare, kot je šmihelska, vsekakor ni enostavno popisati. Župnik Anton Peterlin je svoje

FOTO: IZ 700 LET ŽUPNIJE ŠMIHEL

Najstarejši zvon v župniji iz leta 1479

Drobotnice na 28 straneh zabelil z marsikaterimi zanimivostmi, ki so gotovo pritegnile njegove sodobnike, današnjemu bralcu pa patina let, ki so minila od takrat, svojevrstna župnikova gorečnost in zanos zbuja občudovanje in spoštovanje. Tudi sedanji avtorji jubilejne knjižice niso imeli lahkega dela. Natrpna je s podatki o virih, na katere so se opirali pri svojem delu, prav to pa kaže,

FOTO: T. JAKŠE

Spomenik ob šmihelski cerkvi

da bi kaj hitro, če bi to čas in finančna sredstva dopuščala, zrasla in obsežno in izčrpno delo. Pričujoča knjižica na šestdesetih straneh je le zametek tega, a bralcu daje najnujnejše: odpira vrata v samosvoj zgodovinski pregled, tistim, ki bi želeli vedeti kaj več, pa nudi tudi seznam preko petdeset virov, ki so jih morali avtorji obdelati, da so se dokopali do objavljenih podatkov. Že zaradi tega je knjižica dragocena.

"Naših bralcev nikakor nismo podcenjevali," pravi umetnostna zgodovinarica Marinka Dražumerič, ko pojasnjuje, kako so se lotevali dela. Da je to res, je razvidno iz vsebine, ki je dostopna preprostejšemu bralcu, hkrati pa zadovolji tudi tistega, ki bi o stvareh hotel zvedeti kaj več.

"Če bi imel več časa, bi bilo gotovo zanimivo proučiti gospodarsko življenje fare. Marsikaj je v arhivih shranjenega, nekaj od tega v publikaciji tudi omenjam, nekaj stvari pa je tudi brez sledu izgnilo. Izgubili so se trije fascikli, verjetno po vojni, nikjer pa tudi ni več dokumentov ubožne ustaševine, kar je za prikaz zgodovine neke fare pomembno. Pomembno je tudi šolstvo, o katerem nismo dosti prišli, vedeti pa je treba, da je cerkev včasih skrbela tudi za to. Iz dokumentov je razvidno, da je bil na začetku en razred v Znančevi hiši, kasneje, ko je bila zgrajena šola, pa je cerkev odstopila tudi dve parceli za šolski vrt," pripoveduje Franci Baraga, ki je krepko prezračil večino šmihelskih župnijskih arhivov in jih tudi uredil.

Življenje v senci

Šmihelski župniji v njeni dolgoletni zgodovini usoda ni bila mila. Da jo je oklestila, je pač naravni tok časa, a zadevale so jo tudi druge, še bolj neugodne stvari. Za časa turških vpadov so jo turške horde, ki so si polomile zobe ob novomeških obrambnih zidovih, večkrat oplenile in požgale, prebivalce, ki niso pravično poiskali zavetja za mestnimi ali grajskimi zidovi in v varstvu gozda. V svoji posekali ali odpeljali v sužnost. V svoji knjižici župnik Anton Petelin omenja tudi kmečke upore in upor carskih vojakov, ki niso prejeli plač, pa so si plačilo sami jemali med šmihelskimi župljani. Potem je bila tu še kuga, ki je najhuje divjala v letu 1625. Ko je pojenjala, sta na griču nad Regerčo vasjo grof Rudolf Paradeiser in njegova žena Doroteja dala pozidati cerkev sv. Roka. Pri tej cerkvi so bila slovita žegnanja, ki jih popisuje tudi Janez Trdina. Med drugo svetovno vojno je bila cerkev požgana.

Po ustanovitvi novomeškega Kapitlja je fara ves čas živela v njegovi senci, počasi se je pozabilo na njeno nekdanjo veličino in šele njena sedemstoletnica bo z vsem, kar sodi zraven, spet spomnila nanjo.

TONE JAKŠE

LJUBITELJSKI USTVARJALCI

Izbruh po dveh desetletjih

"Umetnost človek potrebuje, da ne propade zaradi resnice, ker je ta zelo umazana. Umetnost pa je nekaj lepega, tako da predstavlja rešitev za človeka," pravi Branko Kotar iz Šentjerneja, kateremu se je življenje pred petimi meseci ravno na veliko noč spremenilo. Hči je bila namreč bolna in je odšla v Novo mesto, on pa je prijel za čopič in od takrat ustvarja s tolikšno vnemo, da je ne razume niti sam ne najbližji.

A umetnost za Branka ni nekaj novega in neznanega. Sam pravi, da je talent že v družini; oče je bil konstruktor mostov, risal je načrte za objekte, še bolj znan je njegov brat Jože, ki je uveljavljen slikar. Branko je dobro risal že kot otrok. V osnovni šoli se je z eno sliko udeležil skupinske razstave na Japonskem, pred 20-imi leti je razstavljal tudi na skupinski razstavi v Velenju, a kljub številnim odprtim možnostim ni več slikal. Sam ne razume, zakaj, verjetno tudi zato, ker mora biti takšni dejavnosti naklonjeno tudi okolje, generaci-

ji, ki ji pripada, pa je bil glavni cilj preživetje. "Pri vzgoji vedno poudarjamo drugega človeka, a vsi odgovori so v nas samih. Zaradi takšnega odnosa se človek velikokrat podcenjuje in to negativno vpliva na posameznika, saj je nezaupljiv do samega sebe. Sami sebe prikrajšujemo, to pa nam vrača umetnost," pravi.

Branko se je pričel za fotografa, začel je še snemati, 15 let pa ima tudi obrt. Tako si je s pomočjo objektivna fotoaparata in kamere izpil občutek za izbiro motiva. "Spoznal sem, da mi daje slikarstvo ob-

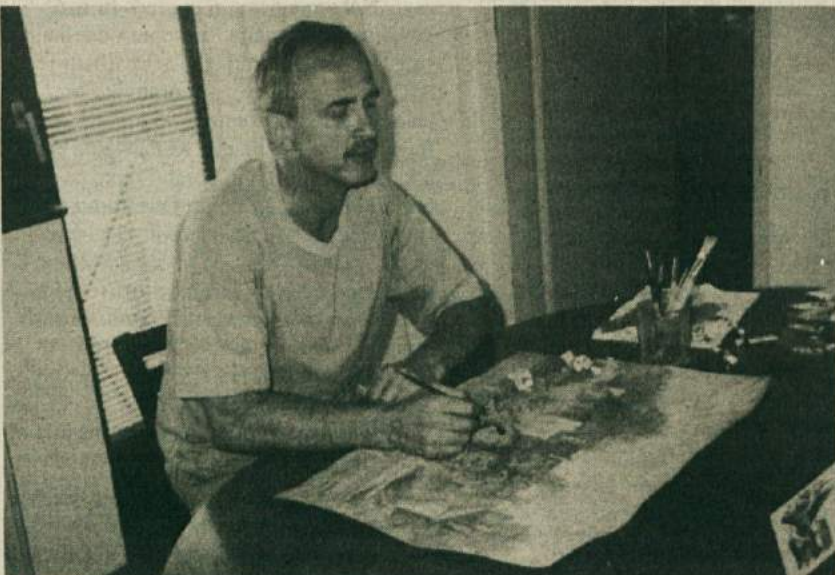
čutek večnosti, zelo velike užitke, včasih pa imam občutek, da je umetnost eno smo božanstvo," pravi Branko, ko lista med akvareli, med katerimi prevladujejo tisti s krajinskimi motivi. Veliko prostih trenutkov namreč preživi v naravi, kjer odkriva stvari, ki so sicer neobičajne, in tiste drobce življenja, ki jih sodobna civilizacija počasi briše s površja in tonejo v pozabo. Tako lažje prenese tegobe, ki so sestavni del življenja, ali pa se odpravi med ljudi.

Ima na stotine fotografskih posnetkov narave, odkriva vremenske pojave, kot so borba oblakov, čas, ko se pripravljata na nevihto, odkriva igro svetlobe in podobno. To poskuša ujeti v fotografski aparat, fotografija pa je lahko motiv za naprej. V petih mesecih, odkar se je Branko posvetil slikarstvu, se je v njegovi zbirki nabralo več kot 70 del. Za eno sliko porabi dan ali dva, odvisno od motiva. Slika pa v naravi in iz posnetkov, odvisno, kako se zadeve lažje loti. Poskuša pa tisto, kar nariše, izdelati do potankosti in na papir prenesti življenje. Tako voda na njegovem papirju izgleda tekoča in globoka, kar doseže z nanašanjem nians in mešanjem barv. Otočec v dežju je res moker in podobno. Hoče, da to, kar čuti sam, čutijo tudi ljudje. Ko začne z delom, ve, kaj hoče, zato se v teh nekaj mesecih še ni zgodilo, da bi moral kak papir vreči stran.

"Slikarstvo je nekaj povsem drugega kot fotografija, ki je bolj groba, čeprav tudi dobrega fotografskega posnetka ni lahko narediti," pravi Branko, katerega življenje se v zadnjih mesecih odvija s tako veliko naglico, da še sam ne more dojemati. Po treh mesecih ustvarjanja je že imel prvo samostojno razstavo v Dolenjskih Toplicah, še letos se bo verjetno predstavil v Šmarjeških Toplicah in v novomeškem SDK, vabijo ga v Bohinjsko Bistrico, Velenje, dobiva tudi ponudbe za opremo lokalov.

Tako je Branko po dvajsetih letih začel ponovno odkrivati sebe in nov svet, narava pa mu to spoznanje vrača. Res, da se sedaj ubada le z akvarelom, a se bo kmalu poskusil še v olju in kredii.

TANJA GAZVODA

Branko Kotar veliko prostega časa posveti slikarstvu

NAGRADE V DOL. TOPLICE, OREHOVEC IN ZDOLE

Žreb je izmed reševalcev 37. nagradne križanke, katere sponzor je bila ljubljanska Emona Merkur, izbral Mitjo Špelka iz Dolenjskih Toplic, ki bo prejel 1. nagrado, bon za 8.000 tolarjev; 2. nagrado, bon za 5.000 tolarjev, bo prejela Dejana Piperski iz Orehovca, 3. nagrado, bon za 3.000 tolarjev, pa Janez Černoga iz Zdol. Nagrajencem čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 12. oktobra na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 39.

REŠITEV 37. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 37. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: AGNAT, ČRNOMELJ, EMONA MERKUR, M, PN, CHAMONIX, AREAL, RAABE, TO, DR, RA, RI, IKTIN, UNIATI, ANEKS, MU, STAR, VLADKO, TET, APOTEKAR, EUREKA, TA, AVRA, ILA, IMENO, V, PERO, BEDARIJA, ERIC, ORA, ANAS, GAL, TONI.

PRGIŠČE MISLI

Ker je zavest vedno individualna in osebna, ni kolektivnega odločanja ne kolektivne zasluge ne kolektivne krivde: vse grozote vojn in uničevalnih taborišč so sestavljene iz osebnih krivd in osebnih zaslug.

JOŽE RAMOVŠ

Osamljenost ne nastane tako, da okrog sebe nimamo nobenih ljudi, temveč prej tako, da jim ne moremo sporočiti stvari, ki se nam zdijo pomembne ali da se nam zdijo neverjetne.

CARL G. JUNG

Gostina je kakor vlačuga, na skrivaj ljudem dobrodošla in zaželena.

IVAN MRAK

NAGRADNA KRIŽANKA 39

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	UTEK	PRIČESNA LEČA	KRAJ NA KRŠKEM POLJU, BIK NEVODOHUM	PRITOK VISLE PRI VARŠAVI	PLESNI LUK PRI ČETVORKI	DELOVNI POLET, ELAN	VEH PRI VOGLU	SKUPNA ZAHODNOEVROPSKA VALUTA	VELBLOD	SALOMONOV UGANKAR				
SL. PESNIK IZ NOVEGA MESTA (ANTON)										PISANA NEVEZANA BESEDA	IVI KOROŠEC	DRŽAVA V ZDA OB MEJI Z MEXIKO	DRŽAVNI SIMBOL	
SUKOVA, NEUSMILJENA ŽENSKA														
SKOKI V GLOBINO NA ELASTIČNI VIRI														
GRAFIK JUSTIN				PIJAČA STARIH SLOVANOV	MAZURU KOSOVSNA POŠILJKA			HRVAŠKA PEVKA (KSENLIJA) POSMEH				WILLY BRANDT		
FRANCOŠKI DVORSKI PLES									ILOVICA			KAMEN V SEČNIKU		
AVTOR MARKO BERTONČELI	OKENSKA NAVOJNICA					PEVKA JALŠEVIC (REGINA)		INTELEKT ARA, PREDPLAČILO					RIBIČ, KI LOVI S SLAKOM	
		ŽLAHTNA KAPLIČA								GRŠKI BOG VOJNE				
		ZLATKO PEJAKOVIČ									NOVI SAD	ITALIJANSKA POPEVKA (ANNA)		
		ZADETEK PRI NEKDANJI ŠPORTNI NAPOVEDI										FIGURA TOMAŽ SALAMUN		
		POŽIVILNA PJAČA									OSTANEK POSEKANEGA DREVEŠA			

praktični
praktični
praktični

Za lepe lase

Marsikdo ne ve, da je za lepe, močne in zdrave lase pomembna pravilno izbrana prehrana, ki naj vsebuje veliko sadja, zelenjave in neoljuščenih žit. Alkohol, kava, čaj in nikotin pa lasem škodujejo. Opranim lasem lahko vrnete lesk tudi po starem receptu: v kozarcu vode razmešajte sok ene limone in dve žlici kisa ter s tem prelijte splaknjene lase. Lasem vračajo moč in lesk tudi gljivi kane, posušeni in zmleti v prah. A hkrati tudi gljivi kodre in naredijo lase bolj trde, zato jih ne uporabljajte pred trajno. Blagodejno vplivajo na lase tudi z olivnim oljem. Najbolje je, da namočite kosce vate v olivno olje in namastite pramen za pramenom. Če bi namreč nanesli na lase preveč olja, bi ga težko sprali. Za lase je zdravilen tudi jajčni rumenjaki, toda nič bolj kot kvaliteten šampon, s katerim je umivanje las veliko lažje kot z rumenjaki.

Teležji paprikaš

50 dag teletine, 1 čebula, 3 stroki česna po 25 dag zelene, rdeče in rumene paprike, 2 žlici masti, 2 žlici sladke rdeče paprike, 1 posušen feferon, 1 lovrov list, 2 srednje velika paradiznika, 2 dl sladke smetane, 1 šopek zelenega peteršilja, 1 šopek bazilike, sol, sveže zmlet poper. Meso oplaknemo, osušimo in narežemo na kocke. Čebulo in česen olupimo in drobno sesekljamo. Paprike operemo, razpolovimo, očistimo, še enkrat oplaknemo in narežemo na približno 4 cm velike koščke. Mast segrejemo, stresemo nanjo meso in ga opravimo. Dodamo čebulo, česen in papriko ter na srednje močni vročini dušimo 5 minut. Potresemo s sladko papriko in dodamo feferon ter lovrov list. Olupljen paradiznik grobo sesekljamo in dodamo jedi. Prilijemo še smetano in paprikaš dušimo 30 minut. Ko je mehak, poberemo iz njega feferon in lovrov list ter ga posolimo in popopravimo. Zelišča oplaknemo pod mrzlo vodo, dobro otresemo in drobno sesekljamo ter zamešamo v paprikaš. Paprikaš je oster, kot se zanj spodobi. Sicer pa lahko paprikaš pripravimo tudi za vnaprej, saj je po pogrevanju samo še boljši.

Z vrta tudi suhi šopki

Zelenjavni vrt naj ne bo prijeten le žledcu, temveč tudi očesu, slednjemu celo vse bolj. Domove polepša ne le s svežim cvetjem, ampak tudi s suhimi šopki, ki jih je moč pripraviti v poletnem in jesenskem času. Za suhe šopke so primerne skorajda vse cvetice, še posebej pa suhocvet, gomfrena, slamnati cvet, petelinov greben, cekinčki, rman, možina, pajčolanka, sivka idr. Narezano cvetje sušimo tako, da ga - ne mokrega od dežja ali rose - povežemo v manjše šopke ter z glavo navzdol obesimo v senčen, zračen prostor, najbolje kar na podstrešje, kjer se počasi in zanesljivo suši. Vrtnice, hortenzije, ostrožnik, sončnice, orjaški dežen in še nekatere lepote zahtevajo nekaj več skrbnosti, da iz njih pridobimo suhe šopke. Do njih je mogoče priti tudi s pomočjo mikrovalovne pečice, silikagela, pralnega praška in še nekaterih snovi, ki vpijajo vlago in s tem preprečujejo propadanje okrasnega cvetja iz rastlin.

Varčevanje z vodo in energijo

Ko kupujemo sanitarno opremo, se raje odločimo za enoročne vodovodne pipe. Pri dvoročnih pipah steče namreč veliko neizkoriščene vode, preden nastavimo željeno temperaturo. Med največje porabnike vode v stanovanju spada stranišni splakovalnik (približno 45 litrov dnevno na osebo), zato se pri nakupu odločimo za takšnega, pri katerem lahko reguliramo količino iztočene vode. Pri nakupu gospodinjstvih aparatov izberimo takšne, ki imajo varčne programe. Sodobni pomivalni stroji porabijo kar 35 odst. manj energije ter 57 odst. manj vode v primerjavi s desetletje starejšimi. Varčevanje energije je posledica varčevanja z vodo, kar so dosegli s konstrukcijskimi spremembami v kroženju, z izboljšavo sistema prhanja, s spremembo poteka programov itd. Enako velja za pralni stroj. Pri nakupu se odločimo za takšnega, ki varčuje z vodo, energijo in pralnimi sredstvi. Z razvojem pralnih strojev v zadnjem času se je znatno zmanjšala poraba vode, in sicer od 150 na 70 litrov, in energije od 3,2 kWh na 1,9 kWh pri pranju na najvišji temperaturi brez predpranja.

PREDSTAVLJAMO ŠPORTNA DRUŠTVA IN KLUBE

Drugo rojstvo žužemberške odbojke

V Žužemberku, slikovitem trgu z ostanek srednjeveškega gradu nad krko, ki je prav v teh krajih s svojimi slapovi najlepša, najbrž ni človeka, ki ne bi poznal odbojke, igre, ki so jo sem kmalu po drugi svetovni vojni prinesli dijaki in študentje, ki so se šolali v Ljubljani in predvsem v Novem mestu, saj je imela takrat dolenska metropola imenitno odbojkarstvo, ki je igralo celo v prvi jugoslovanski ligi.

Prvi zapisi o žužemberških odbojkarstvih začetkih segajo v leto 1954, ko so se pod mrežo zbirali Lojzko Smrke, pokojni Albin Novak, Jože Mlakar, Jože Prusek, Vinko Globokar, Adi Štor in Jože Smrke, kmalu pa so se jim pridružili nekoliko mlajši Marjan Smrke, Marjan Legan, Nande Mestnik, Peter Štor in Jože Mrvar. Pionirski časi odbojkarstva igre so bili to. Igralo se je na prostem in leta 1956, ko so Žužemberčani ob krajevnem prazniku začetka julija na dvorišču pred grajsko kaščo pripravili prvi večji turnir, je močno deževalo, podobno kot letos, ko so Žužemberčani pripravili veliki turnir v odbojki na pesku. Takrat so zmagali Novomeščani, drugo je bilo Trebnje, domači fantje so bili tretji, Srabžani pa zadnji. Po koncu turnirja je za zabavo poskrbel znani novomeški odbojkar Franc Pučko, ki se je kljub dežju okopal še v vodnjaku na trgu.

Redne in načrtne vadbe, kakršno poznano danes, prva leta ni bilo. Fantje so igrali bolj iz veselja in predvsem med letnimi počitnicami. Tekme so igrali ob nedeljah po noči, od začetka pa so se na gostovanju vrnili z lojtnikom in kasneje z občinskimi dvorci (Žužemberk je bil takrat občina). Ker so se leta 1964 štirje najboljši žužemberški odbojkarji pridružili Trebnjancem, ki so se z njihovo pomočjo prebili celo v 1. slovensko ligo, je začela odbojka v Žužemberku usihati, moštvo pa je v okviru Iskre kar uspešno nastopalo na delavskih športnih igrah.

Leta 1971 se je ekipa žužemberškega Partizana prebila v 2. slovensko ligo, kjer se je kar nekaj let držala v zlati sredini, leta 1974 pa sta Peter Štor in Jože Mrvar začela resno delati z mladimi in v naslednjih 15 letih je iz žužemberške šole odbojke prišla vrsta izjemnih športnikov, ki so se uvrščali v slovensko in jugoslovansko državno reprezentanco. Najbolj znano in vzrajno delo se je kmalu izplačalo, leta 1978, ko je mladinska ekipa Žužemberka zmagala na slovenskem prvenstvu, na jugoslovanskem v Skopju so bili Žužemberčani četrti, prav tako četrta so bili tudi na prvenstvu mest v Beogradu, kjer so, okrepljeni z Novomeščanom Milošem Primcem, nastopali pod imenom Novo mesto. Prav takrat je novomeška odbojka ostala skoraj brez vseh igralcev in leto kasneje so se Žužemberčani, ki so zadnjo sezono igrali v 1. slovenski ligi, združili z Novim mestom kjer

jem so lani v drugi državni ligi zamenjali novomeško drugo moštvo. Žogo so v roke vzeli nekdanji asi Kosmina, Aleš Smrke, Tone Škrbe, Tom Pečar, Julijan Travižan in trener Jure Muhič ter tako na široko odprli vrata mladim in nadarjenim mladincem Domnu Pasarju, Gregorju Rišlju, Bojanu Hočevarju, kadetom Alenu Laziču in Gregorju Novaku ter pionirjem Roku Puelju, Sebastijanu Perku, Davidu Oberstarju, Andreju Iskri, Blažu Reparju, Alešu Mohorčiču in drugim. Letos se jim je pridružil Bojan Brulec, ki je sicer predsednik kluba in sedaj še trener, medtem ko mu pomagata Tomo Pečar in Aleš Smrke,

ki sta pred kratkim opravila izpit za vaditelja, z dekleti pa se ukvarja Zdravko Plut.

Denarja v klubu ni. Edino večje žužemberško podjetje Iskra Keko je na koncu in jim ne more pomagati. Morebitni pokrovitelji iz Novega mesta jim obračajo hrbet in jih usmerjajo nazaj v Suho krajino. Hodijo od vrat do vrat in predvsem pri domačih podjetnikih in obrtnikih dobijo denarja vsaj za najnujnejše stroške, kljub temu pa se vozijo na tekme s svojimi avtomobili in po tekmah v gosteh jedo na lastne stroške oziroma trenerji in starejši igralci za stroške zalagajo svoj denar.

IGOR VIDMAR

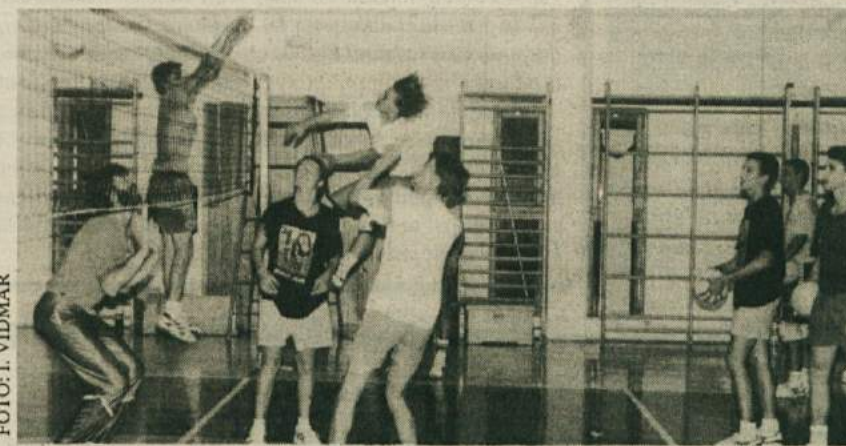

FOTO: I. VIDMAR

ZDRAVNIK RAZLAGA

Prim. mr. sc. TATJANA GAZVODA, dr. med.

Sladkorna bolezen (5)

Sladila

Diabetiki ne smejo uživati enostavnih sladkorjev in jedi, ki so z njimi pripravljene, ker vsebujejo preveč koncentriranih enostavnih ogljikovih hidratov. V omejenih količinah lahko uživajo sadni sladkor - fruktozo (do 60 g na dan) ali sladkorni nadomestek sorbitol. Seveda pa je potrebno njihovo energijsko vrednost upoštevati v dnevni prehrani, sorbitol pa povzroča tudi driske.

Za sladkanje jedi sladkorni bolniki lahko uporabljajo kemična sladila, ki imajo sladki okus, nimajo pa energijske vrednosti. Najbolj znana sladila so saharin, sladilin, natrien.

Pijače

Pijače, ki vsebujejo sladkor kot na primer: brezalkoholne pijače (kokta, kokakola, razne limonade), likerji ali sladka namizna vina, sladkorni bolniki ne smejo uživati. Pijejo pa lahko vodo in vse vrste mineralnih vod, čajev, naravno limonado, slajeno s sladili in vse pijače, ki so posebej prirejene za diabetike.

Če ima bolnik dobro urejeno sladkorno bolezen, občasno lahko popije tudi kozarec suhega vina med jedjo ali po jedi (vendar ne več kot 2 dl na dan!). Seveda pa je potrebno upoštevati, da zaužiti alkohol povečuje energijsko vrednost zaužitega obroka. Pivo odsvetujemo, ker vsebuje dosti enostavnih ogljikovih hidratov.

Sadni sokovi vsebujejo večinoma dodane sladkorje, zato jih sladkorni bolniki ne smejo uživati. V zadnjem času pa je na tržišču že kar nekaj sadnih sokov brez dodanih sladkor-

jev in vsebujejo bistveno manj enostavnih ogljikovih hidratov. Kljub temu pa jih ne priporočamo preveč!

Sestava hrane

V prehrani diabetikov so se zmanjšale priporočene količine maščob, povečali pa sestavljeni ogljikovi hidrati, poudarja se vloga vlaknin ter kakovost zaužitih maščob.

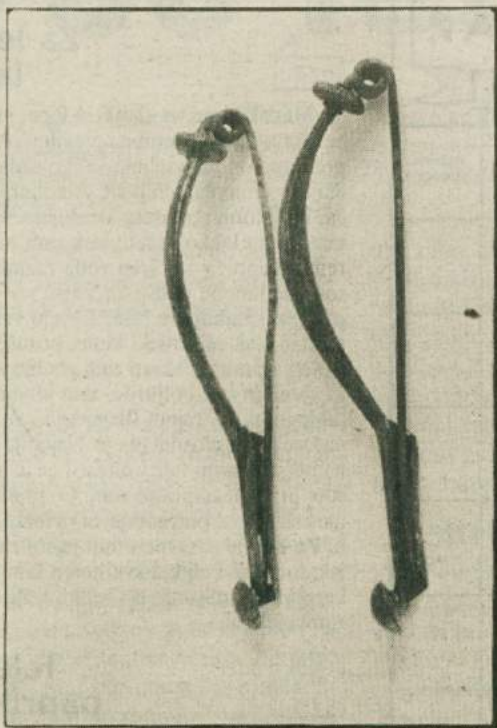
50 odst. celodnevni energijski potreb naj bi pokrili ogljikovi hidrati (od tega le do 15 odst. enostavni sladkorji iz sadja in mleka), 20 odst. beljakovine in manj kot 30 odst. maščobe. Hrana naj bo razdeljena na pogoste, vendar manjše obroke, ki naj bodo enakomerno porazdeljeni preko celega dne. Priporočamo 5 do 6 obrokov na dan, med katerimi ne sme biti več kot 4 ure premora.

Za pravi predpis diete je potrebno poznati še stanje hranjenosti bolnika (telesno teža!), energijske potrebe, način življenja in prehrabene navade.

Pri ocenjevanju stanja hranjenosti določamo, za kolikšen odstotek dejanska telesna teža odstopa od normalne (idealne), ki pa jo razberemo iz prirodnih tabel. Pomembno je, da normalna telesna teža upošteva spol, starost, višino in konstrukcijo telesa.

Ker je normalna telesna teža pogoj za uspešno zdravljenje sladkorne bolezni, je ureditev telesne teže prvi in najvažnejši dietni ukrep. 10 odst. nad ali pod idealno telesno težo štejemo še za normalno hranjenost. Ker večina sladkornih bolnikov prekoračuje to težo, jim predpišemo shujševalno dieto z nizko energijsko prehrano. Hitrost hujšanja mora biti zmerna, to je 2 do 4 kilograme na mesec. Nasprotno pa mršavi bolnikom (pod 90 odst. idealne telesne teže) predpišemo ustrezno krepkejšo hrano, kolikor je njihova energijska potreba.

(Se nadaljuje)

BRONASTI CERTOŠKI FIBULI - Bronaste sponke ali fibule predstavljajo enega najpomembnejših arheoloških predmetov, saj se je njihova oblika, velikost in okrasitev neprestano spreminjala, to pa nam pomaga pri časovnem določanju arheoloških najdb. Sponke so celo vodilni element pri določanju kulturne pripadnosti celih obdobj. Fibuli, ki ju predstavljamo, merita v dolžino 19 cm, našli pa so ju na Kapiteljski njivi v Novem mestu. Tak tip fibule se pojavlja vse od severne Italije preko Primorske, Notranjske, Istre in osrednje Bosne do srednje Madžarske. Časovno sodijo v čas 5. in 4. stoletja pr.n.št. in označujejo čas mlajših stopenj starejše železne dobe. (Pripravil: arheolog Borut Kržiž)

Na Trdinovih zapiskih

Raje pod Prusa kot Rusa - Prusofili začeli so postajati naši popi. Župnik Bač. pravi da pride stokrat raje pod Prusa nego Rusa. Tamo žive katoliki nesvobodno, Rus pa jih preganja - vera je več ko jezik etc. Take misli jih je še več. To dela prekleto "Danica" in "Volksfreund".

Kraje - Koruzo pokradli iz kozoIcev na Hudem Belcu (6 mern.) pod Goro (12 m), v Češči vasi (6 m), iz dveh kozovcov v Bučni vasi. Vindišarju ukradli od 6-10 mernikov dobro zaklenjene ajde. V Grčevji pa vzeli iz hrama 20 estr. naj boljšega vina. Vse to se je zgodilo zadnjih 14 dni!!! Tudi v Lokah, Hruščevcu in Gornji Straži.

Sam naredil plug - Kmetov posebno primanjkuje vozovi, malo kateri ima več ko enega treh skoraj nihče. Orodja tudi čisto malo ali pa je staro in pohabljeno. Celi kmetje po en plug. Skoraj noben gospodar ne zna si orodja sam prirejati ali popravljati. Redek je, ki ume narediti brano. Zmatra se skoraj za čudo umetnosti, da je pri Hras-tarju domači sin napravil dober plug sam, brez kterega je hiša pred živarila. Vse drugače na Gorenjskem.

Matjaz Ternovec

Društveno življenje v Novem mestu 17 v obdobju 1865 do 1889

Društvo bo doseglo svoj namen s tem, da:

- goji društveno in javno telovadbo in poučuje mladino v telovadbi
- prireja izlete, zabave in veselice
- prireja predavanja in razprave, izdaja knjige, časopise in spise, tikajoče se društvenega namena, da razširja telovadno znanost vobče ter ustanovi svojo knjižnico in čitalnico
- se shaja z drugimi društvi tudi drugega namena in sploh izrablja vsa zakonita sredstva, ki se z njimi pospešuje društveni namen. V društvene namene sme društvo imeti svoj lasten pevski zbor in lastno godbo
- podpira zaslužna narodna podjetja
- ustanavlja podružnice
- pristopi kakor član "Slovenski sokolski zvezi."

Iz vsega tega se vidi, kako široko društveno delovanje si je zadal Novomeški Sokol v svojih pravilih.

S tem se je v letu 1887 vzpostavilo društveno ravnotežje, na eni strani Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov in na drugi Novomeški Sokol. Društveno življenje se je preneslo na povsem druge tirnice.

Osnovni namen Narodne čitalnice kot buditelja nacionalne samozavesti drobnega meščanstva in iskalca lastne identitete ter hkrati antipoda nemški Kazini je bil v drugi polovici 80. let prejšnjega stoletja presežen. Presegel ga je razvoj narodnega gibanja. V 60. in 70. letih 19. stoletja je bilo politično življenje; in v njegovi senci tudi društveno, v znamenju boja med slovensko in nemško stranko. Boj se je odločil proti koncu 70. in v začetku 80. let. V letu 1883 je novomeška občina prešla dokončno v slovenske roke. Nemci ostajajo le še manjšina in s tem je čitalnica izgubila svoj smisel obstoja.

Če k temu prištejemo še ozko slojevsko zaprtost članstva ter globoko finančno krizo, vidimo, zakaj je začela propadati in zakaj se je umaknila iz ospredja društvene scene. Na njeno mesto stopi boj med obema poloma znotraj slovenske stranke, liberalcev in klerikalcev. Z ustanovitvijo novih društev društveno življenje zajame vse mestne sloje in hkrati prevzame in razširi vse prejšnje funkcije Narodne čitalnice (knjižnico, čitalnico, veselice itd.). Posebno veliko zaslugo za razbijanje skoraj nepremagljivih razlik med stanovni ima Novomeški Sokol.

Začelo se je novo obdobje društvenega življenja z novimi cilji in novimi nosilci.

Konec

Prihodnji teden začenjamo z objavljanim novega podlistka v Prilogi. Novinar Tone Jakše se je lotil zanimive in dolgo časa zamolčane teme. Piše o tako imenovanih skrivačih, ljudeh, ki so se v osebnih stiski, ko se niso mogli odločiti med vojno ali po njej za eno ali drugo stran, raje skrili, nekaterim pa je skrivanje pomenilo reševanje golega življenja. Obdelal je tri primere, vsak je po svoje značilen za različne skupine skrivačev.

Prihodnji teden torej:

**Tone Jakše
SKRIVAČI**

UA SA ZGODBA

MOJCA S.

PRIJATELJSTVO

Večkrat sem jo videla, kako nepremično stmi v daljavo. Nekega dne, ko sem zagledala na njenem licu solze, sem si močno zaželela, da bi zvedela, kaj se dogaja v njenem srcu. Zbližali sva se in lepega dne so v njenih očeh zasijale iskricke zaupanja in odkrila mi je svoje srce.

Ni važno, kje je spoznala fanta, ki jo je bil pripravljen poslušati, toda srečala ga je. V njegovih rjavih očeh je prebrala, da mu lahko zaupa. Razumel jo je. Še nikoli prej ni občutila, kaj je prijateljstvo in kako lepo je imeti prijatelja, ki te pozna do dna duše, te ima rad in te razume. Pripravljen je bil na vse, samo da bi imel dekle, s katerim bi se lahko o vsem tako temeljito pogovarjal. V pogovorih se nista goljufala, nista zatirala svojih čustev, ki so vrela na dan kot kri iz najglobljih ran, zaupala sta se drug drugemu in se zazrla v skupno prihodnost. Z njim ji je bilo tako lepo, počutila se je tako varno, da ni niti za hip pomislila, da se lahko zgodi drugače.

Zavedala sta se, da živita daleč narazen, vendar ju to ni ustavilo, nasprotno, z vsakim telefonskim pogovorom sta se še zblíževala. Vendar ni ostajalo samo pri tem. Povabila ga je k sebi in prišel

je. Bilo jima je tako lepo, da kar ni mogla verjeti, da se ji to dogaja. Povedala mu je, da si ne želi fanta, temveč prijatelja, s katerim bi rada spoznavala življenje.

Toda nekega dne je ni več poklical. Pričela je dvomiti vanj. Minevali so dnevi, a ni mogla zbrati toliko poguma, da bi ga poklicala. V srcu se ji je nabiral strah in sum. Kaj, če ji je lagal? Kaj, če je ni prav razumel? Ali morda noče imeti ničesar več z njo?

Ni mogla verjeti, da se ji to res dogaja. Vedno, kadar je zazvonil telefon, je upala, da je on. Toda nikoli več je ni poklical, nikoli več se nista pogovarjala in spoznala je, da se je uštel, ko je hotela prijateljstvo s fantom, ki ima rad dekleta.

Tako rada bi se vsaj še enkrat pogovorila z njim in mu povedala, kaj je čutila do njega, toda dostojanstvo ji tega ne dopušča. Preveč je trmasta in noče si priznati, da je to bila pravzaprav ljubezen na prvi pogled, čeprav tega ni hotela. Hotela je le prijateljstvo s fantom, ki bi jo imel rad in bi jo razumel.

Ne more ga pozabiti. Ve, da bo prišel naslednji, toda v vsakem bo videla njega in vsakega bo ocenjevala po njem. V njenem srcu pa se dolgo ne bo zacelila ta rana.

BOJANA.

KAM VSI HITIMO?

Po dolgem deževju je spet sijalo sonce in me je zabilo ven na sprehod. Hodila sem brez cilja. Pot me je pripeljala med polja in travnike do bližnjega gozda. Ustavila sem se na prijetni jasi. Sedla sem v travo in se zamislila. Zazdelo se mi je, da mi želi narava nekaj povedati.

V mislih sem zaslišala njen glas: "Po dolgem času me vsaj nekdo poslušaj. Le kaj vam je, ljudje, da vsi tako hitimo? Kaj imate od tega?"

Poslušala sem drobni glasek in globoko sem se zamislila nad tem, kar sem slišala. Res je, ljudje dandanes nimamo več časa drug za drugega, vsi samo hitimo. Nikoli nam ni nič prav. Kadar pada

dež, si želimo sonca, kadar sijaje sonce, si želimo dežja. Nikoli pravega zadovoljstva! Vsi samo hitimo, se bojujemo in uničujemo med seboj. Postavljamo si nove zakone, a jih ne spoštujemo. Ljudje smo posebna bitja v naravi, največja po razumu, a ga ne znamo prav uporabljati ne v odnosu do narave ne v medsebojnih odnosih. Na splošno pozabljamo izraziti drug drugemu hvaležnost, uspehe pripisujemo le sebi, na to, kdo nam je moč dal, kdo nam je do uspeha pomagal, pa pogosto pozabimo. Ali smo ljudje res ustvarjeni samo za to, da uničujemo življenje drug drugemu? Ali si sploh zaslužimo naziv ljudje?

Pepel in prepah

V Zbirki Siga, ki jo izdaja Dolenjska založba pri Tiskarni Novo mesto, je kot 23. knjiga izšla pesniška zbirka ustvarjalca mlajše generacije Andreja Rifla-Felana. Iz skopega zapisa na zavihku platnic, opremljenih z detajlom slike Thule Milana Goloba, lahko preberemo, da je pesnik doma iz Podjels pri Kamniku in da se je z literaturo začel resneje ukvarjati pred petnajstimi leti, prozo in poezijo pa zadnjih deset let objavlja v različnih slovenskih literarnih revijah. Zbirka, ki je po daljšem čakanju le ugledala beli dan, je pesnikova knjižni prvenec.

Knjižica nosi naslov PEPEL IN PREPIH in vsebuje prek petdeset pesmi, razporejenih v tri cikle: Ker v njem je bistvo, Petek sobota nedelja in Med dvema kosoma kruha. Po svoji osnovni naravnosti so Felanove pesmi izpovedne, zato je mogoče v njih razkrivati pesnikova doživlja, razmišljanja, dojemanja sveta in življenja, kar vse zapisuje z dokaj svojsko pesniško govorico. Metaforo pesmi gradi postopoma, pogosto z zapisovanji na prvi videz povsem vsakdanjih stvari, kar daje Riflovemu pesniškemu svetu nekakšno hladnost. Čutiti je tudi ironično razdaljo, kot da za močnejša čustva ni prostora, vendar tlijo v njem, kot tli žerjavica pod pepelom, ki se ob prepihu razžari.

Felanove pesmi so napisane v prostem verz, ki pesniku dopušča svobodno oblikovanje. Kljub temu pa le moti nedosledna raba ločil; celo v istem ciklu imajo nekatere pesmi normalno postavljena ločila, druge pa nobenih, ne da bi bila ta razlika kakor koli že utemeljena.

MILAN MARKELJ

KNJIŽNA POLICA

Pod Marijinim varstvom

"Nisem zgodovinar, pa vendar želim osvetliti delček tega, kar je bilo doslej potvorbno ali zamolčano. Druga svetovna vojna ima več resnic," je zapisal v uvodnih besedah svoje knjige Alojzij Žibert. Prva izdaja njegovega dela **POD MARIJINIM VARSTVOM** je izšla že leta 1991 in je bila kmalu razprodana, letos pa so pri Gorenjskem glasu ob 50. obletnici konca svetovne vojne izdali drugo, dopolnjeno izdajo. Knjiga je še vedno edino obsežno pričevanje o usodi tistih Slovencev, ki so živeli na nemškem zasedbenem območju in jih je okupator prisilno, v nasprotju z mednarodnim pravom, vključeval v svojo vojsko ter jih pošiljal v boj.

Po zadnjih ocenah je bilo prisilno mobiliziranih blizu 90.000 Slovencev, od tega velikega števila pa jih je umrlo kar 27.000 - zares veliko za maloštevilni slovenski narod, in lahko govorimo kar o zločinu nacistov nad Slovenci. Zadeva je toliko bolj tragična, ker se je o teh žrtvah maločalo. 45 let so zmagovalci pisali svojo zgodovino, v nji pa ni bilo prostora za "okupatorjeve sodelavce", kar seveda za prisilno mobilizirane ni mogoče trditi. Po slovenski pomladi so se v javnosti zaslišali tudi drugi glasovi, konec je bilo črno-belega slikanja vojnih in povojnih dogodkov, na dan so prišla številna pričevanja o doslej zamolčanih dogodkih in dejstvih, ki dopolnjujejo in v marsičem spreminjajo podobo, kakršno imamo o vojnem in povojnem času. Med zamolčanimi in utišanimi so bili desetletja dolgo tudi v nemško vojsko mobilizirani Slovenci. Na tisoče jih je našlo smrt in njihove kosti trohnilo neznanu kje po stepah Rusije in Ukrajine, po tundrah Finske, na obalah Normandije, gričih Italije in drugod širom po Evropi, tisoči so bili zajeti in so se po vojni vrnili iz taborišč in bolnišnic, doma pa jih dočakal najprej prezir, potem pa ena težava za drugo.

O vsem tem piše v svoji knjigi Alojzij Žibert. Njegovo pričevanje seže bralcu do srca, saj je popisano zelo doživeto, beseda mu tudi gladko teče, predvsem pa pisca odlikuje odkritosrčnost, resnicoljubnost in globoka notranja moč, ki jo črpa iz svoje vere. Brez nje bi le stežka prehodil toliko krogov pekla druge svetovne vojne in preživel strahotno razočaranje, ko se je kot stoočstotni invalid na prigovarjanje repatriacijske komisije vrnil domov, tu pa ga je čakalo novo trpljenje.

MILAN MARKELJ

Knjigi za slovensko samozavest

Šest let je minilo od tistega junijskega večera, ko je bil v Ljubljani predstavljena prva knjiga o Venetih, naših davnih prednikih. Že pred njo je teorija o prvobitnosti slovenskega ljudstva in njegove avtohtone kulture v srednjeevropskem prostoru, izpričane pred več kot 3.000 leti s kulturo žarnih grobišč, nato pa vsebovane v vsem, kar je povezano z Veneti, burkala javno mnenje, uradno zgodovinopisje pa se je venetologom le posmihalo. Vendar se Matej Bor, Jožka Šavli in

Ivan Tomažič s svojimi privrženci niso vdali. Zavzeto so zbirali novo gradivo in prid svoji teoriji, izdali pa so tudi nekaj novih knjig. Venetska teorija si je tako priborila mesto v javnem mnenju, četudi še vedno ne v uradnem zgodovinopisju, nedvomno pa je odigrala svoje tudi pri osamosvajanju Slovenije, saj je med drugim krepila slovensko samozavest, ko jo je oprla na tisočletne korene.

Tudi najnovejši knjigi naših venetologov, ki sta pred kratkim izšli pri založbah Editiones Veneti in Humar, delujeta s takih izhodišč. V zborniku **ETRUŠČANI IN VENETI** je urednik Ivan Tomažič zbral razprave Mateja Bora, študije Jožka Šavlija in svoje komentarje. V prvem delu so Borove analize etruščanskih, retijskih, mesapskih in japonskih napisov, v katerih je avtor odkril slovenske prvine. Šele na takšni jezikovni osnovi jih je bilo mogoče prebrati, ti dokumenti pa posredno izpričujejo povezanost in sorodnost teh ljudstev z Veneti, nosilci izvirne kulture in predniki Slovencev. V drugem delu Šavli razpravlja o Venetih in vprašanju podstat, o samostojni Sloveniji ter vprašanju Venetov, Karantanije in slovenske državnosti ter o dediščini Venetov kot ideološkem vprašanju, dodani pa so krajši prispevki o Boru, Miklošiču, ideološki policiji, o slovenskih imenih na Dunaju, izvoru nekaterih krajevnih imen pa o venetski hiši, psu, konju ipd. V tretjem delu je Tomažič prečesal prispevke o venetskem vprašanju v slovenskem in italijanskem tisku ter dogajanje komentiral. Iz pregleda je lepo razvidno, na kakšne odpore je teorija naletela predvsem pri "jugoslavenarjih" pa tudi, da nasprotniki niso zmogli argumentiranih zavrnitev.

Jožko Šavli se v svojem delu **SLOVENIJA PODOBA EVROPSKEGA NARODA** loteva poljudnega pregleda zgodovine Slovencev od srednjega veka do danes, in sicer odkriva drugačno zgodovino, kot smo jo poznali doslej. Mnoga dejstva so sicer enaka ali podobna, le njihova interpretacija je drugačna, po mnenju avtorja osvobodena vplivov nacionalističnih germanjskih, romanskih in panslovenskih ideologij, ki so nam dolgo potvarjale in brisale zgodovinski spomin ter Slovence odrivale iz zgodovinskega dogajanja, na osnovi tega pa nas razglašale za ljudstvo brez lastne državnosti in zgodovine. Vendar slovenska zgodovina ni tisočletno hlapčevanje Nemcem in naša državnost ni nastala v bratskem objemu s srbskim piemontom, na osnovi dokumentov, ustavno-pravnih, družbenih in gospodarskih dejstev je mogoče slediti slovenski državnosti vse od njenih temeljev v srednjeveški karatanski državi naprej. Vsekakor avtor preseneča, ko odkriva pomembno vlogo Slovencev v zgodovini srednje Evrope, še zlasti pri oblikovanju habsburškega cesarstva. Gotovo bo treba nekatere njegove trditve dodatno preverjati in raziskati, kar je stvar zgodovinskih znanosti, v celoti pa je Šavlijeva knjiga za slovenski narod dragocena krepitev samozavesti, saj jasno govori, da smo avtohtono ljudstvo na svoji zemlji z lastno identiteto in državnostjo, da smo bili in smo del evropske kulture.

MILAN MARKELJ

Svet OSNOVNE ŠOLE LESKOVEC PRI KRŠKEM 68273 LESKOVEC PRI KRŠKEM

razpisuje delovno mesto

RAVNATELJA

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje iz 137. člena Zakona o osnovni šoli ter imeti pedagoške, organizacijske in druge sposobnosti za uspešno vodenje pedagoškega in poslovnega dela šole.

Ravnatelj bo imenovan za 4 leta.

Začetek dela: 1. januarja 1996.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in vizijo razvoja šole pošljite v 8 dneh po objavi razpisa na gornji naslov z oznako "ZA RAZPIS". Kandidati bodo obveščeni o izbiri v zakonitem roku.

Tito in laži o njem v Petanovi knjigi

Od kod sovraštvo?

Pred kratkim sem prebrala knjigo Zarka Petana Veseli diktator o življenju nekdanjega predsednika Tita. Avtorja bi rada vprašala, od kod v njem toliko sovraštva, zavisti in hudobije do Tita? Ali morda zato, ker je bilo premoženje Petanova očeta nacionalizirano? Ali le zato, ker je bil Tito komunist? Imam občutek, da so nekateri Slovenci, na srečo so v manjšini, težko čakali "demokracijo", saj končno lahko ves svoj gnev do Tita javno izpustijo in blatijo njegov spomin. Zal tudi Petan, ki se ima za kulturnika in izobraženca. Sam piše, da Tita osebno ni poznal, a kljub temu psihanalizira njegovo osebnost. Omenjena knjiga je namreč polna laži, izmišljotin in podtikanj, tako da je Petan Titov sodnik in tožnik. Nič ni torej lažjega kot udrihati po človeku, ki se ne more več braniti, Tita pa najbolj napadajo prav tisti, ki so v življenju kaj malo storili (razna zase, seveda).

Spoujem mnoge ljudi, ki so svojo sposobnost usmerili v dobrobit slovenskega, nikogar pa ne spoštujem kot Tita. Pa ne zato, ker sem se rodila in odrasla v času njegovega predsednikovanja, ker bi me lahko vzgajali ali ker bi bila obremenjena s komunistično preteklostjo. Spoštujem ga zato, ker je Tito svojo oblast, moč, sloves in sposobnost usmeril v delo za napredek v mednarodnih in mednarodnih odnosih, se boril za razorožitev sveta, vodil miroljubno in daljnovidno politiko, se zavzemal za izboljšanje in ogrožene narode in za pravičnejšo ureditev sveta. Bil je človek dejavn in vizionar. Vse našteje pa so cilji, za katere se je vredno boriti. Človekova osebnost se odraža najbolj v njegovem delu, če pa je to delo za svetovno skupnost, je vredno toliko več. Titove slabosti nikoli niso bile - navsezadnje je bil samo človek) so v primerjavi z njegovim življenjskim delom in njegovo osebnostjo. Jugoslavija je bila v Titovem času v dobrih in varnih rokah, oaza miru. Pa jo pogledaj sedaj!

DARINKA TRATAR
Šmarješke Toplice

JAVNI POZIV

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve poziva vse upravičence do otroških dodatkov, ki so starejši od 15 let, da do 30. septembra 1995 cenom za socialno delo, ki so v njihovi pravici do otroškega dodatka odločili, predložijo socialno delo bodo po uradni pravici s 1.10.1995 preverili upravičenost do otroških dodatkov za vse otroke, ki so starejši od 15 let. Otroci, starejši od 15 let, imajo namreč ob spoštevanju ostalih pogojev pravico do otroškega dodatka, če se redno šolajo, zato bodo otroški dodatki za otroke, starejše od 15 let, za katere bodo pravočasno predložili potrdila o šolanju, s 1.10.1995, ukinjeni.

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve

KOČEVJA PRVA - V učnem centru Rdečega križa na Igu pri Kočevju je Republiška uprava za zaščito in reševanje pripravila v soboto, 24. septembra prvo regijsko izbirno preverjanje usposobljenosti ekip prvega in civilne zaščite iz ljubljanske, kranjske in novomeške regije. Udeležilo se je devet ekip, med katerimi so bile tudi iz Novega mesta in Trebnjega. Vsaka ekipa je štela šest tekmovalcev. Najbolje se je odločila ekipa Občinskega štaba iz Kočevja, ki je zbrala 885 točk, drugo mesto pa si je priborila druga ekipa iz Kamnika s 865 točkami, s 4 točkami pa so tretje mesto zasedli Trebanjci in se s tem uvrstili na državno preverjanje, ki bo 4. oktobra tudi na Igu. Novomeška ekipa je zbrala 760 točk. (Foto: J. Hartman)

39 (2407), 28. septembra 1995

Zakaj toliko sovraštva do vsega minulega?

Za ZB v Šentjernej ni več prostora - Zakaj tako?

Dolga leta je krajevna organizacija ZB NOV Šentjernej imela svoje seje v pisarni društva upokojencev Šentjernej. Vse lepo in prav, saj smo tudi skoraj vsi člani te organizacije, toda 21. septembra sem bil od tajnice tega društva obveščen, da jo je predsednik DU Silvo Golob obvestil, da ne dovoli, da bi ZB imela še nadalje seje v prostorih DU.

Zelo sem bil presenečen nad tem sklepom, zato sem povprašal odbornike DU, če so oni s to zadevo seznanjeni. Povedali so mi, da v zadnjih dveh mesecih ni bilo seje in z zadevo niso seznanjeni. Torej je ta odločitev izključno predsednikova.

Rad bi seznanil Silvo Goloba, da sta dala pobudo za nakup te stavbe ZB Šentjernej in Franc Prhne, ki je tudi izposloval pri banki posojilo za nakup. Tudi jaz sem opravil 40 ur prostovoljnega dela s sekanjem lesa in prevozom iz Cadera v Šentjernej. Zgradili smo prizidek s tremi samskimi stanovanji, drvarnicami in stranišči. Moram omeniti, da je tudi takratni predsednik ZB in DU Alojz Skrbec opravil preko 100 brezplačnih ur, prav toliko tajnik ZB Franc Verbič. Trdno sem prepričan, da če tisti čas ne bi bilo teh postrvovalnih ljudi, danes Društvo upokojencev ne bi imelo svojega doma.

Javno vprašujem Silvo Goloba, od kod toliko sovraštva do ZB in vsega minulega, saj je bil 17 let zelo vroč član ZK in je pomagal ustvarjati Titovo Jugoslavijo. Danes pa vse to blati z najbolj grobimi žaljivkami in zlivanjem gnojnice na vse to, kar je sam ustvarjal. Kje ima penos in moralo? Prosim, naj odgovori, zakaj ne dovoli ZB, da bi še naprej imela svoje seje v tej pisarni.

STANKO KUŠLIJAN,
predsednik ZB Šentjernej

POČASI PRI NARAVNEM PARKU

KOČEVJE - Mladen Berginc in Anica Vičar, predstavnika Uprave Republike Slovenije za varstvo narave pri ministrstvu za okolje in prostor, sta minuli teden predstavila predstavnikom občine Kočevje gradivo za razpravo o Kočevskem naravnem parku (KNP). V razpravi je bilo ugotovljeno, da gradivo še ni dovolj dodelano za javno razpravo. Tako niso dovolj ovrednotene naravne danosti v KNP, dinamika obravnave gradiva od občine do vlade, podrobneje pa je treba tudi prikazati sedanje stanje v občini Kočevje in kaj bo park prinesel v obliki gospodarskih in drugih učinkov občini in prebivalcem.

POSKRBLJENO ZA ZDRAVJE

LITIJA - Na zadnji seji občinskega sveta so svetnikom predstavili problematiko v zvezi z izdajo koncesij. Dr. Tanja Ptičar bi morala do 17. julija na oddelek za družbene dejavnosti poslati ponudbo za opravljanje storitev na obeh zdravstvenih postajah, toda to je storila v začetku avgusta s datumom 17. julij. Do takrat pa so tja dobili ponudbo Zdravstvenega doma Litijskega, ki je pred letom dni zaradi prevelikih izgub prenehala s delom. Zanimivo so številke načrtovanih prihodkov in odhodkov na obeh zdravstvenih postajah: Zdravstveni dom Litijskega skupaj z depojem zdravil 4,4 milijona tolarjev dohodov in 8,2 milijona tolarjev odhodkov, dr. Ptičarjeva pa 2,2 milijona dohodkov in 4,4 milijona tolarjev odhodkov. V proračunu občine Litijske pa je za pokrivanje stroškov na zdravstvenih postajah v Gabrovki in na Dolah predvidenih 700 tisoč tolarjev, zato se mnogi upravičeno sprašujejo, ali bo dovolj sredstev za pokrivanje izgube in tudi, zakaj dr. Tanja Ptičar ni pravočasno poslala ponudbe. Kakorkoli že, po zagotovitvi načelnika oddelka za družbene dejavnosti bosta obe zdravstveni postaji odprti jutri, v petek, 22. septembra.

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

Lastninjenje podjetij - prekiniti

Namesto gospodarske stabilnosti lastninsko preoblikovanje podjetij ustvarja nemir in nepopravljivo škodo našemu gospodarstvu nekaj generacij naprej - Kakšna so naša stališča

V letih 1988 - 1990 je bilo družbeno premoženje ocenjeno na okoli 50 milijard ameriških dolarjev. Zakon o lastninskem preoblikovanju podjetij v družbeni lasti, ki je bil sprejet novembra 1992, je skoraj brez odškodnine državljanom vzel njihovo skupno premoženje, je torej najpomembnejši akt revolucionarnih posegov v družbeno razmerja. Rezultati lastninjenja bodo usodno spremenili in opredelili družbeni in gospodarski položaj sedanje družbe in naših bodočih rodov.

Za tak poseg v lastninska razmerja ni mogoče najti stvarnega ekonomsko-pravnega razloga niti ne ustavnopravne utemeljitve. Težave izhajajo tudi iz dejstva, da socialistična ureditev ni jasno določila odnosov državljanov do družbene lastnine in je bil družbeni kapital delavcem zato le zaupan v upravljanje.

Naše gibanje sodi, da je bil ta revolucionarni poseg v lastninska razmerja velika politična in gospodarska napaka. V pravno urejenih družbah namreč ni zakonskih določil o brezplačnem odvzemu premoženja bodisi v primeru podržavljanja ali pa privatizacije. Zakonodajalec se ne more sklicevati na trditve, da gospodarjenje z družbenim premoženjem pri nas doslej ni bilo ekonomično in gospodarno, saj je večina od 3.800 družbenih gospodarstev in javnih ustanov dobro poslovala in nam zagotavljala splošno blaginjo.

Sklepe o lastninskem preoblikovanju so sicer sprejele vse stranke, vlada in drugi državni faktorji, toda brez soglasja državljanov z odločanjem na referendumu, zato sta ustavnost in zakonitost tega preoblikovanja vprašljivi. Sedanje oblike lastninjenja vnašajo nova nesloglasja in krivice med državljanje, nastaja tudi ekonomska škoda in neekonomičnost gospodarjenja. Zaradi pomanjkanja zasebnega kapitala, s katerim bi se odkupil večinski del družbenih podjetij, se je namerno

močno znižala vrednost podjetij v družbeni lasti. To je izkoristil tudi tuji kapital, tako da se profinit državo odliča čez meje in siromaši slovenski kapital. Vlada kontrola nad domačim gospodarstvom popušča, kar se pogosto izkaže kot namerno zatiskanje oči pred krajjo. Ustanavljajo se neformalne družbene skupine, ki si s pomočjo zakonodajalca preskrbijo legalizacijo za preraždeljevanje družbenega premoženja in dohodka v svojo korist. Divja privatizacija se je silno razmahnila.

Tudi delitev certifikatov in delnic, temelječa na državljanstvu Slovenije in starosti upravičencev, povzroča krivice. Mnogim, ki so ustvarjali družbeno premoženje, so njihovi deleži nacionalizirani, nasprotno pa so udeleženi pri delitvi tisti, ki so kaj malo prispevali k družbenemu kapitalu. Notranje lastninjenje, ki je v interesu zapo-

"NI DEMOKRACIJE BREZ PRIVATNE LASTNINE"

LJUBLJANA - Pod tem naslovom je od 22. do 24. septembra v Torinu potekal 23. kongres Mednarodne zveze lastnikov nepremičnin. Udeležilo se ga je skoraj 100 delegatov držav članic, med njimi iz Slovenije tudi dr. Edo Pirkmajer, predsednik slovenske organizacije Združenja lastnikov razlaščenega premoženja. Udeleženci so sprejeli Torinoško deklaracijo, v kateri je posebej izpostavljena potreba, da se v bivših socialističnih deželah pospeši izvajanje denacionalizacije kot dejanje pravičnosti pravne države in ukrepov za razvijanje tržnega gospodarstva.

FRANC IZGORŠEK

slenih, ne uživa zadostne podpore zakona in države. Posebno pozornost posvečamo dejstvu, da je slovenska država ustanovila nekaj investicijskih družb, ki naj bi v imenu lastnikov certifikatov upravljala to veliko premoženje, vredno okoli 9 milijard nemških mark. Kje je jamstvo, da se ne bo denar zaradi pomanjkljive finančne discipline negospodarno razsipaval?

Ne moremo mimo moralnih vidikov lastninjenja. Novi lastniki se namreč brez truda polaščajo družbenega kapitala, razlaščenci pa se postavljajo v status manj vrednih državljanov, ki jim ne velja poveriti v upravljanje njihovega lastnega premoženja. Z lastninskim preoblikovanjem družbene lastnine se odpravljamo najmočnejšemu delu vsenarodnega kapitala, s čimer se sramotno odriava večinski del našega produktivnega prebivalstva s položaja nekdanjih upravljalcev in lastnikov v položaj prodajalcev svoje delovne sile.

Izvajanje zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij v družbeni lasti je treba prekiniti. Zato predlagamo nekaj izhodišč: upravičenci lastništva nekdanjega družbenega kapitala naj bi bili tisti, ki so premoženje ustvarili skladno z dobo zaposlenosti in vlaganji; certifikati ostanejo državljanom kot delež nekdanjega skupno ustvarjenega družbenega kapitala; gospodarsko sodelovanje s tujino naj bi bilo bolj nadzorovano; vsem, ki so se med lastninjenjem z manipulacijami ali goljufijo okoristili, je treba pridobljeno premoženje odvzeti; o teh stališčih naj se izjasnijo državljanji na referendumu.

Gibanje za sodobno in samostojno Slovenijo
predsedništvo glavnega odbora:
LADO AMBROŽIČ-NOVLJAN
ALBIN VENGUST
FRANE PEČELIN
ANTON PREMK
BALDOMIR BIZJAK

Srečanje ledvičnih bolnikov v Velikem Gabru

Društvo dializnih bolnikov je v nedeljo, 10. septembra, v Velikem Gabru pri Trebnjem organiziralo družabno srečanje za dializne bolnike, njihove svojce in medicinsko osebje. Glavni organizator je bil domačin g. Alojz Barle in tako se nas je ob 10. uri pri lovski koči zbralo približno 120. Goste sta njaprej pozdravila Alojz Barle in predsednik društva Mirko Planinc. Nato je spregovoril dr. Anton Starc, direktor Splošne bolnišnice Novo mesto in pohvalil delovanje društva. Prisrčen pozdrav in dobrodoščilo je zaželela tudi dr. Sonja Steklara, predstojnica internega oddelka in dialize v Novem mestu. Zabalav nas je domači mešani pevski zbor dr. Petra Držaja, Zagriški fantje, duo Sonja in Jože s sodelovanjem klarinetista. Pozno popoldne nas je presenetil obisk sesteta medicinskih sester Zdravstvenega doma iz Celja, ki že tretje leto uspešno nastopa po raznih krajih Slovenije, te dni pa bo nastopil tudi pri papazu v Rimu. Med kulturnim programom so nam postregli z odličnim kosilom, malico in sladica-mi.

Vsi udeleženci srečanja smo v Velikem Gabru preživeli nepozabno nedeljo, zato se zahvaljujemo prizadevnim domačinom za gostoljuben sprejem in uspešno organizacijo. Posebna zahvala pa velja g. Barletu, vsem ustanovam, podjetjem in posameznikom, ki so tudi finančno pomagali.

IDA SMERDEL
Brežice

• V politiki niso pomembne stvari v hlačah, ampak v glavah. Koliko je Janeza Janše v hlačah, me ne zanima, koliko ga je v glavi, pa vsak dan znova potrjuje. (Kučan v oddaji Studio ob 17.)

Kako je poskrbljeno za pešce?

Slaba urejenost pločnikov na šmihelski cesti

Prvič je potrebno izreči javno pohvalo izvajalcem del ceste od železniških zapornic na Šmihelski cesti mimo pokopališča do Šmihela. Oznaka PTT stoji zraven avtomobila Elektro, kar pomeni, da je vendarle prišlo do sodelovanja. Upam, da bodo do 1. novembra pločniki urejeni. Varnost pešcev je zelo slaba. Le v delu od Mercatorjeve trgovine do hiše z mesarijo je rumena oznaka, da je ta pot namenjena pešcem. Zelo lepo je to raz-

vidno tudi v Bajčevi ulici, kjer so za rumeno črto narisani tudi pešci. Vse to pišem v korist pešcem, ki nas je kljub hitri rasti avtomobilov še vedno dovolj. Posebno še kar se tiče obiska šmihelskih trgovin. Menda se ne bomo vozili nekaj metrov z avtomobili! Zadeva za zrvnanjem ceste in pločniki se že dolgo vleče, izgovor, da referendum ni uspel, pa je stvar organizacije. Da krajani sami zgradijo vodovod, telefon, kanalizacijo, asfalt je le dokaz, da prebivalci tudi brez samoprispevka zmorejo te stroške. Sprašujemo se, kam je šel dosedanj samoprispevek. In kaj je z dajatvami t.i. "mestnega zemljišča", kam gredo ta sredstva? V 50 letih nisem videl še nobenega obračuna. Kot da smo bogata dežela, razpišemo davek na kruh, mleko, meso, otroško konfekcijo in še kaj. Ali je to korak v Evropo? Pa na zdravje zvišanju davka na domače vino!

D. Š.
Novo mesto

Odpri postaji v Gabrovki in na Dolah

Poskrbljeno za zdravje

LITIJA - Na zadnji seji občinskega sveta so svetnikom predstavili problematiko v zvezi z izdajo koncesij. Dr. Tanja Ptičar bi morala do 17. julija na oddelek za družbene dejavnosti poslati ponudbo za opravljanje storitev na obeh zdravstvenih postajah, toda to je storila v začetku avgusta s datumom 17. julij. Do takrat pa so tja dobili ponudbo Zdravstvenega doma Litijskega, ki je pred letom dni zaradi prevelikih izgub prenehala s delom. Zanimivo so številke načrtovanih prihodkov in odhodkov na obeh zdravstvenih postajah: Zdravstveni dom Litijskega skupaj z depojem zdravil 4,4 milijona tolarjev dohodov in 8,2 milijona tolarjev odhodkov, dr. Ptičarjeva pa 2,2 milijona dohodkov in 4,4 milijona tolarjev odhodkov. V proračunu občine Litijske pa je za pokrivanje stroškov na zdravstvenih postajah v Gabrovki in na Dolah predvidenih 700 tisoč tolarjev, zato se mnogi upravičeno sprašujejo, ali bo dovolj sredstev za pokrivanje izgube in tudi, zakaj dr. Tanja Ptičar ni pravočasno poslala ponudbe. Kakorkoli že, po zagotovitvi načelnika oddelka za družbene dejavnosti bosta obe zdravstveni postaji odprti jutri, v petek, 22. septembra.

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

MOČNO POVEČANA DRUŽINA - Luka, Tina in Joško v naročju mamicice Jožice, prvorojenec Miha pa na rokah očeta Martina Andrejčiča. (Foto: J. P.)

Trojčki v komaj 3 minutah

Tri Andrejčičeve štručke tehtale skupaj 3.630 g

DOLENJE MOKRO POLJE - Dolenjska ima nove trojčke. Mamica Jožica Andrejčič bi jih morala roditi normalno prav na jutrišnji dan, 29. septembra, vendar ni bilo tako: Jožko, Tina in Luka so privekali na svet že 7. julija, po 7 mesecih nosečnosti. Porod je trajal le tri inute. Mesec dni in pol so morali počakati v inkubatorju, od 28. avgusta pa so že v domači oskrbi na Andrejčičevi domačiji na Dolenjem Mokrem polju. Čeprav je ob rojstvu tehtal vsak izmed njih le dobrih 1.200 gramov, so danes že pravi korenjaki. Seveda pa so v mnogem spremenili domače življenje. Mama Jožica ima s hranjenjem in pranjem toliko dela, da ga komaj zmore. Tudi mož Martin, ki ga mnogi poznajo kot občinskega svetnika v Šentjernej, sicer pa je zaposlen v skladišču Mercatorja na Livadi v Bučni vasi, mora pomagati.

odločila sva se, da zaradi mojih težav pri zanositvi poiščeva pomoč v novomeški porodnišnici. Dr. Marjan Pavlin naju je napotil v Ljubljano in oplodili so me, kot radi pravimo, s pomočjo epruvete, z metodo IVF-ET. Že po prvem pregledu je zdravnik ugotovil trojčke. Z mojem sva si rekla: "Samo da bodo zdravi!" Po petem mesecu nosečnosti sem morala zaradi težav v posteljo in po dveh mesecih ležanja v ljubljanski porodnišnici sem s carskim rezom rodila trojčke," pripoveduje 32-letna Jožica.

Trojčki pomenijo seveda za Andrejčičeve tudi dosti večje izdatke. Zato so bili veseli, ko so dobili pomoč Mercatorja in Mestne občine Novo mesto. Jožica je od takrat, ko so zaprli vrata Iskre na Cikavi, doma na čakanju. Sedaj so jo trojčki primorali, da si še nekaj časa ne bo iskala zaposlitve.

"Zeleti smo si drugega otroka. Naš Mihec je bil star dve leti in

J. PAVLIN

Krajevna skupnost naj bi postala pravna oseba

Predlog za sprejeto statuta občine Kočevje

KOČEVJE - Občinski statut je treba spremeniti tako, da bo krajevna skupnost pravna oseba (po sedanjem določilo to ni), sprejeti je treba statutarni akt o pristojnostih KS in občine, občinski svet pa mora čimprej pokreniti vse potrebno za razpis volitev v svete KS in za predsednike KS. Taki sklepi so bili sprejeti na zadnji seji odbora krajevnih skupnosti občine Kočevje.

Člani odbora so se odločili tako, ker je večina predsednikov in tajnikov krajevnih skupnosti v občini Kočevje že 13. junija letos na sestanku ugotovila, da je bila odločitev občinskega sveta, da KS ni pravna oseba, sprejeta prenašljiva in nepremišljena. Tudi minister Boštjan Kovačič je na sestanku v Kočevju dejal, da so KS lahko pravne osebe, saj so doslej, ko so to bile, dobro poslovale. Razen tega je kar 1774 krajanov zahtevalo in podpisalo izjavo, naj bodo KS pravne osebe.

V razpravi so poudarili tudi, da je nujno potrebno sprejeti tudi akt o pristojnostih krajevnih skupnosti, posebno še na finančnem področju, in odnosu ter pristojnostih KS in občine. Še posebno pa so opozorili, da je treba čimprej izvesti volitve za predsednike KS in člane svetov KS. V KS Kostel je odstopil svet in zdaj posluje z vsem kar predsednik KS. Tudi zato je potrebno podrobno določiti, kaj v takih primerih storiti, in eden izmed predlogov je, da bi v takih primerih uvedli v KS nekakšno prisilno upravo.

J. PRIMC

VESELI VLAK RINGARAJA ČIHA-PUHA

TREBNJE - Poseben muzejski vlak Ringaraja čiha-puha bo letos v tednu od 25. do 29. septembra omogočil veselo prireditve za naše najmlajše na številnih postajah Slovenskih železnic. Vlak, s katerim so se pripeljali nastopajoči skupaj z živalmi iz ljubljanskega živalskega vrta, je prvi odpeljal ta ponedeljek iz Ljubljane po dolenski progi. Vesela karavana je začela nastop v Grosupljem in končala v Trebnjem. V torek je veseli vlak peljal iz Celja na Polzelo in v Velenje, v sredo pa še v Šmarje pri Jelšah in v Rogoško Slatino. Danes, v četrtek, 28. septembra, bo veseli vlak peljal iz Ljubljane odpeljal v Sežano (8.35) in Novo Gorico (11.05), jutri pa bo ob 9.20 karavana nastopila še na železniški postaji v Kopru.

KLIC V SILI

• NOVO MESTO - Otroci in starši, ki imate kakršne koli težave, lahko pokličete na telefonsko številko (068) 341-304 v četrtek med 18. in 20. uro.

• TREBNJE - Na vprašanja otrok in odraslih odgovarjajo strokovnjaki vsak ponedeljek med 7. in 8. ter med 15. in 17. uro. Številka telefona je (068) 44-293.

• ČRNOMELJ - Otroci in odrasli, ki ste v stiski, lahko pokličete vsak drugi in četrti torek v mesecu med 19. in 20. uro po telefonu (068) 53-213 ali se oglasite osebno v pisarni v Ulici Mirana Jarca 8.

• LJUBLJANA - Telefon otrok in mladostnikov je vsak dan od 12. do 20. ure (tudi ob sobotah in nedeljah) na številki (061) 323-353. Za vas se bodo potrudili študentje medicine, psihologije, pedagogike in socialnega dela.

BREŽIČANI NA BLEDU

BREŽICE - Enajst članov turističnih društev iz občine Brežice se je 23. septembra udeležilo proslave ob 90-letnici turizma na Slovenskem. Udeležence slovesnosti je v festivalni dvorani na Bledu pozdravil blejski župan, za njim je o pomenu turizma govoril dr. Marjan Rožič, predsednik Turistične zveze Slovenije. Udeležence je pozdravil tudi predsednik evropske turistične organizacije. Proslave sta se med drugimi udeležila predsednik Milan Kučan in minister za gospodarske dejavnosti dr. Maks Tajnikar. Kučan je podelil turistični zvezki Slovenije častni znak Republike Slovenije.

B. H.

Marija Vovk

V soboto, 23. septembra, smo se na soteškem pokopališču zadnjič poslovili od Mieke Vovk, ki je pri 63-ih letih podlegla zahrbtni bolezni. Bila je upokojenka Novolesa in izhaja iz stare družine žagarjev. Tiho, skoraj neopazno je živela med nami in skupaj z možem sta si pod Strmolami ob zeleni Krki zgradila lep domek. Bila je mati trem otrokom, ki sta jim z možem omogočila dostojne poklice. Čeprav še zelo mlada, je bila Marija ena izmed najboljših delavk na žagi v Soteski, kasneje pa je bila merilka lesa na straški žagi. Vztrajna in skrbna pa ni bila samo na delovnem mestu, pač pa tudi doma. Toda niti v sanjah si ni predstavljala, da bo delo nekoč tako mehanizirano in da ne bo več pomanjkanja kruha kot v njenem otroštvu. Bila je zelo vesela, preprosta, poštena žena, zato je bila med sodelavci in krajanji zelo priljubljena.

Naj ji bodo te besede v zahvalo za njen veliki delež pri takratni obnovi. Čeprav je vedela, da boleznijo ne bo premagala, je vdano sprejemala vse trpljenje, ki ji je bilo namenjeno. Ob njenem odhodu je med nami ostala praznina.

TONE VIRANT
Soteska

Tončka Majcen

Sredi avgusta je v 88. letu umrla znana dolenska in koroška aktivistka in borka NOB Slovenije Tončka Majcen, rojena 20. maja 1908 v Klenoviku na Dolenskem. Ze leta 1942 je v domačih logih ustanovila odbor OF, postala kandidatka KPS, namestnica komisarja Narodne zaščite v Škočjanu in članica tamkajšnjega rajonskega odbora, nato članica podkrožja Šmarjeta, članica odbora OF in komiteja KPS okrožja Novo mesto. Leta 1943 se je udeležila zbora aktivistov na Pugledu in bila glavna organizatorica Slovenske protifašistične ženske zveze na Dolenskem. Bila je tudi odposlanica Kočevskega zbora, članica SNOS - a, pripravljala je 1. kongres delegatk SPZZ v Dobrniču, postala je članica okrožja Revirji, kjer je predstavljala AFŽ za Štajersko. Svoje medvojno delo je Tončka končala kot članica oblastnega komiteja za Koroško.

Tončka Majcen so od aktivistke v domači vasi do pomembne organizatorice NOB in predstavnice v najvišjem oblastnem organu pripeljale njena vera v nujnost in moč NOG, sposobnost organiziranja in velika vztrajnost. Ko se bomo 15. oktobra za 53. obletnico v Dobrniču spet sešle preživele delegatke 1. kongresa AFŽ, Tončke sicer ne bo med nami, prav gotovo pa bo tema pogovora. Tončka je namreč med vojno in po njej pomagala ranjenecem, vojnim sirotam, iskalcem zaposlitve. Zadnjih naših srečanj se zaradi bolezni ni mogla več udeleževati, smo pa bile v mislih vedno skupaj. Letos bomo z minuto molka počastile njen spomin.

MILICA STRGAR
Ljubljana

OBNOVA KOČEVSKO

KOČEVJE, LJUBLJANA - Zgodovinar Mitja Ferenc pripravlja projekt obnove kočevske dediščine. Ta naj bi bil osnova za pridobitev denarja v državnem proračunu v prihodnjem letu za nekatere ureditve in obnove. Tako naj bi v prihodnjem letu uredili pokopališče v Zajčjem Polju pri Kočevju in pokopališče v Koprivniku, kjer pa naj bi v tamkajšnji cerkvi postavili še razstavo gradiva o tem območju.

dogodki v sliki in besedi

GAMSI SPET ZMAGALI - Lovci sevniške lovske družine na srečanju predzadnje soboto v septembru pri svoji lovski koči na Selih nad Žabjekom v vlečenju vrvi niso imeli nobenih možnosti (še manj pa tekmovalci iz Glinih Jam), ko so se pomerili z ekipama Gamsov. Te sestavljajo domačini, ki so v zadnjem času že večkrat zmagali, nedavno so presenetili celo 6-kratne zmagovalce v tej disciplini na Planini pri Sevnici. Povprečna teža članov prve ekipe Gamsov na Selih je bila 95 kg, najtežjemu članu pa je tehtnica pokazala kar 128 kg. Ker so napovedovali prihod zelo močni Krčani, so se za tokratno družabno srečanje v vlečenju vrvi posebej pripravljali; tudi tako, da je 7 možakarjev privezalo vrv za traktor s 34 konjskimi močmi in ga pognalo v vzratno vožnjo. Navkljub temu, da je traktorist vključil "špero", so ga krepki Gamsi nekaj časa vlekli za sabo. Na sliki: Gamsi, ki so si za zmago prislužili pokal iz rok predsednika LD Sevnica, Rudija Amerška. (Foto: P. P)

PRVI STROJNI KROŽEK V POSAVJU - V petek, 15. septembra, je bil v sejni sobi Kmečke zadruge Brežice ustanovni občni zbor Strojnega krožka - Posavje. Sedež je na Kmetijski svetovalni službi Brežice (Cesta prvih borcev 42, tel št. 61-165), kmetje pa so za predsednika krožka izvolili Tonjina Žnidaršiča iz Črnca, ter imenovali tudi upravni in nadzorni odbor, častno razsodišče, in sprejeli vse potrebne sklepe in akte krožka. Kot pove že samo ime krožka, območje delovanja ni omejeno le na občino Brežice, pač pa so lahko člani tudi iz sosednjih občin. Ustanovitelji vabijo v članstvo vse, ki imajo na voljo neizkoriščene stroje in bi te usluge radi opravljali, ter tudi tiste, ki bi strojno delo radi koristili. Na sestanku je o pomenu strojnih krožkov za kmete govoril mag. Marjan Dolensček. (Jože Baznik)

VELIKA PRIJATELJA - Janez Hrovat iz Rebrja pri Žužemberku pred vsakim "potovanjem" po suhokranjski deželici, ko je treba konja tudi podkovati, vzame s sabo svojega psička. Zvesti pes ga čaka na konju in tako pazi na gospodarjevo imetje. (Foto: S. Mirič)

STOL SMO NAŠLI, LE MIZE NI BILO NIKJER! - Do te ugotovitve so prišli mladi planinci PD Lisca Sevnica, ki so se julija med 10 - dnevni taborjenjem v dolini Završnice pozpeli na 2236 m visoki Stol. Uspelo jim je priti tudi do Valvasorjevega doma, Tinčkove kočje, Poljske planine, Roblekovega doma in Begunjske. V Zirovnici so obiskali Čopovo hišo, sotesko Vintgar, obiskal pa jih je tudi umetniški fotograf Jaka Čop. V taboru so poslušali predavanja iz planinske šole, imeli orientacijsko tekmovalstvo, knjižni kviz, športne igre, izdelovali so bilten... Prepeval jim je tudi Adi Smolar, sami pa so organizirali karaoke in ples. K enkratnim in nepozabnim dogodkom, ki jih bodo še navduševali za skupna planinarjenja in taborje, so prispevali še hrana kuharice Mieke, krava Rozi, ki je Simoni pojedla srajco, gorska kolesarska dirka po taboru itd. (Jelka Slukan)

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka objavljenih informacij, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke bomo poslej objavljali pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa bodo opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne bomo objavili prispevka, ki bo napisan žaljivo in z namenom zaničevanja, ali če bo nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanaša (13. člen).

Gimnazija v pripravah na 250-letnico

Dol. list št. 35, 31. avgusta

V članku Gimnazija v pripravah na 250-letnico ravnateljica novomeške Gimnazije kadrovske krizo na šoli razloži z obrabljeno frazo, da je poklic učitelja pač premalo plačan in težak. S prvim delom fraze se moram strinjati - glavni problem plač v šolstvu je v nesorazmerju med zahtevano izobrazbo in plačilom za delo profesorice in profesorjev (kar zahteva spremembo vloge izobraževanja v tej državi in zato sistemsko rešitev na ravni parlamenta in vlade).

Zato pa moram dodati, da poklic učitelja ni tako težak, kot se zdi. Predvsem zahteva smisel za poučevanje in sposobnost prilagajanja vzorcem obnašanja današnje mladine (s čimer imajo nekateri velike težave, saj jim je čas povozil že pred nekaj leti). Seveda se vodstvo šole marsikje zelo trudi, da bi omejilo avtonomnost in svobodo pedagogov in jih zato skuša ovirati na različne načine. Zato svobodomiselnih profesorji najboljše shajajo z dijaki in nekaj slabše z njihovimi starši (ki dostikrat od šole pričakujejo tisto, česar sami doma niso naredili), z vodstvom šole pa so v sporu. Tak spor je pred nekaj leti obstajal tudi na Gimnaziji Novo mesto, vodstvo šole pa ga je hotelo rešiti z odložitvijo tega profesorja. Vsi profesorji in profesorice matematike na Gimnaziji že od takrat učijo več razredov, kot jim to dovoljuje zakon, saj vodstvo šole ne zna (ali noče?) poiskati profesorjev, ki bi pokrili nerazporejene ure (v ta namen pa njihov dvakratni razpis za to delovno mesto letos pomladi zahteva zelo redko izobrazbo profesorja matematike in informatike). Na ta problem je bilo vodstvo Gimnazije opozorjeno že takrat, pa ga je enostavno zanikalo! Zato veseli, da so nekaj let kasneje le priznali težave s poukom matematike, ki so jih sprožili sami s svojimi smešnimi kadrovske premiki. Največjo škodo pri tem utrpijo dijaki, ki izgubljajo (bolj ali manj) priljubljene profesorje in profesorice, čeprav jim teh sprememb nihče noče (in ne more) razložiti.

V članku so omenjene tudi različne dejavnosti dijakov in dijakinj. Značilno je, da prostovoljna gledališka skupina dijakov ne more najti mentorja. Resno delo z ambicioznimi dijaki poteka le pri kemiji (mentorici prof. Florijančič in prof. Kovač ob prijazni pomoči Krke in tam zaposlenih) in matematiki (mentorica prof. Hrčica), delno pa še pri nekaterih drugih predmetih (mentorstvo ob različnih nalogah - Znanost mladini, Krkine nagrade ipd.). Rezultati na državnih tekmovanjih v zadnjih letih so zgovoren dokaz odličnega dela teh mentorov. Šolsko športno društvo je vse pretekle uspehe doseglo na račun dela v dolenskih športnih klubih, saj na Gimnaziji v zadnjih letih ni deloval niti en športni krožek (morda včasih tik pred tekmovanji), zato ne preseneča, da so ti rezultati v globoki krizi (glej komentar I. V. o srednješolskih državnih atletskih tekmovanjih v Dolenskem listu letos pomladi). Zato me veseli, da je novi profesor športne vzgoje gimnazijcem ponudil možnosti tudi na tem področju!

Pa še nekaj besed o "Novomeški univerzi". Politiki bodo v predvolilnem času hvaležno pograbili vsako podobno domislico, da bi z njo v javnosti ustvarili vtis o napredku šolstva in kulture na Dolenskem. Prva študijska programa bi lahko bila "Izkopavanje kulturnih znamenitosti iz ruševin" in "Vožnja po provincialnih cestah in železnicah". Študijska knjižnica Mirana Jarca je

tik pred podrtjem, tako da prijazno osebje obiskovalcem ne more nuditi vseh sodobnih knjižničnih storitev (nekateri so morali v tem potopju celo ukiniti; koliko pobudnikov "univerze" redno hodi v našo knjižnico?). Po drugi strani pa bo Dolenska v kratkem prometno izolirana od glavnih prometnic v Sloveniji, saj se v tej smeri ne gradi niti centimeter avtoceste (še manj pa je govora o elektrifikaciji železnice). Sodobna cesta bi prevoz do Ljubljane skrajšala na dobrih trideset minut, kolikor traja prevoz marsikaterega študenta in študentke z enega na drugi konec Ljubljane z mestnim avtobusom!, kar bi olajšalo prihod različnih strokovnjakov (ki zaenkrat ne želijo stanovati "tako daleč" od prestolnice), šolanje in študij v Ljubljani ter obisk kulturnih in športnih prireditev. Nenazadnje pa moramo razmišljati tudi o turističnih tokovih, ki nas bodo ob takih cestah zanesljivo obšli. Saj menda ne računamo na letalski turizem?

ROBERT RUDMAN
Na Lazu 36, Novo mesto

Dom sprl gasilce, krajanje in župana

Dol. list, št. 38, 21. septembra

Izjava župana Hudoklina v prejšnji številki Dolenskega lista je dvomljiva, zavajajoča in polna laži. Gasilci ne nameravajo in nikoli niso imeli želja prilastiti si družbeni dom, saj se dobro ve, kdo je lastnik gasilskega doma in zemlje. Gasilci niso prvi zamenjali ključavnice, to je bila zamisel župana oziroma predsednika krajevnih skupnosti, ki je ključavnico tudi prvi zamenjal. Da je dal sodnemu cenilcu gradbene stroke oceniti stavbo in zemljišče, je poglavje zase. Tudi trditve, da gasilci ne pridejo na razgovor; je laž (telefonsko obveščen zvečer, naj se naslednje dopoldne udeleži razgovora na gasilski zvezi).

Pri gradnji gasilskega doma so sodelovali krajanje štirih vasi, ki sestavljajo gasilsko društvo Orehoviča s prostovoljnimi delom in prispevki GD Cerov Log, KUD MPZ Orehoviča, pomagala pa je seveda tudi krajevna skupnost Orehoviča, kot je pomagala vsem gasilskim društvom. Tudi ideja, naj bi se prostori KS Orehoviča preselili v gasilski dom Makro Polje, se je poročila v županovi glavi, zato je vprašanje, če je to njegov lastni interes ali volja krajanov. Za spor nikakor ni krivo gasilsko društvo, odgovor bi moral iskati pri vodstvu krajevnih skupnosti Orehoviča, katere predsednik je on sam.

Laž je tudi to, da bi moralo priti do izrednega zbora krajanov zaradi tega spora. G. župan naj v sodelovanju s predsedniki krajevnih skupnosti skliče zbor krajanov (saj to bi moral narediti po statutu občine Sentjerne) samo z eno točko dnevnega reda: problematika in poslovanje krajevnih skupnosti Orehoviča.

JOŽE NOVAK
Orehoviča

PRIREDITVE OB TEDNU OTROKA

TREBNJE - V tednu otroka, od 2. do 8. oktobra, bo v Trebnjem več prireditev za otroke. VVO Trebnje bo ob 9. uri vsak dan pripravil delavnico, na katero so vabljeni tudi otroci, ki ne obiskujejo vrca. V četrtek, 5. oktobra, bo ob 15. uri veselo z otroškimi karaokami in pečenjem kostanja, pred knjižnico Pavla Golje pa bo nastopil klovn Oli. V petek, 6. oktobra, ZKO organizira lutkovno predstavo Poldi in Leopoldina, ki je priporočljiva predvsem za otroke, stare od 4 - 9 let. V tednu otroka bosta tudi dve okrogli mizi: v sredo, 5. oktobra, bo v trebanjski knjižnici z naslovom "Deklaracija o otroških pravicah in resničnost", v petek, 6. oktobra, ob 12.30 uri pa bo v OŠ v Trebnjem okrogla miza,

ŽRTVAM SPOLNIH ZLORAB

Združenje proti spolnemu zlorabljanju nudi pomoč otrokom, žrtvam spolnih zlorab, ter odraslim, ki so preživeli spolno zlorabo v otroštvu. Pomoč, nasvet ali morebitne informacije lahko dobite osebno na sedežu združenja, Slovenska cesta 53, Ljubljana, ali po tel. za pomoč 9780 in 1313-341, vsako sredo od 17. do 20. ure. K delu vabimo tudi nove prostovoljce.

Nezgodno zavarovanje na več načinov

Ponudba zavarovalnic je pestra in tudi zelo različna - Dnevna odškodnina tudi samo za bolnišnične dni - Del vsote celo za naravno smrt - Še je čas za odločitve

NOVO MESTO - Nesreča nikoli ne počiva in ravno takrat, ko jo najmanj pričakujemo, nas najraje preseneti. In nezgode so pri otrocih in šolarjih toliko bolj pogoste. Zato ni napak, če se starši odločijo za sklenitev zavarovanja.

Če je bila nekoč ponudba za zavarovanje otrok v primeru nezgod omejena, tega sedaj ne moremo več trditi, saj so ponudbe zavarovalnic različne, starši pa lahko izbirajo po lastni presoji. In ponudba je res pestra, zato zahteva podrobnejšo analizo, mi pa smo primerjali tri zavarovalnice: Tilio, Triglav in Adriatic.

Bistvena razlika zavarovalne družbe Adriatic od ostalih dveh je v izplačilu dnevnih odškodnin. Ta namreč pripada le za dni, prebite v bolnišnici zaradi poškodbe, je pa zato toliko višja in se izplača največ za 365 dni. Ponuja 4 različno visoke letne premije: od 1.000 do 2.500 tolarjev. Za 100-odstotno invalidnost se zavarovalna vsota giblje med 3.200.000 in 6.000.000 tolarjev. Če je invalidnost delna, pa zavarovanec pripada del zavarovalne vsote, ki je odvisen od obsega trajnih posledic.

Tudi zavarovalnica Tilia ponuja 4 različno visoke letne premije, od 1.000 do 4.000 tolarjev; nezgodno zavarovanje pa zajema dnevno odškodnino, trajno invalidnost in smrt zaradi nezgode. Predšolski otroci, osnovnošolci, dijaki in študentje so zavarovani med šolskim letom in počitnicami, ne glede na to, kje je do nezgode prišlo. Dnevna odškodnina pa pripada otrokom za dneve, ko so nesposobni za šolsko delo. Izplača se tudi za tiste dni, ko je zavarovanec sicer pri pouku ali predavanju, vendar z imobilizirano roko ali nogo. Tilia uvaja tudi novost: v primeru naravne smrti izplača brez posebnega doplačila polovico dogovorjene vsote iz zavarovanja za nezgodno smrt.

Zavarovalnica Triglav za nezgodno zavarovanje nudi 4 letne zavarovalne premije - od 500 do 3.000 tolarjev, vključuje pa invalidnost,

• Seveda je bolje preprečiti kot zdraviti in računati, koliko v primeru nezgode izplača katera od zavarovalnic. In tega, da lahko za večjo varnost otrok prispevamo predvsem z vzgojo na otrokom prijazen način, se zavedajo tudi pri zavarovalni družbi Adriatic, ki je letos prvič in prva pripravila širšo akcijo, ki vabi praktično vsakega otroka, da z ustvarjalnostjo sodeluje v nagradnem natečaju na temo "varna pot v šolo".

kritje stroškov v primeru izgube življenja zaradi nezgode in dnevno odškodnino. Slednja se izplača od prvega dne, ko zavarovanec zaradi nezgode ne more obiskovati šole (vrta), in tudi za čas, ko je pri pouku, a z imobiliziranimi udi.

MALA ŠOLA

RIBNICA - V rednih oddelkih ribniškega vrta bo letošnji dnevni program male šole letos obiskovalo 85 otrok. V skrajšan program priprave na šolo bo vključeno 70 otrok, ki bodo razdeljeni v štiri skupine, od katerih bosta dve v Ribnici, po ena pa v Sušju in v Dolenji vasi. Dogovorjeni obseg priprave na šolo je v ribniški občini 320 ur. Glede na minimalnih 120 ur, kolikor jih za to zahteva nacionalni slovenski program, je to kar lepo število ur, ki jih vzgojiteljice posvečajo otrokom, ki bodo prihodnje leto začeli hoditi v šolo.

Prizadetih premalo za oddelek

V Ribnici je ukinjen oddelek s prilagojenim programom - Prizadeti se vozijo v šolo v Kočevje

RIBNICA - Pred tremi leti je ministrstvo za šolstvo zaradi premajhnega števila otrok ukinilo šolo s prilagojenim programom v Ribnici. Zaradi še manjšega števila otrok je ministrstvo letos ukinilo tudi oddelek s prilagojenim programom, ki je od ukinitve osnovne šole Jožeta Petka, obstajal pri osnovni šoli dr. Franceta Prešerna.

Zaradi dolgoletnega upadanja

vpisa otrok v osnovno šolo Jožeta Petka, je bila ta ribniška šola s prilagojenim programom leta 1992 ukinjena kot samostojna šola. Kljub pritiskom ministrstva na prešolanje otrok na osnovno šolo Ljuba Šerčerja v Kočevje so si takrat le priborili, da je v Ribnici ostal oddelek s prilagojenim programom kot oddelek pri redni osnovni šoli. Zaradi samo 9 otrok, ki jih oddelek ima, jim letos to ni uspelo.

K ukinitvi oddelka pa ni prispevalo le majhno število otrok, najpomembnejši razlog je bil ta, da bi v Ribnici letos morali imeti četverno kombinacijo pouka, kar pa po zakonu ni možno.

Dodaten razlog, ki je govoril v prid ukinitve oddelka, je bližina šole s prilagojenim programom v Kočevju in pa dejstvo, da se na tej šoli zaradi malo otrok bore za dosego normativ. "Če Kočevje ne bi bilo Ribnici tako blizu, kot je, ali pa če bi imeli v Kočevju sami dovolj učencev, bi nam morda še nekako uspelo ohraniti oddelek. Tako pa ga je ministrstvo zaradi varčevanja ukinilo," pravi ravnateljica ribniške šole Andreja Šulentič, ki meni, da z ukinitvijo oddelka v Ribnici ni dokončno ukinjena tudi njegova dejavnost.

M. L.-S.

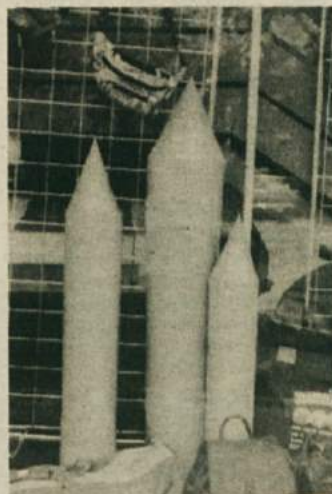

Justina Suša

"Zdaj po Sloveniji dela z zdravilno linijo proizvodov za lase že okrog 60 salonov, zanimanje za podobne tečaje pa narašča, saj je konkurenca velika in dodatna ponudba temelji predvsem na kakovostni negi las. Danes se vse gradi na neagresivnosti kozmetičnih preparatov in zdravljenju," pravijo v Akordu. Še do nedavnega so frizerje na take tečaje vozili v italijansko Gardo, že za to jesen pa pripravljajo začetni seminar za zdravilno linijo na Čatežu, kjer bo lažje dosegljiv za vse.

Podjetje Akord ponuja frizerjem in jim predstavili nove barve italijanske firme Muster & Dikson, katere zastopnik so. Nekajkrat na leto pripravljajo tudi tečaje zdravljenja lasišča (masti, suhi, izpadajoči lasje, prhljaj).

B. D. G.

POSPRAVITE TEŽKO OROŽJE, PRIHAJAJO LETALA NATA - Izložba Novotehne na Glavnem trgu v Novem mestu v teh dneh. (Foto: J. P.)

Avtogalantu modri znak SQ

Zasebno podjetje Jožice in Jožeta Novaka iz Novega mesta - dobitnik slovenske blagovne znamke kakovosti

NOVO MESTO - Na zadnji dan 5. specializiranega strokovnega sejma Slovenski proizvod - slovenska kakovost v Kranju so 15. septembra slovesno podelili 39 podjetjem in zasebnikom iz vse države modre, zlate in zelene blagovne znamke SQ za izdelke ali storitve, ki se odlikujejo po kakovosti. Med dobitniki modrega znaka SQ je bilo z našega območja priznanja deležno zasebno podjetje Avtogalant iz Novega mesta, last Jožice in Jožeta Novaka. Podjetje izdeluje izpušne lonce za vse vrste avtomobilov.

Jožica in Jože Novak

Listina o podelitvi in pravici do uporabe blagovne znamke SQ je vsekakor prišla v prave roke. Jožica in Jože Novak namreč zavestno gradita svoje podjetje s 25 zaposlenimi na kakovosti. Zavedata se, da je na trgu veliko proizvajalcev podobnih izdelkov, kot jih delajo v Avtogalantu, da je zaradi vse bolj sproščene trgovine precej močan pritisk cenjenih izdelovalcev iz drugih držav na slovenski trg. Ker načrtujeta še uspešnejši prodor na evropski trg, od zastavljenih meril ne mislita odstopiti. Blagovna znamka SQ tako in tako velja samo dve leti, po tem času jo je mogoče ponovno dobiti le, če izdelki obdržijo kakovost.

Vendar Novakova ne mislita

samo obdržati znak SQ za svoje izdelke, ampak merita še dlje: želita pridobiti mednarodni standard kakovosti ISO 9002. Poslovni partnerji iz tujine veliko dajo na tovrstna potrdila, saj imajo do podjetij iz nekdanjih komunističnih držav precej zadržkov. Tisti, ki so doslej obiskali Avtogalant, so bili vsi po vrsti prijetno presenečeni. Sodobna tehnologija, dobro organizirana proizvodnja, lepo urejeni delovni in poslovni prostori, tiskan katalog nekaj sto izdelkov (edini pri nas za izpušne lonce) in pa seveda podjetnika, ki vesta, kaj hočeta, vse to naredi vtis in rodi dobre poslovne sadove.

M. MARKELJ

W. M. M. A. F. E. V.

WORLD MODERN MARTIAL ARTS FEDERATION
WELTVERBAND DER MODERNEN KAMPFSPORTARTEN
DACHVERBAND FÜR MODERNE KARATE SPORT SEM FULL CONTACT
KICK BOXING KING TJI FORMEN WAPPEN SELBSTVERTEIDIGUNG ETC
SPORT-UND FITNESS CENTER SPORTHAUS STORARNA MARK P. O. NOVO MESTO

KARATE

ŠPORT ZDRAVJE REKREACIJA

- vpis novih članov
- program obrambe in zaščite
- program hitre psihofizične transformacije
- začetni in nadaljevalni program
- zdravniška kontrola
- tekmovalni in demonstracijski program
- individualni trening

Vsak delovnik od 18. do 20. ure v telovadnici novomeške gimnazije.

Treninge vodi mojster športa Šemso Šehić - ŠESTI DAN

Gozdar, ki ljubi čebele

"Bosna me ne vleče, ni več kraj moje mladosti"

KNEŽJA LIPA - "Nekoč je bila Knežja Lipa obdana z kmetijskimi površinami, po katerih se je sprehajala čreda goved. Prav lepo je bilo videti žival, ko se je pasla po travi in je nekako dajala utrip tej takrat odrinjeni vasi na Kočevskem. Danes v tem okolju ni veliko domačih živali, so se pa izboljšali nekateri drugi pogoji za življenje," nam je oni dan dejal 69-letni Božo Vuković iz Knežje Lipe.

Božo je rojen v Sanskem Mostu v BiH. Pred 35 leti je prišel na Kočevsko. Pred tem je delal v gozdu v Liki na Hrvaškem. Pokojno uživa že 20 let, kajti težaško delo v gozdu in huda poškodba hrbtenice v partizanih leta 1943 so pustile posledice na zdravju tega zgornjega moža.

"Vem, da me boste vprašali, kaj mislim o bosenski vojni. Kratko malo ne mislim nič, ker je to na-

Franc Bogovič

vadna bedarija. Vse se je začelo v glavah nekaterih politikov, zdaj so s tem virusom okuženi prav vsi ljudje tam doli. Prej sem poredkoma hodil v rojstni kraj, kajti tukaj imam ženo in otroka, ki sta, hvala bogu, že pri kruhu. Bosna me zdaj ne vleče, to ni več Bosna moje mladosti."

Pravi, da televizije sploh ne gleda, ker vsi lažejo(!) oz. govorijo svojo resnico. V poznih nočnih in zgodnjih jutranjih urah prisluhne radijskim poročilom, vsekoli pa misli na svoje čebele in zadovoljstvo, ki ga obdaja pri točenju medu.

"Zdaj je čas, ko čebelarji poplačamo sadove svojega dela. Lahko rečem, da je bila letošnja bera več kot dobra. Pridelal bom okoli 250 litrov kakovostnega medu. Še posebej je dober zato, ker ga lahko uživajo tudi sladkorni bolniki."

O vojni ("tudi petarde ne bi vzel v roko") in čebelah - Božo je prvi panj prinesel s seboj leta 1959 iz Bosne - sva pogovor sklenila z vprašanjem, kaj pomeni za vas dokončna ureditev, asfaltiranje ceste med Livoldom in Črnomljem.

"Zdaj je to Amerika. Z urejeno cesto smo dobili vse. Avtomobila nimam, z motorjem se vozim po hrano v Brezovico in Livold. Vozim se kot gospod, uživam v čistem zraku, nič več se ne bomo dušili v prahu slabih makadamskih cest."

M. GLAVONJIČ

Tudi frizerji več pozornosti zdravju las

Brežiški Akord organizira tečaje za frizerje

BREŽICE - Družinsko podjetje Akord iz Brežic, ki ga vodi Justina Suša, je edino v množici konkurentov na področju lasne kozmetike v Sloveniji s kompletno ponudbo frizerskih in kozmetičnih aparatov, preparatov in opreme za salone. Pri njih se na enem mestu dobi vse, kar je osnovna prednost Akorda pred konkurenti.

V podjetju delata zakonca Suša, računovodstvo vodi honorarno Justinina mati, poleg tega pa imajo še dva trgovska potnika, ki vozita blago s kombiji po terenu in mesečno obiščeta ter oskrbita vsako strančico z vsem potrebnim. Akord tudi opremlja frizerske salone in solarije, pri čemer stankam, ki jemljejo njihovo blago, nudijo enoletno brezobrestno kreditiranje ob 20- do 30-odstotnem pologu.

Zadnji dve leti se je podjetje predstavljalo sekcijam frizerjev po vsej Sloveniji. Nedavno so na Čatežu zbrali kakih 15 odstotkov vseh slovenskih frizerjev in jim predstavili nove barve italijanske firme Muster & Dikson, katere zastopnik so. Nekajkrat na leto pripravljajo tudi tečaje zdravljenja lasišča (masti, suhi, izpadajoči lasje, prhljaj).

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridružuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 28. IX.

SLOVENIJA 1
8.45 - 0.20 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.15 TEDENSKI IZBOR
TILLOVE DOGODIVŠČINE
9.35 SNORČKI, amer. risana naniz., 12/13
10.00 ODKRIVANJE ZEMLJE, amer. izobraž. serija, 19/26
10.30 4 X 4 O ŽIVALIH IN LJUDEH
11.15 PO DOMAČE
13.00 POROČILA
13.05 PISAVE, ponov.
15.00 POTEM PAČ S SILO, ponov. nem. drame
16.20 SLOVENSKI UTRINKI, oddaja madžarske TV
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
ŽIV ŽAV
17.55 TV 101, 14. del amer. serije
18.45 LINGO, TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 PRIMER ZA DVA, nem.-avstrij.-švic. naniz., 4/10
21.10 TEDNIK
22.00 NIKARI, oddaja o prometu
22.05 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.25 ŽARIŠČE
22.55 SOVA
ALFRED HITCHCOCK VAM PREDSTAVLJA, amer. naniz., 10/22
SEVERNA OBZORJA, amer. naniz., 18/25

SLOVENIJA 2

12.50 Video strani - 13.00 Euronews - 14.40 Evrogol - 15.40 Umetniki za svet - 15.50 Tedenski izbor: TV 101, 13. del; 16.40 Sova (ponov.); Noro zaljubljena, amer. naniz., 1/22; 17.15 Severna obzorja, amer. naniz., 17/25 - 18.00 Regionalni program - 18.45 Znanje za znanje - 19.15 Tok, kontaktna oddaja za mladostnike - 20.05 Intervju - 21.05 Povečava - Benčska mostra - 22.25 Sena, italij. film - 0.20 Jadranje - 0.50 Umetniki za svet, ob 50. letnici OZN

KANAL A

7.00 Video strani - 10.05 TV prodaja - 10.20 Luč svetlobe (ponov. 522. dela amer. nadalj.) - 11.10 Benny Hill (ponov. 16. dela angl. hum. naniz.) - 11.40 TV prodaja - 12.00 Video strani - 16.20 Vreme - 16.40 Dance session (ponov.) - 17.10 Upato (ponov.) - 18.15 Risanka - 19.00 Vreme - 19.10 Luč svetlobe (522. del amer. nadalj.) - 20.00 Magnetoskop (kont. glasb. oddaja) - 20.30 Dežurna lekarna (44. del špan. hum. naniz.) - 21.00 Ljubzenska prevrata (amer. film) - 22.40 Sirene (ponov. 3. dela amer. serije) - 23.20 Kino, kino (ponov. oddaje o filmu) - 23.55 Vreme

HTV 1

7.40 TV spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.15 Ljubezen (serija) - 12.40 Svet narave (dok. serija) - 13.30 Čaj in simpatija (amer. film) - 15.25 Izobraževalni program - 16.30 Hrvaska danes - 17.30 Santa Barbara (serijski film) - 18.15 Kolo sreče - 18.50 Hrvaska knjiga - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.15 Zabavni program - 21.20 Kulturna krajina - 22.30 Moč denarja - 22.40 Dnevnik - 23.00 Slika na sliko - 23.30 Sanje brez meja

HTV 2

15.25 Video strani - 15.40 TV koledar - 15.50 Slika na sliko - 16.35 Dediščina (dok. film) - 17.25 Serija (1/10) - 18.15 Nogomet - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Dediščina (dok. film) - 21.10 Brooklynski most (hum. serija, 22/22) - 21.35 Serija (2/10) - 22.25 Rešitev 911 (serija) - 23.05 Nocoj z vami

PETEK, 29. IX.

SLOVENIJA 1

9.45 - 1.45 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 TEDENSKI IZBOR
DELFIN FLIPPER, 10. epizoda amer. naniz.
10.35 JESEN V DOLINI RIBNIKOV
10.55 ROKA ROCKA
11.45 TOVARIŠI IZ KALAHARIJA, angl. poljudnoznan. oddaja
12.40 ZNANJE ZA ZNANJE
13.00 POROČILA
15.10 FILM TEDNA:
ŽIVLJENJE PO AGFI, ponov. izrael. filma
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
17.55 TV 101, 15. del amer. serije
18.45 HUGO - TV IGRICA
19.13 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 TEŽAVE Š HARRYJEM, amer. film
21.40 TURISTIČNA ODDAJA
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.35 ŽARIŠČE
22.55 SOVA
FRASIER, amer. naniz., 4/22
23.25 SEVERNA OBZORJA, amer. naniz., 19/25
0.10 ŽENSKO SE NEKAJ ČUDOVITEGA, nem. film

SLOVENIJA 2

11.30 Video strani - 11.40 Umetniki za svet, ob 50. letnici OZN - 11.50 Tedenski izbor: Forum; 12.05 Hiša iz kart; 13.00 Omizje; 15.00 Osmi dan; 15.50 TV 101, 14. del amer. serije - 16.40 Sova (ponov.); Alfred Hitchcock vam predstavlja (10/22); 17.15 Severna obzorja, amer. naniz., 18/25 - 18.00 Re-

gionalni studio Koper - 18.45 Izživ, poslovna oddaja - 19.15 Spin - 20.05 Arhitektura na prelomu tisočletja, nem. dok. oddaja, 2/4 - 21.05 Podoželjski utrip, angl. naniz., 10/10 - 21.55 Portrait - 23.25 Jadranje, report. iz Kopra - 23.55 Umetniki za svet, ob 50. letnici OZN

KANAL A

7.00 Video strani - 10.05 TV prodaja - 10.20 Luč svetlobe (ponov. 522. dela amer. nadalj.) - 11.10 Magnetoskop (ponov.) - 12.00 Video strani - 16.55 TV prodaja - 17.10 Vreme - 17.15 Ljubzenska prevrata (ponov. filma) - 19.00 Vreme - 19.05 Risanka - 19.10 Luč svetlobe (523. del amer. nadalj.) - 20.00 Benny Hill (17. del angl. hum. naniz.) - 20.30 To trapasto življenje (4. del amer. naniz.) - 21.20 Teden na borzi - 21.30 Pogodba za umor (amer. krim. film, 1. del) - 23.05 Midori (dok. oddaja) - 0.55 Dracula (7. del amer. naniz.) - 1.25 Dežurna lekarna (44. del špan. naniz.) - 1.55 Vreme

HTV 1

7.40 TV spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.15 Ljubezen (serija) - 12.45 Sledge Hammer (hum. serija, 19/30) - 13.10 Svet narave (dok. oddaja) - 14.00 Deklica Rosemarie (nem. film) - 15.30 Izobraževalni program - 16.30 Hrvaska danes - 17.30 Santa Barbara (serijski film) - 18.15 Kolo sreče - 18.50 Morje - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Dokumentarna serija - 21.05 Gasbena oddaja - 22.00 Goli otok (dok. oddaja) - 22.30 Poročila - 22.50 Slika na sliko - 23.20 "Enemisi Intimes" (franc. film) - 0.55 Sanje brez meja

HTV 2

16.40 TV koledar - 16.50 Slika na sliko - 17.35 Triler - 18.25 Serija (2/10) - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 "Dersu uzala" (rusko-japon. film) - 22.30 Cro pop rock

SOBOTA, 30. IX.

SLOVENIJA 1

8.15 - 1.25 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.50 TEDENSKI IZBOR:
RADOVEDNI TAČEK
9.00 UČIMO SE ROCNIH USTVARJALNOSTI
9.15 FRIDA S SRCEM NA DLANI, 3. del norv. nadalj.
9.40 MALE SIVE CELICE, kviz
10.25 TOK, TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
11.10 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
11.40 HOKEJSKA TEKMA, kan.-amer. film
13.00 POROČILA
13.05 INTERVJU, ponov.
15.45 TEDENSKI IZBOR:
MALO ANGLEŠČINE, PROSIM
16.05 TEDNIK
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
ODPRAVA ZELENEGA ZMAJA, 6. epizoda
17.40 PRAVLJICE IZ MAVRICE, LUNA GRE NA POT
18.00 BOJ ZA OBSTANEK, angl. poljudnoznan. SERIJA, 1/8
18.50 HUGO - TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.52 UTRIP
20.10 NEKEGA JUTRA, KO SE ZDANI, posnetek koncerta
21.50 OZARE
22.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
22.25 GRACE NA UDARU, amer. naniz., 4/26
22.50 SOVA
SEVERNA OBZORJA, amer. naniz., 20/25
23.35 PASJA VROČINA, amer. film
1.10 TIČEK VRAŽIČEK, angl. animirana serija, 5/13

SLOVENIJA 2

7.50 Video strani - 8.00 Euronews - 9.00 Mojstri, 4. oddaja - 10.00 Festival Radovljica, II. del - 10.40 Tedenski izbor: Primer za dva (ponov.); 11.40 Turistična oddaja; 12.10 TV 101 (15. del amer. serije) - 13.00 Sova (ponov.); Frasier (amer. naniz., 4/22); 13.30 Severna obzorja (amer. naniz., 19/25) - 14.15 Videošpon - 15.25 Širjave, evropski magazin o varovanju okolja, 3. oddaja - 15.55 Športna sobota - 18.30 Henček - 30 let, posnetek 1. dela - 19.15 Karaoke - 20.15 Goli šport (amer. dok. serija, 4/6) - 21.05 Cross Creek (amer. film) - 23.00 Sobotna noč

KANAL A

7.00 Video strani - 8.05 TV prodaja - 8.20 Količopko (ponov. otroške oddaje) - 9.20 Robin Hood (risani film) - 10.15 Male živali - 10.45 Kino, kino (ponov. oddaje o filmu) - 11.20 Maručin kristali (ponov.) - 12.10 Video strani - 16.40 Vreme - 17.00 Splošna praksa (ponov. 40. dela avstral. naniz.) - 17.55 Deklica in smrt (ponov. 1. dela nem. naniz.) - 19.00 Vreme - 19.05 Risana serija - 19.30 Živeti danes (dok. oddaja) - 20.05 Vreme - 20.10 Splošna praksa (41. del avstral. naniz.) - 21.05 Pogodba za umor (amer. krim. film, 2. del) - 22.40 Vreme - 22.45 Pogodba za umor (ponov. 1. dela) - 0.35 Poletne sanje (erotični film)

HTV 1

8.40 TV spored - 8.55 Poročila - 9.00 Velika zemlja malih (amer. film) - 10.30 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.15 Ljubezen (serija) - 12.45 Dokumentarna oddaja - 13.25 Glasba - 14.55 Poročila - 15.05 Vrnitev v izgubljeni svet (amer. film) - 17.45 Poirat (angl. naniz.) - 18.05 Najlepša dela svetovnih muzejev - 18.15 Prizma - 19.15 V začetku je bila Beseda - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.15 "Street Crimes" (amer. film) - 21.50 Umetniški večer - 22.35 Dnevnik - 22.55 Slika na sliko - 23.25 Sanje brez meja

HTV 2

16.30 TV koledar - 16.40 Slika na sliko - 17.25 Kulturna krajina - 18.25 Dokumentarna serija - 19.30 Dnevnik, vreme šport - 20.15 Korak za korakom (hum. serija) - 20.40 Latinica - 22.20 Šport - 22.30 Nočna izmena: Severna obzorja (serija); Črna kača (hum. serija) - 0.00 Ameriški film

NEDELJA, 1. X.

SLOVENIJA 1

7.15 - 0.15 TELETEKST
7.30 VIDEO STRANI
7.45 OTROŠKI PROGRAM
ARABELA SE VRAČA, češka nadalj., 24/26
8.15 ODPRAVA ZELENEGA ZMAJA, 6. epizoda
8.45 ŽIV ŽAV
9.30 ČEBELICA MAJA
9.55 NEDELJSKA MAŠA, iz cerkve sv. Frančiška v Ljubljani
11.00 GRACE NA UDARU, ponov. amer. naniz., 4/26
11.30 OBZORJE DUHA
12.00 SVET DIVJIH ŽIVALI, angl. poljudnoznan. serija, 13/16
12.30 LJUDJE IN ZEMLJA
13.00 POROČILA
13.05 PODEŽELJSKI UTRIP, ponov. angl. naniz., 10/10
14.25 POLICISTI SRCEM, avstral. naniz., 8/26
15.15 TIHOMORSKO POSLANSTVO, angl. film
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PO DOMAČE
18.53 HUGO - TV IGRICA
19.05 RISANKA
19.18 LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.52 ZRCALO TEDNA
20.10 NEDELJSKIH 60
21.15 POD SONCEM, angl. dok. oddaja, 2/2
22.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.25 SOVA:
PREDMESTNI BUDA, angl. nadalj., 4/4
SEVERNA OBZORJA, amer. naniz., 21/25

SLOVENIJA 2

Opomba: Nuerburging: F-1 od 13.50 do 16.00 (prenos); Portret športnika od 16.00 do 16.15; SP v malem maratonu (posnetek) od 16.15 do 17.35; Goli šport (ponov.) od 17.35 do 18.30; Jadranje (reportaža iz Kopra) od 18.30 do 19.15
8.00 Video strani - 8.20 Folkart '95, 4. oddaja - 8.50 Tedenski izbor: Karaoke; 9.50 Spin; 10.35 Vrtincu; 11.20 Sova (ponov.); Severna obzorja, amer. naniz., 20/25; 12.15 Nekega jutra, ko se zdani (posnetek koncerta) - 13.50 Športna nedelja - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 19.52 Zrcalo tedna - 20.10 Biblija - 20.40 Prometna zmeda, italij. film - 22.15 Športni pregled

KANAL A

8.05 Risani film - 9.00 Količopko (otroška oddaja) - 10.00 Jim Henson predstavlja: Muppet show, 4. del - 10.30 Male živali - 11.15 Epikurejske zgodbe (oddaja o slov. gostilnah) - 11.30 Zametne vrtnice (glas. čestitke B. Kopitarja) - 13.00 Video strani - 16.30 Muppet show (ponov.) - 17.00 Vreme - 17.05 Ponovitev filma - 18.05 Zametne vrtnice (ponov.) - 18.50 Risanka - 19.00 Risana serija - 19.30 Živeti danes - 20.00 Vreme - 20.05 Kluc divjine (2. del nem. naniz.) - 21.20 Kino, kino, kino (oddaja o filmu) - 21.55 Vreme - 22.00 Ponovitev filma

PONEDELJEK, 2. X.

SLOVENIJA 1

9.15 - 24.00 TELETEKST
9.30 VIDEO STRANI
10.00 MALO ANGLEŠČINE, PROSIM
10.15 TEDENSKI IZBOR
KAPTAN POWER, amer. naniz., 15/22
10.40 IZZIV, poslovna oddaja
11.00 CROSS CREEK, amer. film
13.00 POROČILA
13.05 ŠPORTNI PREGLED, ponov.
14.30 TEDENSKI IZBOR
POVEČAVA
15.50 OBZORJE DUHA
16.20 DOBER DAN, KOROŠKA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
17.25 FRIDA S SRCEM NA DLANI, 4. del norv. nadalj.
17.55 TV 101, 16. del amer. serije
18.45 ABC - ITD., TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.18 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 STRANSKI UČINKI, kan. naniz., 13/13
21.00 GOSPODARSKA ODDAJA
22.00 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.20 ŽARIŠČE
22.40 SOVA:
SEINFELD, amer. naniz., 14/18
SEVERNA OBZORJA, amer. naniz., 22/25

SLOVENIJA 2

12.50 Video strani - 13.00 Euronews - 15.10 Tedenski izbor: Umetniki za svet; 15.20 Zrcalo tedna; 15.45 Nedeljskih 60 - 16.45 Sova: V avtobusu; 17.15 Severna obzorja, amer. naniz., 21/25 - 18.00 Regionalni studio Maribor - 18.45 Že veste - 19.00 Sedma steza - 20.05 Lovci na gene, angl. dok. oddaja - 21.00 Primer Paragon, šved. drama, 1/3 - 21.55 Studio City - 23.05 Brane Rončel izza odra - 0.35 Umetniki za svet (ob 50. letnici OZN)

KANAL A

7.00 Video strani - 10.05 TV prodaja - 10.20 Luč svetlobe (ponov. 523. dela) - 11.10 Dracula (ponov. 8. dela amer. naniz.) - 11.40 Benny Hill (ponov. 18. dela angl. hum. naniz.) - 12.15 TV prodaja - 12.30 Video strani - 17.25 Vreme - 17.30 TV prodaja - 17.45 Brlg (10. del špan. naniz.) - 18.15 Zgodovina amer. podjetništva (ponov.) - 19.00 Vreme - 20.05 Sirene (4. del amer. naniz.) - 20.55 Karma - 22.00 Dance session (oddaja o plesu) - 22.30 Benny Hill (19. del angl. hum. naniz.) - 23.00 Epikurejske zgodbe (ponov. oddaje o slov. gostilnah) - 23.15 Vreme

19.10 Luč svetlobe (524. del amer. nadalj.) - 20.00 Vreme - 20.05 Zlata dekleta (5. del amer. hum. naniz.) - 20.35 Bregovi (amer. film) - 22.40 Rodeo (glas. oddaja) - 23.10 Vreme - 23.15 TV prodaja

TOREK, 3. X.

SLOVENIJA 1

9.45 - 0.15 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 TEDENSKI IZBOR
PRIDI MOJ MILI ARIEL, 5/5
10.30 KRAVA V CIRKUSU, plesni forum Celje
11.10 PROMETNA ZMEDA, fran.-italij. film
12.45 ŽE VESTE
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
SEDMA STEZA
SOBOTNA NOČ, ponov.
16.20 MOSTOVI
17.00 DNEVNIK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
ARABELA SE VRAČA, češka nadalj., 25/26
17.55 TV 101, zadnji del amer. serije
18.45 ABC - ITD., TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 UČITELJ, franc. nadalj., 1/24
21.00 OSMI DAN
22.00 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.20 ŽARIŠČE
22.50 SOVA
KYTV, angl. nadalj., 6/6
SEVERNA OBZORJA, amer. naniz., 23/25

SLOVENIJA 2

11.30 Video strani - 11.40 Tedenski izbor: Umetniki za svet; 11.50 Sena, italij. film; 13.45 Malo angleščine, prosim; 14.00 Pod soncem, 2. del angl. dok. oddaja; 14.50 Studio City; 16.00 TV 101, 16. del amer. serije - 16.50 Sova (ponov.); Seinfeld, amer. naniz., 14/18; 17.15 Severna obzorja, amer. naniz., 22/25 - 18.00 Regionalni program - 18.45 Iz življenja za življenje - 19.15 Videošpon - 20.05 Univerzitetni razgledi - 20.55 Roka rocka - 21.55 Svet poročila - 22.25 Druga Evropa, angl. dok. nadalj., 1/6 - 23.20 Umetniki za svet

KANAL A

7.00 Video strani - 10.05 TV prodaja - 10.20 Luč svetlobe (ponov. 524. dela amer. nadalj.) - 11.10 Brlg (ponov. 9. dela špan. naniz.) - 11.40 Državnik novega kova (ponov. 2. dela angl. naniz.) - 12.10 TV prodaja - 12.30 Video strani - 16.55 Vreme - 17.15 Dracula (8. del amer. naniz.) - 17.45 Rodeo (ponov. glas.oddaje) - 18.15 Risana serija - 19.00 Vreme - 19.10 Luč svetlobe (525. del amer. nadalj.) - 20.00 Vreme - 20.05 Hermanova glava (5. del amer. naniz.) - 20.35 Zgodovina amer. podjetništva (dok. serija) - 21.05 Večni kog (oddaja o astrologiji) - 21.35 Državnik novega kova (3. del angl. naniz.) - 22.05 Kaj ima ljubezen s tem? (dok. oddaja) - 22.35 Benny Hill (18. del angl. hum. naniz.) - 23.05 Vreme - 23.10 TV prodaja

SREDA, 4. X.

SLOVENIJA 1

10.15 - 0.05 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
10.40 TEDENSKI IZBOR
COBI IN PRIJATELJI, špan. risana serija, 4/13
11.05 ARHITEKTURA NA PRELOMU TISOČLETJA, nem. dok. serija, 1/4
12.05 IZ ŽIVLJENJA ZA ŽIVLJENJE
12.30 EVROPSKI MAGAZIN, 3. oddaja
13.00 POROČILA
16.20 BIBLIJA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 SAMO ZA ŠALO, 1. del angl. naniz.
18.30 UMETNIKI ZA SVET
18.45 LINGO - TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 SLAVNOSTNI KONCERT OB 15-LETNICI CD, prenos 1. dela
21.10 DUH ASSISSIA, 1. oddaja
22.00 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.20 ŽARIŠČE
22.40 SOVA
NORO ZALJUBLJENA, amer. naniz., 2/22
SEVERNA OBZORJA, amer. naniz., 24/25

SLOVENIJA 2

Opomba: Litija: Rokomet od 20.05 do 21.30
12.50 Video strani - 13.00 Euronews - 14.30 Umetniki za svet - 14.40 Zgodbe iz školjke - 15.10 Tedenski izbor: Stranski učinki, kan. naniz.; 15.55 TV 101, zadnji del - 16.45 Sova (ponov.); KYTV, angl. naniz., 6/6; 17.15 Severna obzorja, amer. naniz., 23/25 - 18.00 RPL - Studio Luwigana - 18.45 Odkrivanje zemlje, amer. izobr. serija, 20/26 - 19.15 Vrtincu - 20.05 Športna sredi - 22.30 Omizje - 0.30 Umetniki za svet (ob 50. letnici OZN)

KANAL A

7.00 Video strani - 10.05 TV prodaja - 10.20 Luč svetlobe (ponov. 525. dela) - 11.10 Dracula (ponov. 8. dela amer. naniz.) - 11.40 Benny Hill (ponov. 18. dela angl. hum. naniz.) - 12.15 TV prodaja - 12.30 Video strani - 17.25 Vreme - 17.30 TV prodaja - 17.45 Brlg (10. del špan. naniz.) - 18.15 Zgodovina amer. podjetništva (ponov.) - 19.00 Vreme - 19.10 Luč svetlobe (526. del) - 20.00 Vreme - 20.05 Sirene (4. del amer. naniz.) - 20.55 Karma - 22.00 Dance session (oddaja o plesu) - 22.30 Benny Hill (19. del angl. hum. naniz.) - 23.00 Epikurejske zgodbe (ponov. oddaje o slov. gostilnah) - 23.15 Vreme

RADIO
104.5 105.9
107.3 107.5
91.2
OGNJIŠČE
tel. 152-11-26 fax. 152-13-62

DOLENJSKE BELE KRAJINE
STUDIO
103.0 MHz

RADIO SRKA
94.6 MHz

ČETRTEK

4.30 - 8.00 Jutranji spored - 8.00 Napoved - 11.00 Avtotimes - 12.00 BBC, osmrtnice - 12.15 - 13.00 NZ želje - 13.30 Vreme in mi - 4.00 - 15.00 Zabavne želje - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.30 Planinski kotiček - 18.20 Kronika - 19.30 - 24.00 Kinetoskop, Altergodba
PETER, 29.9.
5.30 Domača glasba - 6.45 Kmetijski nasveti - 9.00 Poročila in 11.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 15.00 Poročila - 17.00 Oddaja za podjetnike - 18.00 Poročila - 18.30 Otroška oddaja - 20.00 Rookovski sprehod - 23.00 Ploščati vrhovi

PETEK

4.30 - 8.00 Jutranji spored - 8.00 Napoved - 12.00 BBC, osmrtnice - 12.15 - 13.00 NZ želje - 14.00 - 15.00 Zabavne želje - 15.30 Dogodki in odmevi - 18.20 Kronika - 19.30 - 24.00 Večerni program
SOBOTA, 30.9.
6.00 Začetek, horoskop - 8.30 Glasba je življenje - 10.00 Kuharski recept - 11.00 Evropa ta teden - 11.45 Na sončni in senčni strani Gorjanec - 12.00 BBC, osmrtnice - 12.15 - 13.00 NZ želje - 13.30 Cestitke - 14.00 - 15.00 Zabavne želje - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.30 Voluhar ekspres - 18.20 Kronika - 19.30 - 24.00 Večerni program

NEDELJA

6.00 Začetek - 7.45 Horoskop - 8.00 Duhovna misel - 8.30 Kmetijska oddaja - 11.00 Mali oglasi - 12.30 Cestitke - 19.00 Glas evangelija - 19.30 - 24.00 Večerni program (ob 21.30 Dee Jay Time)

PONEDELJEK

4.30 - 8.00 Jutranji spored - 8.00 Napoved, priložnostne oddaje - 12.00 BBC, osmrtnice - 12.15 - 13.00 NZ želje - 14.00 - 15.00 Zabavne želje - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.15 - 17.00 Lestvica NZ glasbe - 17.30 Zdravstvena oddaja - 18.20 Kronika - 19.30 - 24.00 Rezerviran čas

TOREK

4.30 - 8.00 Jutranji spored - 8.00 Napoved - 8.30 Svetovalna oddaja - 12.00 BBC, osmrtnice - 12.15 - 13.00 NZ želje - 14.00 - 15.00 Zabavne želje - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.30 Lestvica 3.3.3 - 18.20 Kronika - 19.30 - 24.00 Telefonske zabavne želje

Nova **HYUNDAI LANTRA**

že od 24.700 DEM
Zastopstvo in prodaja

EMINENT
d.o.o.

Novo mesto, tel.: 068/323-902, 28-950
Krško, tel.: 0608/22-950, Črnomelj, tel.: 068/51-379, 51-378

PRIVLAČNA PONUDBA

FELICIJA že od 1.277.000 SIT dalje
opremljena z darilnim paketom:
varnostni trikotnik, prva pomoč, žarnice,
preizkusne tablice, tehnični pregled, preproge,
prevoz na dom po želji kupca.

NOVA FELICIJA COMBI že v avtosalonih!
DOSTAVNA VOZILA - PICK UP, FORMAN PLUS
že od 1.045.000 SIT dalje (s 5% PD), opremljena
z darilom - polnim rezervoarjem goriva.

**POOBLAŠČEN PRODAJALEC
IN SERVISER VOZIL ŠKODA**

PRODAJNA MESTA:

• TREBNJE, tel.: (068) 44-025
• NOVO MESTO, tel.: (068) 322-006

OSNOVNA ŠOLA VAVTA VAS

razpisuje naslednje prosto delovno mesto:

— učitelja tehničnega pouka

Pogoj: višja ali visoka izobrazba ustrezne smeri.
Zaposlitev je za nedoločen čas s polno delovno obveznostjo.
Prijava z dokazili o izobrazbi pošljite v roku 8 dni na naslov
šole.
Kandidati bodo o izbiri obveščeni v zakonitem roku.

Adriatic

zavarovalna družba d.d.

Zavarovalna družba Adriatic, d.d., PE Novo mesto
objavlja prosta delovna mesta:

ZASTOPNIKA
za sklepanje in posredovanje zavarovanj na terenu, za
območje:

- Mirna Peč
- Brusnice — Gabrje
- Šentjernej — Škocjan
- Žužemberk
- Novo mesto

Pogoji:

- IV. do VI. stopnja strokovne izobrazbe
- lasten prevoz

Če imate izkušnje na področju prodaje in vidite v tem delu iz-
ziv, pošljite pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v
roku 8 dni po objavi na naslov:
Adriatic, d.d., PE Novo mesto
Novi trg 1 — s pripisom WID

OBVESTILO

Mestna občina Novo mesto, Sekretariat za kmetijstvo in turi-
zem je objavil razpis za dodelitev proračunskih sredstev za
uvajanje dopolnilnih dejavnosti v kmetijstvu.

Vsi pogoji razpisa so objavljeni na oglasni deski Mestne
občine Novo mesto in na enotah kmetijske svetovalne službe.

Razpis traja do 20. oktobra 1995.

LISCA

FASHION

LISCA, d.d., modna oblačila Sevnica
Prešernova 4, Sevnica

objavlja

JAVNO ZBIranJE PONUDB
za oddajo prostorov organizirane prehrane
za zaposlene v najem

Uprava družbe LISCA, d.d., Sevnica objavlja javno
zbiranje ponudb zainteresiranih za oddajo v najem
prostorov organizirane prehrane skupaj s komplet-
no obstoječo opremo, ki so namenjeni organizirani
prehrani zaposlenih v Sevnici.

Pogoji najema:

- zagotavljanje prehrane zaposlenih pri najemoda-
jalcu v času dela,
- sklenitev najemne pogodbe za dobo petih let,
- pričetek najema in nudenja storitev s 1.1.1996.

Podrobnejši pogoji najema prostorov in nudenja
storitev bodo opredeljeni v pogodbi.

Rok za zbiranje ponudb je 15 dni po objavi oglasa.

Pisne ponudbe pošljite na naslov: LISCA, d.d., Sevni-
ca, Prešernova 4, 68290 Sevnica. V ponudbenem
roku je mogoč ogled prostorov. Dodatne informaci-
je lahko dobite po telefonu (0608) 41-041, int. 311.

DA VAŠE VOZILO NE BO "ZMRZOVALO"!

Hladni dnevi lahko v motorju vašega vozila povzročijo
nepopravljivo škodo. Zato smo v Petrolu po novi, do okolja
prijaznejši recepturi pripravili vrsto sredstev za zaščito pred
mrazom:

PETROL ANTIFRIZ 40

je pripravljen za uporabo (redčenje
ni potrebno)

PETROL ANTIFRIZ koncentrat
je treba pred uporabo razredčiti
z vodo

PETROL ANTIFRIZ DH 82

je pripravljen za uporabo in posebej
prirejen za francoska vozila

Petrol Antifriz sodi med najsodobnejše
hladilne tekočine, saj ne ščiti le pred mra-
zom, temveč tudi pred korozijo, hkrati pa
učinkovito odvaja toploto iz motorja.
Sodobni motorji so namreč izdelani iz
različnih materialov v čedalje ožjih tole-
rančnih območjih, zaradi česar so bistve-
no bolj občutljivi na razne poškodbe.
Prav zato je za zdravje vašega motorja
bistveno, da uporabljate kvalitetno hladil-
no tekočino, ki pri nizkih temperaturah ne
zmrzuje, pri visokih obremenitvah ne
zavre, hkrati pa ščiti kovino motorja pred
korozijo. Voda v hladilniku tudi poleti
škoduje motorju vašega vozila! Obiščite
najbližji Petrolov bencinski servis in pre-
verite stanje hladilne tekočine - boste
videli, da vam bo vaš avto hvaležen.

PETROL Slovenska naftna družba

• *Moški ima zagotovljeno eno samo ljubezen - ljubezen svoje ma-
tere. (Barrès)*

• *Seks ni le telovadba. Je srečanje
z Bogom. (Manca Košir)*

• *Pogosto potrebujemo nekoga, ki
je manjši od nas. (La Fontaine)*

• *Kdor nima nobenega prijatelja,
hodi kot tujec po zemlji. (Kitajski
pregovor)*

• *Govorimo slovensko, mislimo pa
nemško. (Levstik)*

• *V politiki je pamet ovira za pa-
metno ravnanje. (Petan)*

• *Kako bi obogatel tisti, ki bi začel
prodajati odskočne deske! (Jurič)*

• *Poklic je hrbtenica življenja.
(Nietzsche)*

• *Miloševiću se je popravil sluh.
Med bombardiranjem Natovih le-
tal ni več rekel: "Ne čujem dobro!"
(Večer)*

emona centri
emona marketi
emona prodajalne

emona merkur

trgovina na drobno, d.d. ljubljana
ljubljana, šmartinska 130

*Smo uspešno trgovsko podjetje z dolgoletno tradicijo pri prodaji
prehrambenih izdelkov na drobno širom po Sloveniji.*

Za področje Črnomlja razpisujemo

VEČ KADROVSKIH ŠTIPENDIJ

Za poklice:

- **PRODAJALEC**
- **MESAR SEKAČ**
- **NATAKAR**

Kandidati naj pošljejo svoje vloge v 15 dneh na naslov:
EMONA MERKUR, d.d. Ljubljana, Šmartinska 130, 61000 Ljubljana
Kadrovska služba

v Novem mestu

**FORD Summit motors
želi veliko uspeha novemu
prodajno servisnemu centru
Paič**

na Šmarješki cesti 50 v Novem mestu

Prodaja vozil, nadomestnih delov in servis vozil FORD

Tel.: 068 / 21-123 21-129

Od ponedeljka do petka med 8.00 in 12.00 ter 13.00 in 17.00, ob sobotah med 8.00 in 13.00.

Pričakovanje bogate jeseni.

Mnogi se za rentno zavarovanje odločijo takrat, ko stroji postanejo napreči. Kaj še skriva življenje? Kakšne radosti me še čakajo? Si jih bom znal vzeti? Si jih bom lahko privoščil? Z rentnim zavarovanjem Zavarovalnice Triglav so odgovori na ta vprašanja jasni. Rentno zavarovanje vam daje pestriljasto možnost, da povečate svojo pokojnino in zato brezskrbneje pričakujete prihodnje dni. Dni prijaznega počitka, sproščenejšega veselja, zanimivih avci, za katere danes nimate časa.

Pričakovanje jeseni. Zakaj ne bi bilo to pričakovanje bogate jeseni?

Rentna zavarovanja

Zavarovalnica Triglav

V Sloveniji je NISSAN zdaj cenejši kot drugje

Nižja cena ne pomeni stare zaloge ali manj opreme! Uradni zastopnik NISSAN ADRIA je uspel zagotoviti manjšo količino nekaterih modelov po enakih cenah, kot veljajo za bistveno večje evropske trge.

Najsodobnejša tehnologija, edini v tem razredu s 16-ventilskim motorjem.

16.990 DEM Micra 1.0 L 16V ³vrat
17.690 DEM Micra 1.0 L 16V ⁵vrat

Bogata serijska oprema

21.250 DEM Sunny 1.4 SLX 4 vrata
25.690 DEM Sunny 1.6 SLX 4 vrata
21.560 DEM Sunny 1.4 SLX 5 vrat
25.710 DEM Sunny 1.6 SLX 5 vrat
29.870 DEM Sunny 1.6 SLX WAGON

Uradni zastopnik za Slovenijo: NISSAN ADRIA d.o.o. Slovenska 54, Ljubljana telefon: (061) 301 355

Obiščite pooblaščenega prodajalca za dolenjsko:

ZIERER, Sevnica
Boštanj 62/c
tel.: (0608) 81 389

BARLOG, Trebnje
Baragov trg 1/1
tel.: (068) 45 700

VIDRIH, Otočec N.m.
Sehtpeter 51,
tel.: (068) 85 180

AVTOELEKTRIKA KLEVIŠAR

SERVIS AVTOELEKTRIKE NA TERENU

Novo mesto
0609/616-151

Popravilo tovornih, kmetijskih in gradbenih strojev.

Pooblaščen servis in prodaja grelne tehnike

Webasto in Eberspächer

MESEC POŽARNE VARNOSTI

SEVNICA - Sevniki gasilci so se dobro pripravili na letošnji oktober - mesec požarne varnosti. Obiski vrtcev in malih šol so se že začeli v septembru, v avli gasilskega doma bodo pripravili razstavo o požarni varnosti, vrata gasilskega doma pa bodo na stečaj odprli za učence sevnške osnovne šole Sava Kladni-ka. Gasilci bodo pregledali hidrantno omrežje po mestu in gasilne aparate v vozilih, PGD Sevnica pa bo 10. novembra spet pripravilo občinski kviz za osnovnošolce s temo Čuvajmo naravo.

D NE VE Z D R A V E P I T N E V O D E

OD SREDE, 4. OKTOBRA, DO PETKA, 6. OKTOBRA 1995

V PRODAJALNI TERMOTEHNIKE, MLINARSKA POT 17 V NOVEM MESTU, OD 9. DO 18. URE

Obiščite nas na dnevih zdrave pitne vode od 4. do 6. oktobra v Termotehniko v Novem mestu. Pokazali vam bomo, kakšno vodo pijete in tudi kakšno lahko pijete, vi in vaši otroci.
Za vse proizvode iz družine "KRISTAL" v dneh zdrave pitne vode 10-odstotni popust, od 4. do 30. oktobra pa 5-odstotni popust.

MLADI FOLKLORISTI IZ VSE SLOVENIJE - Udeleženci 6. folklornega tabora, ki ga že drugo leto zapored pripravlja ZKO Slovenije v Taboru mladih v Dolenjskih Toplicah, je letos privabil rekordno število udeležencev, skoraj 100 mladih je iz 48 slovenskih mest, z njimi pa tudi 30 mentorjev. Med seboj so izmenjali izkušnje, v nedeljskem programu pa pokazali, kaj vse se da naučiti v nekaj dneh skupnega bivanja. V nedeljo jih je obiskal tudi Mirko Ramovš. (Foto: J. Pavlin)

Novoles - lesna industrija Straža, d.d.
68351 Straža, Na žago 6
reg. sodišče Novo mesto
št. reg. vložka 1-61/00

OB JAVLJA JAVNO LICITACIJO

za prodajo avtomobila kombi TRAFIC T 1000D, letnik 1985, ki bo v četrtek, 12.10.1995, ob 11. uri v prostorih Novolesa v Straži, Na žago 6.

Izključna cena kombija je 320.000,00 SIT. Udeleženci licitacije morajo pred začetkom licitacije vplačati varščino v višini 10% izključne cene na žiro račun št. 52100-601-19847 in kopijo virmanskega naloga predložiti licitacijski komisiji.

Ogled kombija je možen eno uro pred licitacijo na parkirnem prostoru pred industrijsko prodajalno Novoles v Straži.

Prodaja kombija bo potekala po načelu "videno - kupljeno". Prometni davek in druge morebitne dajatve v zvezi s kupno pogodbo plača kupec.

Varščina bo uspelemu ponudniku vračunana v kupnino, drugim ponudnikom bo vrnjena v treh dneh brezobrestno.

Za morebitne informacije se obrnite na naslov: Tomaž Kocuvan, tel.: 84-500.

ZAHVALA

V 87. letu starosti nas je zapustila mama, stara mama in prababica

ANA KABUR

roj. Blažič
iz Novega mesta

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom in Nevrološkemu oddelku Splošne bolnice.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 74. letu starosti je tiho odšel od nas naš zlati in skrbni mož, oče, stari oče, tast, brat, svak, stric, bratranec in boter

EDI VOGLAR

iz Krškega, Župančičeva 11

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, ustno in pisno izrekli sožalje, darovali cvetje, venec in sveče ter pokojnega spremili na njegovi zadnji poti. Še posebno zahvala za vso pomoč družinam Kozole, Mižigoj, Volčanšek in Štefki Kokotec. Iskrena hvala osebnemu zdravniku dr. Sikošku ter patronažni službi ZD Krško. Posebna hvala g. Kuncu za ganljive besede, pevcom za zapete žalostinke in Branku Horvatu za občuteno zaigrano Tišino, g. kaplanu pa za opravljen pogrebni obred in poslovljene besede. Vsem, ki ga boste ohranili v spominu, še enkrat priručna hvala!

Žalujoči: žena Zora, hčerka Janja z družino ter ostalo sorodstvo

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 30. septembra, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- Novo mesto: od 7. do 19. ure: Dom, Bršljin
- od 7. ure do 20.30: trgovina Anita pri gostišču Kos
- od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ragovska 17
- od 7. do 20. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska
- od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku 33
- od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma
- od 7.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
- od 7. do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel
- od 7. do 14.30: market Maja, Bučna vas
- od 7. do 19. ure: trgovina Čekar v BTC, Bučna vas
- od 7. do 19. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 14. ure: market Pri kostanju, Prečna
- od 8. do 17. ure: trgovina Bracar, Smolenja vas
- od 7.30 do 13. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas
- od 8. do 13. ure: trgovina Dula, Smolenja vas
- od 8. do 16. ure: market Pero, Stopiče
- od 8. do 16. ure: trgovina Sabina, Stopiče
- od 8. do 20. ure: market Perko, Šentpeter
- od 8. do 18. ure: Urška, Uršna sela
- Šentjerneje: od 7. do 17. ure: Dolenjka, Market
- Dolenjske Toplice: od 7. do 17. ure: Mercator-Standard, Rog
- Metlika: od 7. do 21. ure: trgovina Prima

V nedeljo, 1. oktobra, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- Novo mesto: od 8. do 11. ure: Mercator-KZ Krka, Prodajalna, Glavni trg, Samopostrežba Mačkovec, Market Ljubljanska, Market Seidlova cesta, Market Ragovska, Market Drska, Market Kristanova, Na-

- kupovalni center Drska, Samopostrežba Šmihel, PC Ločna, PC Kandija, Prodajalna Gotna vas
- od 7. ure do 20.30: trgovina Anita pri gostišču Kos
- od 8. do 11. ure: trgovina Gros, Ragovska 17
- od 7. do 13. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska
- od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku 33
- od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma
- od 8.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
- od 7. do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel
- od 8. do 11. ure: market Maja, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Čekar v BTC, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 11. ure: market Pri kostanju, Prečna
- od 8. do 12. ure: trgovina Bracar, Smolenja vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas
- od 8. do 11. ure: trgovina Dula, Smolenja vas
- od 8. do 12. ure: market Pero, Stopiče
- od 8. do 14. ure: trgovina Sabina, Stopiče
- od 8. do 12. ure: market Perko, Šentpeter
- od 8. do 12. ure: Urška, Uršna sela
- Šentjerneje: od 8. do 11. ure: Market
- Žužemberk: od 8. do 11.30: Market
- Škocjan: od 7.30 do 10. ure: Pri mostu
- Trebnje: od 8. do 11. ure: Samopostrežba Blagovnica

- Mirna: od 7.30 do 11. ure: Grič
- Mokronog: od 8. do 11. ure: Samopostrežba
- Črnomelj: od 8. do 11. ure: Pod lipo, Market Čardak
- Semič: od 7.30 do 10.30: Market
- Metlika: od 7. do 21. ure: Prima

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen

K Roku 26, Novo mesto
Tel. 068/323-193
Mobilni: 0609/615-239
0609/625-585
Delovni čas: NON STOP

V dogovoru z Zavodom za zdravstveno zavarovanje vam nudimo naše pogrebne storitve brezplačno, pri kompletnih storitvah z minimalnim doplačilom.

ZAHVALA

V 70. letu starosti nas je prerano zapustil naš dragi mož, oče, dedek in brat

JOŽE SMOLE

VVI- borec Gubčeve brigade
roj. v Čužnji vasi pri Trebelnem

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste bili v najtežjih trenutkih z nami. Iskrena hvala za izrečene besede v slovo govornici ZJB NOV. Hvaležni smo g. kaplanu za prelep pogrebni obred. Še enkrat hvala vsem in vsakemu posebej za vse, kar ste mu storili dobrega v življenju, ga spoštovali in imeli radi ter počastili njegov spomin.

Žalujoči: žena Silva, sin Jože z družino in ostalo sorodstvo

V SPOMIN

JOŽETU PREŠERNU

28. 9. 1990 —
28. 9. 1995

Prijatelji

ZAHVALA

Zakaj usoda posega tja, kjer je najmanj zaželen, vzame ti kar si imel najraje, in ti dodeli pusto osamljenost, polno spominov in bolečin.

Po hudi boleznini nas je mnogo prezgodaj zapustila naša draga žena, mama, babica in teta

MARIJA MADŽAREVIČ
roj. Vovk iz Straže

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše drage mame se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, sodelavcem in znancem, ki ste nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, podarili mami tako veliko cvetja in sveč ter jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Hvala kolektivom OŠ Vavta vas, A-S Trafo in Lignus za vence in pomoč. Posebej se zahvaljujemo dr. Čehovi, vsemu osebju interne bolnišnice v Novem mestu ter Hematološki kliniki v Ljubljani pod vodstvom predstojnika doc. dr. Černelča, ki so se skupaj z nami borili za njeno življenje. Hvala g. župniku za lepo opravljen obred, faranom Soteske in Straže, g. Virantu za besede ob slovesu, pevcom ter g. Oklešnu.

Vsi njeni

BOLJŠA ZAŠČITA AVTOMOBILOV PRED KRAJO

Tatvine avtomobilov so v Sloveniji postale vsakdanja stvar in vedno več je tistih, ki se odločajo za vgradnjo varovalnih naprav v svoje vozilo. Najbolj običajna je zaščita pred odpiranjem vrat, pokrova motorja ali prtljajnika, ki opozori okolico na vsiljivca z zvočnim signalom. Vendar taki sistemi niso dovolj učinkoviti, če pustimo vozilo na samotnem kraju, saj se lahko zgodi, da tat odpelje vozilo kljub vključenemu alarmu. Zato se tudi pri nas vse bolj uveljavljajo varnostni sistemi, ki pri vključitvi onemogočijo delovanje motorja, kar onemogoči krajo avtomobila. Za take sisteme varovanja se ogrevajo tudi zavarovalnice, saj tudi tem kraje povzročajo veliko škodo. Ugotovili so, da je možnost kraje avtomobila z vgrajeno blokado motorja do desetkrat manjša kot pri klasičnih alarmnih napravah. Tako zahodnonemške zavarovalnice zahtevajo, da so od 1. januarja letos nova vozila opremljena z eno od varnostnih naprav za blokado motorja, ki imajo ustrezen certifikat. Lastniki rabljenih vozil, ki so opremljena s tako napravo, pa imajo ugodnejšo odbitno franšizo. Tudi slovenske zavarovalnice oblikujejo podobne pogoje, predvsem za dražja vozila.

Ena takih naprav za blokado motorja, ki ima ustrezen nemški certifikat in priporočilo za vgradnjo od slovenskega Urada za standardizacijo in meroslovje, je naprava **TEC-TUS 1** nemškega proizvajalca Starttronic. Naprava nudi kar trojno varovanje, saj po prenehanju delovanja motorja vozila in odpiranja vrat avtomatsko prekine tri pomembne tokokroge za delovanje motorja, kar onemogoči krajo vozila. Nepriprave na svojo prisotnost v vozilu naprava opozarja z na vidnem mestu nameščeno utripajočo diodo. Sistem varovanja izključimo zelo preprosto s posebnim ključem, ki ga samo približamo sprejemniku na armaturni plošči.

Napravo **TEC-TUS 1** vgrajujejo v vozila številni priznani proizvajalci, kot so **FORD, OPEL, BMW, TOYOTA, MITSUBISHI, SUZUKI, MAZDA, KIA, CITROEN**, brez večjih težav pa jo je možno vgraditi tudi v starejša vozila.

Pooblaščen distributer in serviser za Slovenijo je Mercator-KZ Krka, PE Agroservis iz Novega mesta, kjer vam bodo napravo tudi vgradili. Toni Marinčič iz Agroservisa zatrjuje, da je montaža razmeroma hitra in možna v vsako vozilo, cena pa v primerjavi z vrednostjo avtomobila zanemarljiva. Za samo napravo **TIC-TUS 1** boste odšteli okoli 31.000 tolarjev, nameščena pa stane približno 15 odst. več.

RIBIŠKA DRUŽINA NOVO MESTO Seidlova c. 8 68000 Novo mesto

razpisuje prosta dela in naloge

RAČUNOVODJE — ADMINISTRATORJA

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- da ima V. stopnjo šolske izobrazbe ekonomske smeri
- 5 let delovnih izkušenj na področju finančno-računovodskih poslov
- znanje računalništva (Windows okolje)
- izpit B kategorije in lasten prevoz

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Sprejeti kandidat bo moral opraviti 3-mesečno poskusno delo.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev, opisom dosedanjih delovnih izkušenj in kratkim življenjepisom pošljite v 8 dneh po objavi na gornji naslov.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

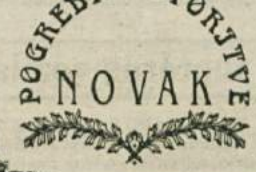
Sonja NOVAK s.p.

PE. AŠKERČEVA 7, Novo mesto

KOMPLETNA PONUDBA NA ENEM MESTU

DEŽURNA SLUŽBA NON - STOP

068 / 341 134, 0609 / 633 954

tedenski koledar

Četrtek, 28. septembra - Venčeslav Petek, 29. septembra - Mihael Sobota, 30. septembra - Sonja Nedelja, 1. oktobra - Terezija Ponedeljek, 2. oktobra - Bogoljub Turek, 3. oktobra - Evald Sreda, 4. oktobra - Franc

LUNINE MENE
1. oktobra ob 15.36 - prvi krajec

kino

BREŽICE: Od 28.9. do 1.10. (ob 18. uri) francoska komedija Casper. Od 28.9. do 2.10. (ob 20. uri) ljubzenska drama Najini mostovi. 4.10. (ob 20. uri) fantastični pustolovski film Congo.

film

NAJINI MOSTOVI, romanca (The Bridges of Madison County, ZDA, 1995, 130 minut, režija: Clint Eastwood)
Že biti dober igralec ni lahko, kaj šele igralec in režiser v eni osebi; Clint Eastwood je povrh še legenda, avtor mnogih hollywoodskih spomenikov. Njegov zadnji film pa je povsem drugačen od tistih, s katerimi je ustvaril mit o samotarskem, robatem, samosvojem "mačetu" z občutkom za pravičnost. Clint je bil vedno ultimativni močak, revolverjaš, kavboj, policaj, trmast režiser in lovec, strasten ljubitelj jazzja. Pred in za kamero. Joka ni nikoli, stokal tudi ne, veselja ob zmagah ni kazal, največji čustveni pretres, ki se mu je občasno zarisal na obrazu, so bili stisnjene zobje. Če je bil jezen, je povzročitelje hladnokrvno pobil. Pred kamero, da ne bo pomote! Tokrat pa je Clint zaljubljenec v ljubzenskem filmu. Brez orožja in srepih pogledov.
Robert Kincaid je fotograf, ki pride v podeželsko lowo, v okrožje

ČRNOMELJ: 29.9. (ob 20. uri) in 30.9. (ob 18. in 20. uri) psihološki triler Zloba. 1.10. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski film Leon.
KOSTANJEVICA: 30.9. (ob 19. in 21. uri) akcijska komedija Batman za vedno. 1.10. (ob 19. uri) zgodovinski spektakel Rapa Nui. 1.10. (ob 21. uri) film Zbogom sinko.
KRSKO: 28.9. in 1.10. (ob 18. uri) in 29.9. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Specialist.
METLIKA: 29. in 30.9. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Leon. 1.10. (ob 18. in 20. uri) ameriški psihološki triler Zloba.
NOVO MESTO: Od 28.9. do 3.10. (ob 16., 18. in 20. uri) fantastični pustolovski film Congo.
ŠENTJERNEJ: 29.9. (ob 19. in 21. uri) akcijska komedija Batman za vedno.

Madison, fotografiral pokrite mostove za National Geographic. Seveda se izgubi, za smer pa vpraša frustrirano gospodinjico Francesco Johnson - igra jo odlična Meryl Streep - ki je po sedemnajstih letih zakona prvič sama doma. Mož in otroka so za štiri dni odšli na živinjski sejem. Francesca, italijanska emigrantka, učiteljica po izobrazbi, bistra ženska, ki je svojo živahno drugačnost žrtvovala za družino, famo, povprečnega moža in malomeščansko okolje, ob svetovljanskem Kincaidu prvič spozna sebe ne samo kot zvesto ženo in mater, pač pa kot žensko, ki čuti in misli globoko, ljubi nežno in strastno. Z uvrturo intimnih pogovorov se jima zgodi popolna ljubezen, soglasje teles in duha. V štirih dneh. Toda treba se je odločiti med možim, ki tu ljubi kot lahko ljubi le možati, a tu tudi čutno sofisticirani Clint, in med družino, njeno družino. Tako ali drugače pa bo izgubila eno ali druge.
Eastwoodu je uspelo narediti ljubzenski nostalgik, ki pa niti enkrat patetično ne zastoka. Subtilno nam predstavi vso težo in brezizhodno grozljivost zavestno prekrajane ljubezni. Vrnitev moža in otrok domov in nato še srečanje ljubimcev v mestu je primer vrhunškega srčnega trilerja.
TOMAŽ BRATOŽ

kmetijski stroji

KMETOVALCI, SERVISERJI! Trgovina Klasje vam po ugodnih cenah nudi rezervne dele za traktorje IMT, Zetor, Tomo Vinkovci, Univerzal, Fiat Ursus. Popravljamo vse vrste tipov traktorjev in kardano, tudi na vašem domu. Rezervne dele pošljemo po pošti. Klasje, d.o.o., C. na klane 9, 64000 Kranj, ☎ (064)331-375, 7837
KMETIJSKA TRGOVINA AGROIZBIRA Slavko Prosen, Smedniška c. 17, Kranj, vas vabi k nakupu rezervnih delov za traktorje Tomo Vinkovci, Ursus, Torpedo Deutz, Zetor, Univerzal, Fiat, IMT, kosilnice BCS, program Sip Sempeter, Creina Kranj, vse vrste gum Barum, akumulatorje Vesna in Topla idr. Nudimo količinski popust, prodajo na čeki, pošljemo ekspres po pošti in železnici. Preden se odločite za nakup, pokličite še nas, vsak dan od 7. do 19. ure, ob sobotah od 7. do 12. ure, na ☎ (064)324-802, 8216
DVOBRAZDNI PLUG IMT 751 prodam. ☎ 83-522, 8388
SLAMOREZNIČ na motor, mlatišnico za deteljo, starejšo, prodaja za 200 DEM. ☎ 48-563, zvečer. 8393
KOSILNICO Figaro, okopalnik in kosilnico za frezo, 14 KM, prodam. ☎ (068)323-281, 8447
PLUG BATUJE, 2/10 A, prodam. ☎ 47-318, 8451
KOMBAJN ZMAJ 133, v dobrem stanju, z novo prešo za slamo, prodam. ☎ (068)42-355, 8453
TRAKTOR TV 822, letnik 1990, malo rabljen, odlično ohranjen, ugodno prodam. ☎ (068)44-515, 8470
IMT 539, 1800 delovnih ur, s kabino in kompresorjem prodam. ☎ (0608)80-126, po 16. uri, 8508

ŽITNI KOMBAJN Zmaj 142 z adapterjem za koruzo prodam. ☎ (068)58-157, od 7. do 15. ure, 8523
PUHALNIK Tajfun prodam. ☎ (068)60-137, zvečer, 8549
SIPOV OBIRALNIK koruze ugodno prodam. ☎ 42-598, 8570
TRAKTORJE TV, Goldoni, Ferrari idr., 30 KM, malo rabljene, ugodno kupim. ☎ (068)76-067, zvečer, 8571
LICKALNIK s transporterjem za koruzo prodam. ☎ (068)87-336, Marko Jordan, Koprivnik 4, 8578
MANJŠO PRIKOLICO domače izdelava za traktor TV ugodno prodam. ☎ (068)82-787, 8588
TRAKTOR STEYR, 18 KM, s koso, letnik 1971, prodam. ☎ (068)41-063, 8600
DVOBRAZDNI PLUG in dve verigi 16/750 za TV-30, prodam. ☎ 23-501, 8616
HRASTOVO IN BUKOVO HLODOVINO odkupujemo. ☎ (061)218-595, (0609)620-396, 7280
DVOJE rabljenih oken, po možnosti s polkni ali roletami, 100 x 110 cm, kupim. ☎ (068)52-013, 8397
2500 KG krompirja dezire kupim. ☎ 73-122, 8448
HRASTOVE DESKE, suhe kupim in izdelujem lesene stopnice. ☎ (068)27-101, 8491

motorna vozila

FAVORIT 136 LS, letnik 1992, 35.000 km, registriran do 9/96, lepo ohranjen, prva barva, deljiva zadnja klop, prodam. Jože Kralj, Veliki Gaber 29, 8360

Z 128, letnik 1987, ugodno prodam. ☎ (068)73-129, 8361
OPEL CORSO, letnik 1983, kovinske barve, dobro ohranjen, podaljšan, 3V, prodam. ☎ (068)57-818, 8367
FIAT 156, letnik 1990, prodam. ☎ 87-713, 8368
PASSAT CL 1.6, letnik 1990, registriran do 5/96, kovinske barve, nove gume, ohranjen, ugodno prodam. ☎ (0608)75-227, 8375
HROŠČA, letnik 1974, registriranega do 1.8.1996, prodam. ☎ 41-138, 8376
FIAT 126 P, letnik 3/89, prvi lastnik, ugodno prodam. Slavko Sluga, Dol. Brezovica 15, Šentjernej, 8394
R 4 GTL, letnik 1985, 90.000 km, registriran do 11/95, krem barve, prodam za 1600 DEM. ☎ (068)324-293, 8400
LADO 1500 S, letnik 1982, registrirano do 4/96, prodam. Drago Gril, Cerovec 1, Dolenske Toplice, popoldan, 8406
ALFO 2.0, letnik 1986, ugodno prodam. ☎ (068)27-485, 8408
R 18, letnik 1987 ali 1986, dobro ohranjen, od prvega lastnika kupim. ☎ (068)84-201, 8410
R 4 GTL, letnik 1984, registriran do 26.1.1996 in klavirsko harmoniko Melodija, ohranjeno, prodam. ☎ 78-502, 8412
JUGO 45 A, letnik 1987, dobro ohranjen, ugodno prodam. ☎ 45-358, 8417
ŠKODO FAVORIT, letnik 1993, 24.000 km, prodam. ☎ (068)45-440, 8418
R 5 FIVE, letnik 1994, prodam. Tomaž Mehle, Klemenčičeva 10, Novo mesto, 8573
Z 126, letnik 1987, registriran do 6/96, nove gume, in fiat uno TD, letnik 1987, registriran do 4/96, električna stekla, po generalni, prodam za 7500 DEM. ☎ 324-515, 8429
GOLF JX D, rdeč, prodam. ☎ (0608)84-346, 8429
JUGO 45 A, letnik 1986, registriran do 8/96, prodam. ☎ 87-700, 8431
LADO SAMARO, letnik 1990, modro, 5V, ugodno prodam. ☎ (0608)87-664, 8431
VW CADDY, letnik 1984, generalno obnoven, lepo ohranjen, registriran do 1/96, prodam. ☎ (068)26-921, 8441
GOLF JGL D, letnik 1983, izredno ohranjen, prodam. ☎ 20-404, 8442
JUGO KORAL 45, letnik 1989, prevoženih 60.000 km, registriran do 5/96, prodam. ☎ 21-926, po 15. uri, 8443
UNO 45, letnik 1987, 114.000 km, rdeč, prodam za 5700 DEM. ☎ (068)43-571, 8443
Z 101, letnik 1987, registriran, prodam. ☎ 75-005, 8460
JETTO CL, letnik 6/87, kovinske barve, uvoženo, avtomatik, dodana oprema na levo nogo, odlično ohranjeno, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)81-339, v petek, soboto in nedeljo, od 14. do 17. ure, 8462
BT 50, letnik 1988, zelo ohranjen, prodam. Pristava 10, Novo mesto, 8463
COLIBRI avtomatik, letnik 1992, z vso dodatno opremo prodam za 500 DEM. Pelko, Goveji dol 10, Krmelj, popoldan, 8462
KADETT, GT oprema, letnik 6/88, prevoženih 88.000 km, 5V, prodam. ☎ (068)57-197, 8469
KOMBI W transporter D 1600, letnik 1985, in rezervne dele za Wilus, novi ter pol. os. za TAM prodam. ☎ 87-016, 8473
ALFA ROMEO 1.5 karavan, letnik 1985, ohranjen, vsa oprema, 110.000 km, srebrne kovinske barve, prodam. ☎ 28-595, 8475
R 4 GTL, letnik 1990, rdeč, 22.000 km, zelo dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)40-778, 8477
GOLF, letnik 1984, registriran do 1.10.1996, bel, prodam. Alojz Murn, Vel. Orehek 28, Novo mesto, 8492
R 5 CAMPUS, letnik 1983, garažiran, dobro ohranjen, ugodno prodam. ☎ (068)22-392, 8498
ŠKODO 105 L, letnik 1988, lepo ohranjeno, prodam. ☎ (0608)82-100, 8500
OPEL KADETT, letnik 1979, opeko Vinkovci, novo, možko kolo in metrska drva prodam. ☎ (068)83-757, po 14. uri, 8509
R 5 FIVE 1.4, letnik 12/94, lepo ohranjen, rdeč, kompletno opremljen, ugodno prodam. ☎ 28-902, popoldan ali zvečer, 8538
JUGO 45 KORAL, letnik 1989, registriran do maja 96, prodam. ☎ (068)21-926, po 15. uri, 8546
JUGO KORAL 45, letnik 1989, registriran do 1/96, prodam. ☎ (068)73-473, 8525
126 P, letnik 1988, registriran do 8/96 in grozdič šmarcnico prodam. ☎ 42-362, 8525
JUGO 45, letnik 1989, rdeč, prodam. ☎ 20-492, 8532
AUDI 100 2.8 E V6, letnik 10/92, 90.000 km, 174 KM, klima, kovinsko črn, široke gume, meglence, centralno zaklepanje, lita platišča, električna okna, velur sedeži, radio, 6 zvočnikov, športno podvozje, prvi lastnik, servisna knjižica, registriran do 10/96, plus zimske gume, plus priljubljen, prodam. ☎ (0609)628-612, od 8. do 18. ure, 8538

Z 101, letnik 1981, vozno, neregistrirano, ter Z 101, letnik 1988, registrirano do 2/96, in 10 m3 brezovih drv prodam. ☎ 52-987, 8542
R 4 GTL kupim, prodam pa novo žensko gorsko kolo za samo 23.000 SIT. ☎ (068)323-824, 8545
JUGO 45, letnik 1989, odlično ohranjen, prodam za 2900 DEM. ☎ (0608)78-206, 8550
R 5 CAMPUS, letnik 1991, 5V, rdeč, prvi lastnik, tonirana stekla, garažiran, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)76-298, 8552
FIAT TIPO 1.4 ie SX, letnik 1993, registriran do 5/96, veliko dodatne opreme, prvi lastnik, nikoli poškodovan, prodam. ☎ (068)22-004, 8554
GOLF D, letnik 1989/90, registriran do 1/96, prodam ali menjam. ☎ (0609)632-973, Ljubi, 8559
SAMARO 1500 limuzina, rdečo, 34000 km, prodam. ☎ (068)78-294, zvečer, 8562
JUGO 55, letnik 4/92, bel, prevoženih 54.000 km, prodam za 5800 DEM. ☎ (068)24-451, 8563
126 P, letnik 1988, prodam. ☎ 85-873, 8565
ŠKODO FAVORIT 136, letnik 1992, 35.000 km, registrirano do 9/96, lepo ohranjeno, deljiva zadnja klop, prodam. Jože Kralj, Vel. Gaber 29, Veliki Gaber, 8572
R 5 CAMPUS, letnik 1992, registriran do 5/96, temno zelene kovinske barve, tonirana stekla, dodatna oprema, prodam za 10.500 DEM. ☎ (068)324-377, popoldan, 8573
JUGO KORAL 60, letnik 1990, in fiat regato 100 Sie, letnik 1987, prodam. ☎ (068)57-646, 8576
R 19 RT 1.4, letnik 1993, kovinsko siv, prodam. Marija Krušič, Pod Cvingerjem 19, Dolenske Toplice, 8584
GOLF JX D, letnik 1990, prodam. ☎ 341-035, 8586
R 11 1.6 D spring, letnik 1988, in 126 P, letnik 1988, prodam. Jože Legan, Gornji Kot 1, Dvor, 8589
Z 101, letnik 1990, belo, registrirano do 9/96, prodam za 3900 DEM. ☎ (068)87-436, 8591
JUGO 45, letnik 1988, lepo ohranjen, registriran do 25.3.1996, prodam. ☎ (068)40-888, 8592
JUGO 45, letnik 1988, registriran do 4/96, lepo ohranjen, prodam za 2200 DEM. ☎ (068)47-397, 8593
JUGO KORAL 55, letnik 1991, moder, 5 prestav, registriran do 7/96, prodam. Bršljan 44, Ljubo, 8596
PEUGEOT 405 SRI, letnik 1990, prva registracija 1/1991, prevoženih 82.000 km, prodam. ☎ (068)73-471, 8597
OPEL KADETT 1.6 i GT, letnik 12/89, katalizator, črne kovinske barve, vsa dodatna oprema, prodam. ☎ (068)65-448, 8598
126 P, letnik 1987 - 1989, ohranjen, nikoli zaleten, kupim. ☎ (068)53-073, 8603
JUGO 45, letnik 1985, registriran do 2/96, prodam za 1000 DEM. ☎ (0608)75-405, 8605

POSREDUJEMO pri prodaji, nakupu, zamenjavi, oddaji in najemu vseh vrst nepremičnin na območju Novega mesta, Trebnjega, Krškega, Brežice, Sevnice, Bele krajine, Ivančne Gorice in Grosuplja. Najemodajalec ne zaračunavamo provizije. Shop univerzal, Vidmarjeva 1, ☎ (068)27-131 ali 83-551, od 16. do 19. ure, 7421
STANOVANJA, hiše, parcele, poslovne prostore oddajamo, najamemo, prodajamo, kupujemo ter urejamo pogodbe. Pokličite agencijo Lasso, d.o.o., ☎ (068)323-012, 8366
LEPO PARCELO na Vinjem vrhu in jabolka elstar prodam po 49 SIT. ☎ 73-209, 8446
V NOVEM MESTU - Gotna vas, oddam 1.1 ha kmetijsko obdoyalnega zemljišča. ☎ (061)12-73-627, popoldan, 8456
POPOLNOMA OPREMLJENO hišo s centralno, v Trebnjem, oddam v najem za 600 DEM/mesečno. (0041-81 81-5135), 8472
GRABBENE PARCELE v Šmarjeti, dve parceli sta nadomestni, z urejeno gradbeno dokumentacijo, prodam. ☎ (068)73-595, 8505
V KOPRIVNIKU 33 pri Kočevju prodam starejšo hišo z elektriko, vodo in telefonom ter nekaj zemlje. ☎ (0602)20-558, 8519
NA TRŠKI GORI prodam vikend - zidnico s cca 220 trtami. ☎ (061)557-259, od 8. do 14. ure, 8522
NA OPATOVIGORI pri Gorjanjcih prodam gozd. ☎ (061)752-770 ali (064)403-192, 8531
HIŠO v Novem mestu ali okolici (do 30 km), takoj vseljivo, kupimo za gotovino do 100.000 DEM. ☎ (068)78-030, 8544
BIVALNI VIKEND s parcelo na Trški gori kupim. ☎ 42-495, 8581
VINOGRAD in sadovnjak z manjšo zidnico v Stari Bučki, z vodo in elektriko, prodam. ☎ (068)76-314, 8595
4 HA zemlje pri Alojzu Avscu, Studence 36, prodam. Fotograf Cvetko Tramte, Breška vas, Šentjernej, ☎ (068)81-596, 8608

posest

PRODRAM: hiše v Novem mestu, Straži, Škočjanu, Trebnjem, Grosupljem, Višnjih Gori, posestva v Trebnjem, stanovanje na Mirni, parcele v Kostanjevici, Šentjerneju, Potov Vrh, Grosupljem, lokal v Novem mestu, (III. gr. faz.), vikende in zidnice v Dolenskih Toplicah, Sevnici, Trebnjem, Škočjanu, objekt obrti v Trebnjem (plastika), oddamo gostinski lokal v Šmarjeti, trgovski lokal v Novem mestu, Vrhomem.
KUPIMO: hiše v Novem mestu, Trebnjem, Stični, Ivančni Gorici, stanovanja v Brežicah (tros.), Metliki (enos.), vikend v okolici Novega mesta, trgovski lokal v Novem mestu, najamemo hišo v Trebnjem. Posredujemo pri prometu vse nepremičnin v Ljubljani in okolici. INTERDOM nepremični, d.d., Ljubljana, Tavčarjeva 6, predstavnostvo za Dolensko, tel.: (068) 78-030, (0609) 636-920.

DVA FOTELJA, mizico, dvosed in taboret prodam. Igor Škrjanec, Jurka vas 32, Struža, 8414
GROZDJE žametno črnino prodam. ☎ 68-735, 8415
TELICO FRIZIJKO, brejo 8 mesecev, prodam. ☎ 41-044, 8419
GUME 135, 145, 155/70/13, skoraj nove, za polovično ceno, prvi levi blatnik za Mercedes 190 in zadnji stranski šipi za jugo prodam. ☎ (068)342-355, 8420
DOMAČE ŽAGANJE sadjevce ugodno prodam. ☎ 40-375, 8422
STISKALNICO - prešo za grozdič, leseno, na kamne, staro 20 let, brez vsake r. p. p. polakirano s prozornim lakom, prodam. Drago Švajger, Pleterje 15 c, Krško, 8427
GROZDJE laški rizling, modro frankonjo in žametno črnino ugodno prodam. Čiril Kukovec, UBO 12, Metlika, 8428
NOV hrastov sod z vratci, 155 l, ugodno prodam. ☎ (061)852-357, 8430
JABOLKA, obrana ali na drevu, nekropirjena, poceni prodam. ☎ 73-272, 8430
TELE, staro 10 dni, prodam. ☎ 75-005, 8435
PLEMENSKEGA OVNA prodam. ☎ 68-722, 8436
TIBETANSKE TERIERJE, mladič, odličnih staršev, z rodovnikom, cepjenje, prodam. ☎ (064)324-909, 8437
SUHE smrekove deske, 25 in 30 mm, prodam. ☎ 67-221, 8439
TRAIČNO ŽAGO za drva, malo rabljeno, prodam. ☎ (068)26-198, 8444
MLADO KRAVO sivko in telico frizijko, obe breji 8 mesecev, prodam. ☎ 40-382, 8445
KRAVO SIMENTALKO, staro 5 let, brejo 7 mesecev, in grozdič žametne črnine prodam. ☎ (068)42-352, 8449
ŽAMETNO ČRNINO in frankonjo prodam. ☎ (068)42-516 ali 42-918, 8450
PUJSKE, stare 9 tednov, in avtomobilsko prikolico prodam. Škrbec, Ratez 29, 8452
GROZDJE šmarcnico prodam. ☎ 78-441, 8454
SADIKE MAGNOLIJE, lovorike in ciprese prodam. ☎ 25-951, 8458
ČRNO in belo grozdič prodam. ☎ (068)76-452, 8461
GROZDJE, belo in rdeč iz Bieleškega področja, ter vinske sode 700, 330 in 270 l, ugodno prodam. ☎ (0608)63-101, 8467
ZAJČE, francoske srebrne in modre, dunajčane, raznih velikosti in cen, prodam. Đuro Čurčič, Veliko Globoko 24, Zagradec na Dolenskem, 8468
GROZDJE šmarcnico, vino in krompir za ozimnico prodam. ☎ (0608)33-628, 8471
KRAVO SIMENTALKO, staro 4 leta, prodam. ☎ (068)76-420, 8474
GROZDJE žametne črnine in šmarcnice prodam. ☎ 81-849, 8476
GROZDJE šmarcnico prodam. ☎ (068)87-554, zvečer, 8483
BIKKA SIMENTALCA, stara 8 tednov, prodam. ☎ 85-922, 8483
GROZDJE šmarcnico prodam. ☎ 78-233, 8484
HRASTOVO KAD, 650 l, malo rabljeno, ugodno prodam. ☎ 25-908, 8488
TRI KRAVE za zakol in puhalniki Tajfun prodam. ☎ (068)47-390, 8487
VEČ KRAV in 2 traktorska pluga prodam. ☎ 78-036, 8488
SPALNICO, dobro ohranjeno, poceni prodam. ☎ 25-664, 8489
KOSTANJEV in cvetlični med prodam. Povče, Otočec, ☎ (068)75-416, 8490
HORIZONTALNO tračno žago za razrez hlodovine, lažje izvedbe, s hidravličnim vzpenjalnikom, aluminiast žoln za 6 oseb, dimenzije 460 x 120 cm, in bukove brizkete za kurjavo prodam. ☎ 52-979, 8495
ŽAGANO OSTREŠJE za večjo hišo ter nov sod, 650 l, prodam. ☎ (0608)87-201, popoldan, 8496
JUŽNOAMERIŠKE ČINCILE prodam. ☎ (062)792-340, 8497
PUJSKE, težke 70 do 135 kg, prodam. Marjeta Znidarič, Šmalčica vas 18, Šentjernej, 8501
TELIČKO, staro 3 tedne, primerno za nadaljnjo rejo, prodam. ☎ 57-272, 8506
ODJOJKE prodam. Franc Borsan, Čr. draže 11, Šentjernej, 8511
TELICO, staro 3 mesecev, prodam. ☎ 21-421, 8512
UGODNO! Peči na petrolej, 2200 cal, F 720, po 33.800 SIT na 3 čeke, F 520 po 23.800 SIT. Trgovina Kulovec, Uršna sela, ☎ 65-636, 8514
GROZDJE kraljevino in rizling prodam. ☎ 27-158, 8515
ŠKOTSKO OVČARCO, staro 9 mesecev, z rodovnikom, prodam. ☎ (068)73-287, 8516
MIZARSKO tračno žago prodam. ☎ (068)73-631, 8518
500 - 600 KG modre frankinje prodam. ☎ 58-161, 8520
KROMPIR za ozimnico, bel in rdeč, prodam po 25 SIT/kg. ☎ 45-125, 8524
SIVO TELE, staro 7 dni, prodam. ☎ (068)41-115, 8527
KAVČ z jogijem in otroško stajico prodam. ☎ (0608)31-888, 8529
SUH obžagan les, za ostreže, 9 x 7 m, primeren za zidnico, prodam. ☎ 42-748, 8530
MLIN za grozdič, navaden, zelo ohranjen, prodam. ☎ 85-881, 8534
GROZDJE žametne črnine prodam. ☎ (0608)32-930, 8534
POPOLNOMA nov mlin za sušenje krompirja dezire za ozimnico in lipo na razsi lu, 4 - 5 m3, prodam. ☎ 85-687, 8537
KRAVO in tračno žago prodam. ☎ (068)76-171, 8539
SODE, 100 in 240 l, ter kadi, 150 in 300 l, prodam. ☎ (068)49-371, 8539
VGRADNI ŠTEDILNIK Gorenje (2 plin, 2 električni) in nov glasbeni stolp Nescos 2 CD in 70 W zvočniki prodam. ☎ (068)324-394, po 18. uri, 8541
KROMPIR, bel in rdeč (romana), za ozimnico, prodam. ☎ (068)85-840, 8541
ZAMRZOVALNO OMARO, malo rabljeno, 200 l, za 250 DEM in termoakumulacijsko peč za 150 DEM prodam. ☎ (068)27-751, 8543
SUHA DRVA, gabrova in cerova, prodam. ☎ 324-235, 8546
6 MESECEV staro žrebičko in 12 tednov staro telico prodam. ☎ 85-776, zvečer, 8551
SNEŽNE VERIGE za 126 P ugodno prodam. ☎ 78-465, 8551
2000 KG zdravega grozdiča, belega in črnega, prodam. ☎ (068)25-368, 8556

obvestila

SPREJEMAMO NAROČILA za vse vrste piščancev, enodnevnih in večjih. Valilnica Senovo, Mio Gunjilac, ☎ (0608)79-375, 8576
NESNICE, mlade jarkice, pasme hisex, rjave, stare 3 in pol, 4 mesece in ene tik pred nesnostjo, opravljena vsa cepilnja, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije: Jože Zupančič, Otovce 12, Črnomelj, ☎ (068)52-806, 8578
Gostilna Cetin, Mostec, Dobova, ☎ (0608) 67-578 in Anita Janežič, Slepšek 9, Mokronog, ☎ (068)49-567, 7643
ŽALUZIJE, rolete in lamelne zavese izdelujemo in montiramo po zelo ugodnih cenah. Možnost plačila na 3 čeke. ☎ (068)44-662, 7887
ŽALUZIJE, lamelne in plise zavese ter rolete izdelujemo in montiramo. Na zalogi tudi vse komponente za senčila. ☎ (061) 651-247, 8358
NA KMETIJI Metelko, Hudo brezje 16, Studence, prodajamo težke, bele purane, hranjene z domačo hrano. ☎ (0608)89-038, 8486
9 TEDNOV stare rjave jarkice in bele piščance za kak bomo prodajali od 28.9.1995 dalje v Šmarjeti 15, ☎ 73-058, 8494
KOKOŠI, bele, teške, in piščance, večje, prodajamo na farmi na Gor. Lazah. Peturinarstvo Humeč, ☎ (068)67-108 in (068) 324-496, 8504

prodam

VIDIA in navadne liste raznih dimenzij ugodno prodam. ☎ (061)556-808, 7622
STROJ za brizgan

stanovanja

SPALNICO prodam. ☎ 21-602. 8557
KROMPIR dezire, sante in romana ter prodaje frankinja prodam. ☎ (068)42-219. 8560
SNEŽNO VERIGO, otroško zibelko, premični prtlačnik, vlečno ključko za golf 2, vse prodam za 15.000 SIT. ☎ (068)25-087 ali (064)47-655. 8561
RDEČE GROZDJE frankinjo in zametovko prodam. ☎ 60-668 ali 59-405. 8566
ELEKTRIČNI MLIN za grozdje s črpalko in cevni prodam. ☎ (061)448-036. 8567
PUJSKE za nadaljnjo rejo ali za zakol prodam. ☎ (068) 75-121. 8568
KORUZO prodam. ☎ 78-228, popoln. 8569
TELIČKA, starega 10 dni, in trosilec hlevskega gnoja prodam. ☎ (068)78-086. 8570
MIZARSKO ŽAGO z nagibno mizo, premer koles 80 cm, litoželezno, znamke Kuchner, prodam. ☎ (068)81-116. 8580
TELE, staro 9 tednov (bicka), večjo količino grozdja šmarnice ter večjo količino domačega žganja prodam. ☎ 40-798. 8582
SKORAJ NOVE prenosne peči (plinsko, električno in na olje) zelo ugodno prodam. ☎ 73-324, zvečer. 8585
RDEČE GROZDJE ugodno prodam. Škovec 1, Tržišče. ☎ (0608)80-214. 8590
OREHOVE SADIKE s tanko lupino, 80 kom., poceni prodam. ☎ (0608)64-461. 8594
DVA PRAŠIČA, težka 140 kg, prodam. ☎ 42-253. 8601
GROZDJE frankinjo in zametno črmino pri Metliki prodam. ☎ (068)58-168. 8602
MALO RABLJENO kuhinjo in dnevno sobo ugodno prodam. ☎ (0608)51-094. 8606
KRAVO za zakol in mešana drva prodam. ☎ 78-273. 8607

razno

STEKLARSTVO SELIŠKAR. Zastekljujemo vse vrste balkonov, teras, vetrolovo in opravljamo ostala steklarska dela. ☎ (061)272-381. 8082
POZORI! Če se ukvarjate z direktno prodajo, zastopništvom, akvizitertvom, mrežnim marketingom, ne bodite, ampak tecite k telefonu! Kompletne navodila za uspeh v vašem poslu v treh knjigah mag. Aleša Lisca. Prednaročniška cena 6.990 SIT. Za naročila ali brezplačen prospekt pokličite na ☎ (061)40-698, 37-55 37. 8369
V CENTRU TREBNJEGA oddam poslovni prostor, 25 m², za mirnejšo dejavnost. ☎ (068)44-004, po 17. uri. 8391
BLIZU KRANJA oddam stanovanje za manjšo pomoč otroku pri učenju. ☎ (064)41-843. 8399
MATEMATIKO in angleščino za OŠ in srednjo šolo inštruiram. ☎ (068)25-683. 8413
V CENTRU Novega mesta oddam v našem pisarniške prostore. ☎ 22-738 ali 67-306. 8423
ANGLEŠČINO in matematiko za osnovno in srednjo šolo inštruiram. ☎ (068)323-167. 8426
POSLOVNI PROSTOR, cca 40 m², primeren za pisarno, zastopništvo idr., oddam in oddamo proti koncu leta družinsko stanovanje. Puruci, Rimska 21, Trebnje. 8434
POZORI! Želodčne težave lahko odpravimo za zmeraj, če pokličete na ☎ (063)763-346. 8465
DVA PROSTORA, 90 in 140 m², za proizvodnjo, skladišče ali trgovino, oddam ter prodam kosilnico BCS Gorenje Muta. ☎ 49-251. 8481
VARSTVO otrok v dopoldanskem in popoldanskem času nudim. ☎ (068)28-560. 8499
V ČRNOMLJU oddam lokal za trgovinsko dejavnost, 30 m². ☎ 53-243. 8507
ZA POPRAVILO STREHE damo v uporabo polovico hiše v mirnem delu mesta. Moj vrti 4, Novo mesto. 8521
GOSTILNO CVET v Vrčicah pri Semiču dam v najem. ☎ (068)67-704. 8526
V BLIŽINI Novega mesta oddam v našem trgovino. Naslov v oglasnem oddelku. 8558
GOSTINSKI LOKAL v obratovanju v Dolenjskih Toplicah oddam. ☎ (068)65-067. 8575
DOBAVA in montaža vseh vrst garažnih in vrtnih vrat z daljinskim upravljanjem. ☎ in faks: (068)81-169. 8577
AVTOVLEKA, popravila na terenu, rabljene in nove rezervne dele za Renault, Golf, Zastava, Fiat, Audi 100, Volvo 460, Lada Samara, Suzuki Maruti, Z 35.8 nudim. ☎ (068)27-177, 24-616 ali (0609)618-929. 8587
MATEMATIKO in fiziko za osnovno in srednjo šolo inštruiram. ☎ 84-147. 8604
V METLIKI - Gala center, prodamo gostinski lokal. ☎ 322-282. 8608

službo dobi

MIZARSTVO KOVAČ, hobi center, takoj zapusti KV trgovca. Pogoj: enoletne izkušnje. ☎ 321-210 ali 324-380. 8432
V NOVEM MESTU Z OKOLICO in v Trebnjem redno ali pogodbeno zaposlimo evropske in z lastnim prevozom za vpisane, slovenska knjiga, d.o.o., PE PIRS, Ljubljana c. 38, 6119 Ljubljana. ☎ (061)1404-282. 8459
IZUČENO NATAKARICO s prakso v strelski hrane zaposlimo v Trebnjem. ☎ (068)44-551. 8464
ZA PRIDNE dober zaslužek! Če ste diplomirani, imate proste popoldneve in vozite, pokličite na ☎ (066)272-111, (066)74-168 ali (066)282-687. 8478
ŠTIVILJO s prakso honorarno zaposlimo. ☎ (068)22-981. 8479
VOZNIKA B kategorije za občasn razvoz blaga s kombijem iščemo. Pogoj: starost nad 30 let. ☎ 321-064 ali 324-482. 8480
IŠČEMO NATAKARICO za nedoločen čas. ☎ 68-428 ali 59-282. 8502
BARBOTER išče prijetno dekletko za delo v restorani. ☎ (0609)622-668. 8502
NAGROBNE SVEČE nudimo za nadarjajo prodajo pod ugodnimi pogoji. Prijazen tudi za začetnike. ☎ 323-390. 8503
BIŠNO POMOČNICO iz Novega mesta iščemo za pomoč v gospodinjstvu. ☎ 341-079. 8536
V REDNO delovno razmerje sprejememo delavca v lesni stroki. ☎ 78-066. 8555

Trgovina Anita
 (pri gostišču Kos v Ločni)
 Odprto vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, od 7. ure do 20.30.

TELEVIZIJA NOVO MESTO
vaš kanal

s Trinovega vrha na kanalu 41

vsak dan ob 19. in 21. uri
NOVICE

vsak ponedeljek ob 18. uri
ODDAJA ZA OTROKE
 in po NOVICAH
ŠPORTNI PREGLED

vsak torek ob 20. uri
CELOVEČERNI FILM
 in ob 21.30 NOVICE

vsako nedeljo ob 16. uri
 glasbena oddaja
MED PRIJATELJI

vsak dan ob 15. ure dalje
VIDEO STRANI

SCP d.o.o. v likvidaciji
 Kanižarica 43 pri Črnomlju
 68340 Črnomelj

OBVEŠČA
 vse pravne in fizične osebe, da bo dne 6.10.1995 ob 11. uri razprodajala na javni dražbi vse svoje premoženje. Javna dražba s seznamom premoženja je objavljena na oglasni deski Občine Črnomelj in v Uradnem listu št. 54 z dne 22.9.1995

ŠERVIS DEŽMAN, s.p.
 Šmarjška c. 66
 Novo mesto
 tel.: (068) 26-521

- popravilo manjših kmetijskih strojev
- žage: Stihl, Tomos, Jonsared, Solo, Dolmar
- škropilnice, kosilnice, kultivatorji

novost: popravilo motorjev Tomos
Se priporočamo!

Nudimo ugodna gotovinska posojila za občane.
 Garancija čeki TR.
 Tel.: (068)26-749.

10-LET
»DOLENJKE—MARKET ŽUŽEMBERK«
POSEBNA PRAZNIČNA PONUDBA
OD 30. SEPTEMBRA DO 7. OKTOBRA 1995
 — 100 gr. kave za gotovinski nakup nad 3.000,00 sit v samopostrežnem oddelku prodajalne;
 — 5% popust za gotovinski nakup nad 5.000,00 sit na tehničnem oddelku prodajalne;
 — predstavitve in degustacije dobaviteljev v petek, 6. oktobra 1995, od 10. do 16. ure,
 — velika ponudba blaga po nižjih cenah.
 — **Se priporočamo —**
DOLENJKA MOJA TRGOVINA!

STE ŠAMI IN RAZOČARANI?
 Pokličite ženinno posredovalnico METULJ na tel.: (061) 126 35 84. Posebno vabljen dekleta in žene. Diskretnost je zajamčena.

LES ŠENTJERNEJ, d.o.o.
GROBLJE 62
68310 ŠENTJERNEJ
 tel.: 068/81-558

Delavca na področju gozdarstva zaposlimo.
 Pogoj: srednješolska izobrazba, po možnosti gozdarski tehnik, odslužen vojaški rok, vozniško dovoljenje B kategorije in lasten prevoz do sedeža LES, d.o.o., Groblje 62. Delovno mesto se sklne za nedoločen čas s poskusnim delom 3 mesece. Prijave pošljite v osmih dneh po objavi razpisa. Vsi, ki se bodo prijavi na razpis, bodo o izbiri obveščeni v petnajstih dneh po preteku roka za prijavo.

HLODOVINO CELO LETO ODKUPOJEMO!
HRAST, BUKEV, JAVOR, JESEN, JELŠA, ČEŠNJA
 Tel. (065) 24-621 do 21. ure.

SLOVENSKE ŽELEZNICE D.D.
 - Sekcija za vzdrževanje prog, Novo mesto, Ljubljanska 1, PRODA večjo količino starih železniških pragov in tirnic na železniški postaji Trebnje. Informacije na telefonu 323-358 ali osebno v nadzorništvo proge Trebnje.

GRAVERSTVO
PASARSTVO
Nežka Staniša
 Dol. Težka voda 36
 68000 Novo mesto
 Tel.: 068/89-270

NUDIMO VAM VSA GRAVERSKA IN PASARSKA DELA
 POKALI
 NAPISNE IN REKLAMNE TABLE
 ŠTAMPILJKE
 VSE VRSTE ROZET
 BAKRENI LJAKI ZA PRETOK VINA
 CVETLIČNI LONČKI IZ MEDENINE
 KRIŽI IN SVEČNIKI IZ MEDENINE
 STOJALA ZA DEŽNIKE IZ MEDENINE
 BRON TOLKALA (LEVI) ZA VHODNA VRATA
 PESKANJE KOVIN
 BAKRENI KOTLIČEK ZA KUHANJE V NARAVI

IŠČEMO podjetnika za prodajo profesionalnih nemških električnih strojev in orodij za mizarstvo, kovinarstvo, gradbeništvo, avtomobilarstvo in instalaterstvo.
PISNE prijave pošljite na naslov:
TEHNOHIT, d.o.o.
 61233 DOB, Vodnikova 2

BARLOG
BARLOG TREBNJE
 vam iz svojega prodajnega programa po ugodnih cenah nudi:
 • vozila NISSAN
 • traktorje TORPEDO
 • traktorske gume BARUM
 • kamionske gume
 • filtre FIAAM
 • zavorne obloge TEXTAR
 • akumulatorje AKUMA in ATSA
 • avtomobilski pribor BOSCH
 • orodje GEDORE
 Obiščite nas v Trebnjem, Obrtniška 18
 tel. (068) 45-700, fax 45-701

AVTOPRODAJA
AUTO SEJEM
 KRŠKO
 VSAKO NEDELJO od 8 do 13 h pri KOVINARSKI

YURENA
šola tujih jezikov
 tel.: 068/341-434
 vpisuje otroke, mladino in odrasle v tečaje ang., nem., fran., ital. in ruščine. Vpis med 10. in 12. ter 13. in 16. uro.

Pooblaščen prodajalec vozil
LADA AVTO
EMINENT
 Novo mesto
 Krško, tel. 0608/22-950,
 Črnomelj, tel. 068/51-379, 51-378
 — KARAVAN že od 952.000,00 SIT
 — SAMARA že od 999.000,00 SIT
 — NIVA že od 1.338.000,00 SIT
POPUST ZA UPOKOJENCE - 48.000,00 SIT
 — ugoden kredit na 4 leta
 — možnost menjave staro za novo
 — darilo za vsakega kupca

POPRAVILO MANJŠIH KMETIJSKIH STROJEV
 Gubčeva 15, Novo mesto (bivša delavnica GG)
 Tel. 068/342-131
 068/65-570

GRAVERSTVO
PASARSTVO
Nežka Staniša
 Dol. Težka voda 36
 68000 Novo mesto
 Tel.: 068/89-270
 NUDIMO VAM VSA GRAVERSKA IN PASARSKA DELA
 POKALI
 NAPISNE IN REKLAMNE TABLE
 ŠTAMPILJKE
 VSE VRSTE ROZET
 BAKRENI LJAKI ZA PRETOK VINA
 CVETLIČNI LONČKI IZ MEDENINE
 KRIŽI IN SVEČNIKI IZ MEDENINE
 STOJALA ZA DEŽNIKE IZ MEDENINE
 BRON TOLKALA (LEVI) ZA VHODNA VRATA
 PESKANJE KOVIN
 BAKRENI KOTLIČEK ZA KUHANJE V NARAVI
 Vestni trgovki z lastnim prevozom nudim honorarno prodajo na novomeški in krški tržnici.
 Tel. (0608) 22-140.

DOLENJSKI LIST
 marketing
 tel. (068) 323-610
 fax: (068) 322-898

ADRIATIK
 d.o.o.
 OPEL CORSA VIVA, 3 vrata 17.900 DEM
 OPEL CORSA SWING, 3 vrata 19.300 DEM
 CORSA 1,4 SPORT, 16 V 22.500 DEM
 Vpisujemo vrstni red za dobavo nove VECTRE MY 96

Na zalogi: SEAT IBIZA 1,4; 3 vrata, cena do registracije samo 21.400 DEM
 oprema: airbag, servo volan, centr. zaklepanje, el. šipe, dvig volana, obratomer, ura, temna stekla, avtoradio, deljiva zadnja klop, barvni odbijači.
ROVER 414, 5 vrat, novi model MY 96 27.990 DEM
 Možnost nakupa na kredit ali leasing!

RAČKA
 Novo mesto
 Rozmanova 34
 tel. 321-355
PC 486/80/540/C
 35.500 sit

kobra
 POOBLAŠČENI ZASTOPNIK ZA
mobitel
ŠENTJERNEJ Šmarje 13
068/81-118
 P.E. NOVO MESTO
 Ljubljanska c. 27
 068/323-000

WILSON
 -25%
BELFE BELFE
 -35%
JANTEX
 -20%
NOBICO URKO — usnjena konfekcija
BIG STAR CASUCCI Jeans tudi za najmlajše
ROLERJI vse številke
WILSON tenis loparji
 -25%
NINO butik
 Nakupovalni center
VRTNICA CELJE
 telefon: 063/730-182

DOLENJSKI LIST
LADA
DO LADE BREZ DENARJA
 Za upokojece popust 48.000 SIT
 LADA že za 999.000,00 SIT
 kredit R+10 ali leasing na 5 let!
 Nudimo kredite tudi za rabljena vozila.
 Inf. 068/24-612

PRODAJA VOZIL
 Smrečnikova 45 (vrtinarija)
 Novo mesto
 Tel./fax 068/324-424

OPEL CORSA VIVA, 3 vrata 17.900 DEM
 OPEL CORSA SWING, 3 vrata 19.300 DEM
 CORSA 1,4 SPORT, 16 V 22.500 DEM

Na zalogi: SEAT IBIZA 1,4; 3 vrata, cena do registracije samo 21.400 DEM
 oprema: airbag, servo volan, centr. zaklepanje, el. šipe, dvig volana, obratomer, ura, temna stekla, avtoradio, deljiva zadnja klop, barvni odbijači.
ROVER 414, 5 vrat, novi model MY 96 27.990 DEM
 Možnost nakupa na kredit ali leasing!

RAČKA
 Novo mesto
 Rozmanova 34
 tel. 321-355
PC 486/80/540/C
 35.500 sit

Ciril Plešec

cah, v začetku devetdesetih pa ga je dušno pastirstvo zaneslo na Dolenjsko. Do poletja 1992 je bil vikar na novomeškem Kapitulju, od takrat naprej pa je župnik v Šmihelu.

"Šmihelska župnija ima deloma mestni značaj, ki ji ga dajejo naselja Kandija tostran Težke vode, Drska, blokovsko naselje na Brodu in Regrške košenice - novo naselje v predmestnem stilu, potem je tu še stari Šmihel, ki je ohranil samosvoj značaj, in tu so podeželska naselja s svojimi podružnicami, s pretežno kmečkim značajem, čeprav je večina prebivalstva pravzaprav delavska, zaposlena v Novem mestu in okolici." Tako je v nekaj potezah opisal župnik Ciril Plešec svojo farno. In kako bi v nekaj vrsticah človek opisal njenega pastirja?

Ko se šmihelski župnik Ciril Plešec suka okoli župnišča s prenosnim telefonom v roki in v pogovoru preko telefonske zveze ali neposredno rešuje probleme, ki se pojavljajo v zvezi s prenovno kaplanije ali pripravo praznovanja sedemstoletnica fare, vmes pa še sprejema stranke, ki se obračajo nanj z vsem mogočim, je bolj podoben sodobnemu poslovnežu kot pa klasičnemu župniku. Ta podobnost pride še bolj do izraza, ko sede za računalnik. Župnik in računalnik! Še pred nekaj leti bi se marsikomu ta dva pojma zdela povsem nezdružljiva. Vendar, razvoj gre naprej in med temi, ki predstavljajo meje sprejemljivega, je tudi on.

Da se razmere neprestano spreminjajo in človek z njimi, se gospod Ciril vseskozi dobro zaveda. Ko je odraščal v vasi Preska pri Medvodah - rodil se je leta 1958 v delavsko-kmečki družini - je bil le eden izmed petih otrok. Skrb za vso peterico je kmalu padla na materina ramena, kajti oče je umrl, ko je bilo Cirilu komaj deset let. Brezskrbne mladosti je bilo torej malo, a spomini na harmonično vzdušje v družini bodo Cirilu ostali za vedno. Ključ duhovniškemu poklicu se je v njem začel oglašati že zelo zgodaj, zato je bila pot na Srednjo versko šolo v Vipavi in nato na ljubljansko teologijo tako rekoč samoumevna. Po posvetitvi je bil tri leta kaplan v Senčurju pri Kranju, potem tri leta na Jeseni-

To je župnik, ki skrbi, da je cerkev prisotna pri vseh pomembnejših dogodkih od človekovega rojstva do smrti. A je to le ena od plat. Če velja za farno, da je večplastna, to gotovo velja tudi za župnika. Omenili smo že poslovno plat, ne smemo pa pozabiti na njegov žametni glas, tako poznan poslušalcem radijskih valov studia D. Slednje marsikoga prese- neča, a je res, da je Ciril Plešec eden prvih župnikov, ki je izkoristil svoj naravni dar in se v radijskih oddajah s svetno in duhovno vsebino pojavil v etru. Prišel je s tem že, ko je bil še na Jesenicah, nadaljuje pa to tudi na Dolenjskem. Ta elastičnost ortodoksnosti, a je v soglasju z njegovim videnjem sveta, v katerem sta vera in življenje neločljivo povezana.

Sem sodi tudi sedemstoletnica šmihelske fare, ki je svoj čas kot prafara pokrivala vse ozemlje od kočevskih gozdov do šentjernejskih ravnin pa od Krke do vrha gorjanskega grebena. Da je usmeril pozornost strokovne in laične javnosti na njeno častiljivo starost, je vsekakor zaslu- ga tega mladega župnika. Pri tem ima tudi svoje želje, saj pravi: "Močno upam, da se bo ob sedemstoletnici zavest pripadnosti župnijski ali oltarnemu občestvu še povečala. To bodo gotovo podpr- la tudi nova dejstva, ki bodo ob- javljena ob tej priložnosti."

T. JAKŠE

Spet izlet za naročnike Dolenjskega lista

Obljubo, da bodo izletji z Dolenjskim listom in turistično agencijo Mana postali tradicionalni, izpolnjujemo, in že v soboto, 14. oktobra, bomo naročnike in vse ostale, ki se nam želijo pridružiti, peljali na izlet v Benetke. Brezplačen izlet je bil sobotni, poslej pa brez denarja ne bo šlo, a prispevki bodo minimalni in prepričani smo, da se boste v velikem številu odzvali že tokratnemu povabilu. Ne pozabite na veljaven potni list.

• Prijave za oktobrski izlet sprejemamo do ponedeljka, 9. oktobra, na telefonskih šte- vilkah 068/323-610, 321-115 in 0609/623-116.

• Cena izleta za naročnike Dolenjskega lista je 3.400, za ostale pa 4.700 tolarjev.

• V ceno je všteti prevoz s so- dobnim avtobusom iz Novega mesta, zavarovanje, ogled Benetk pod strokovnim vod- stvom ter večerja z družabnim zaključkom.

Na izlet vas torej vabita

• Slovensko politično in nočno živ- ljenje: starši se igrajo demokracijo, otroci gledajo pomografijo. (Jurčič)

SPET ROCK KONCERT V BOŠTANJU

BOŠTANJ - Društvo za- veznikov mehkega pristanka organizira v nedeljo, 1. okto- bra, v Domu Partizana v Boš- tanju pri Senvnici rock koncert. Poleg Nizozemcev Zool in sku- pine Maze iz Krškega bosta kot glavna gosta nastopila legen- darni Eugene Chadbourne in J. C. Black, ki je bil član origi- nalne postave Mothers of In- vention. Prireditev se bo pri- čela ob 19. uri. Vabljeni!

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Belokranjka ne najde Suhorja v imeniku, J. J. pa ni našel nogometa - Ob postaji sežiga smeti - Župan je rekel: "Postajališče bo pokrito letos." - Direktor je Jože

Iz slušalke dežurnega telefona smo najprej zaslišali jezni glas Belokranjke, ki je povedala kar nekaj gorkih čez slovensko pošto oziroma Telekom in tiste, ki sestavljajo tele- fonski imenik. Vanj so vtaknili kup vasi in zaselkov, za katere še nihče ni slišal, že drugo leto zapored pa so pozabili na Suhor pri Metliki. Preden smo poklicali Telekom, smo nekoliko pozorneje pogledali v ime- nik in ugotovili, da je omenjeni kraj v imeniku razdeljen na Gornji Suhor in Dolnji Suhor pri Metliki in da lahko gospo potolažimo kar sami.

Naslednji glas se nam je zdel znan, pripadal pa je dolgoletnemu vratarju novomeškega nogometne- nega moštva J. J. iz Novega mesta. Bil je razočaran in jezen na nas, ker ne objavljamo nič o novomeškem nogometu, ki bi si zaslužil vsaj sem ter tja kakšno vest. Vsem ljubiteljem nogometa se opravičujemo. Vest o zadnjih uspehih novomeških nogometašev smo imeli pripravljeno, vendar je zaradi obilice član- kov poleg več drugih ostala v pre- dalu. V prihodnje bosta športu pri-

padali dve strani in se kaj takega ne bo več dogajalo.

N. J. s Sel pri Otovcu se je pritožil nad sosedom tamkajšnje železniške postaje, ki na dvorišču redno sežiga smeti in s tem zasmradi vso okoli- co. Upa, da bo njegov klic spodbudil tako sosedu kot tudi komunalo, da bosta v splošno zadovoljstvo kra- janov Otovca končno uredila odvoz smeti.

Antonija Hočevnar iz Kostan- jevice je povsod iskala učbenik za spoznavanje narave za 3. razred. Našla ga je šele v knjigarni DZS v Trebnjem, kjer ji je prijazna trgov- ka po telefonu sama od sebe pred- lagala, da ji knjigo pošljejo po pošti, kar so tudi storili. Kaj takega še ni doživela.

Alojz Šikonja iz Črnomlja je prejšnji teden urejal nujne doku- mente na tamkajšnji občini, vendar notarja ni našel. Pravi, da je en sam notar premalo in da bi moral imeti zamenjavo. Papirje je kasneje nesel v Ljubljano, kjer mu jih niso spre- jeli, v Novem mestu pa je bila no- tarjevo pisarno dolga vrsta. Pripom- bo je imel tudi čez policiste, ki jim svetuje, naj ne zaustavljajo vozil v neposredni bližini križišč. Vozniki, ki jih opazijo, namreč vratolomno zavirajo in obračajo svoja vozila, da se izognejo kontroli.

Bralec iz Gradišča pri Šentjer- neju je prebral članek v Dolenjskem listu o vodi, ki ogroža v Gradišču. Zanima ga, kdo bo plačal škodo. Človek, ki je zasipal kanal in s tem zaprl pot vodi, se sedaj vozi mimo in se domačinom smeje v obraz.

Jože Zagorc z Gorenjega Vrhpo- lja se sprašuje, po koliko je kruh, pečen iz pšenice, ki jo kmetom plačujejo po 14 tolarjev kilogram. Tudi krompir ima po njegovem prenikzo ceno. Kadar pa on pride v mesto kaj kupiti, je vse tako drago, da s kmečkim zaslužkom ne more kupiti prav veliko.

Razburjena mati metliškega šol- larja nas je prosila, naj vprašamo

metliškega župana, kdaj bodo zgra- dili stredo nad avtobusnim postaja- liščem. Župana Branka Matkoviča smo naslednji dan obiskali v njegovi pisarni in našega vprašanje se je kar razveseli. "Letos!", je bil njegov odgovor.

Poklicni nas je Vlado Starešinič, domnevni direktor Vinteksa, in povedal, da je pravemu direktorju, o katerem je bil govor prejšnji teden v isti rubriki, ime Jože in da sploh nista nič v sorodu. Obema se za napako opravičujemo.

Darinka Bobnar iz Dolenjskih Toplic nas je poklicala šele v ponedeljek. Kot upokojenka pogosto hodi na izlete, vendar ji tako lepo, kot ji je bilo na izletu naročnikov Dolenjskega lista in poslušalcev Studia D v soboto, ni bilo še nikoli, zato se želi obema novinarskima hišama še enkrat zahvaliti.

I. V.

POLHARIJA BO TRAJALA TRI DNI

LOŠKI POTOK - Lov na polhe je v navadi, kar pomnijo ljudje. Danes je bolj zabava in strast, nekoč pa je pomenil važen vir hrane. Važno je tudi pridobivanje poljske masti, ki baje zdravi številne notranje in zunanje bolezni. Za letos pravi- jo organizatorji, bo to del turistične ponudbe, saj bo pol- harija trajala kar tri dni, in si- cer od 29. septembra do 1. oktobra. Vse vragolije in oce- njevanje bo doseglo višek v noči od sobote na nedeljo, in sicer pri lovski koči pod Jaz- bino, kjer je baje zakopan zlat zaklad in ga ljudje še vedno iščejo. Pri lovski koči bo orga- nizirana ponudba pijač in hra- ne, saj polhov najbrž ne bo dovolj za vse lovce in goste, ki jih pričakuje organizator.

A. K.

V DRUŽBI JE LEPŠE - Tega mnenja smo bili vsi udeleženci sobotnega izleta, ki smo kot velika družina takole "gasilsko" pozirali pred obiskom jerozalemskega vinskega hrama. (L. Murn)

Ko Dolenjci obišejo Štajersko

92 izzrebanih naročnikov Dolenjskega lista in nagrajencev Studia D na "izletu v neznano" - Najmlajša udeleženka 9 let, najstarejša .76 let - "Kdaj se dobimo naslednji?"

NOVO MESTO - Letošnji prvi jesenski dan, sobota, 23. septembra, bo prav gotovo ostal v lepem spomi- nu vsem tistim, ki smo se udeležili nagradnega avtobusnega "izleta v neznano". 92 srečnežev, ki so bili izzrebaní kot naročniki Dolenjske- ga lista (za vsako leto izhajanja od leta 1950 je bil izbran po eden) in nagradne akcije Studia D, je bilo iz najrazličnejših občin Dolenjske, Posavja in Bele krajine. Da je bil izlet res nekaj nepozabnega, imajo poleg že omenjenih organizatorjev, sponzorjev turističnih agencij Mana in Interflash iz Novega mesta in obeh šoferjev (Alojza Gazvode in Robija Kocjana) največ zaslug še gorenjski glasbeniki - Trio Janeza Fabijana iz Kranja.

Cilj izleta v neznano je kmalu postal znan: odpeljali smo se proti Štajerski in obiskali svet od Pod- četrtka in Atomskih Toplic do Ptuj- ske gore, kjer smo si ogledali 600 let staro gotsko cerkev, in ptujске vin- ske kleti. Zaradi manjše zamude (žal) nismo bili deležni degustacije vin, smo pa vseeno izvedeli veliko zanimivega o kleti, v kateri hranijo najstarejša vina v Sloveniji. Kot za- nimivost: najstarejšega letnika iz leta 1917 imajo še 220 steklenic, in čeprav ni naprodaj (morda pa prav zato), vam lahko povem ceno: 1 steklenica stane 16.000 mark. Za popotnico so vsakemu podarili buteljko Haložana, seveda ne letni- ka 1917. Na sobotnem izletu smo lahko na svoj račun prišli tudi vsi ljubitelji gotске umetnosti. V pro- gramu je bil namreč še ogled Pokra- jinskega muzeja v Ptuj.

Naš zadnji postanek pa je bil v "svetem mestu" Jeruzalem, biseru ormoško - ljutomerskih gor, do katerega se pride po Vinski cesti, ki postaja vse bolj znana turistična, planinska in romarska pot. Po obisku 343 let stare cerkvice sv. Matere Božje smo se preselili v prostore gostišča Jeruzalem, ki je bil naša končna in najlepša postaja.

Jeruzalem je tako nekako pred- stavljal ločnico med uradnim in za- bavnim delom izleta, čeprav smo to že prej med sabo (uspešno) zdru- ževali. Pri celodnevem druženju smo doživeli marsikakšno "iskrico" in zabeležili tudi nekaj "neverjetnih zgodb". Za največjo atrakcijo je

poskrbela najstarejša izletnica, 76- letna Terezija Klarič iz Kočevja. Človek jo mora videti - toliko ve- selja in optimizma še veje iz nje, da nam je bila vsem za zgled. Poveda- la je, da je naročnica Dolenjskega lista 28 let in da še vedno brez očal najprej prebere rubriko "Halo, tu- kaj bralec...", nato novice iz Kočevja

• Da hudobija in nevoščljivost ne poznata meja, dokazuje tudi lažni klic enemu izmed izzrebanih naroč- nikov Dolenjskega lista, ki bi se moral udeležiti nagradnega izleta. Neki nepridiprav mu je po telefonu povedal, da z Dolenjskega lista sporočajo, da izlet zaradi slabega vremena odpade. Žal mu je naš nagrajenec nasedel in tako soboto preživel doma. Pa drugič!

in šele nato osmrtnice. Tokrat pa bo naredila izjemo in bo najprej po- iskala prispevek z izleta. "Poglejte, v 76 letih sem doživela že marsikaj, ampak tako lepo kot danes se še nisem imela. Pa še vaš direktor me je dvakrat vozil z avtom," mi je navdušeno razlagala Terezija, ki je, če verjamete ali ne, zaplesala tudi solo ples. Za presenečenje sta poskrbela tudi Branko Tisu iz Treb- njega in Ciril Logar iz Loga pri Senvnici, ki sta se po spletu čudnih naključij po veliko letih spet našla.

Nazadnje sta se videla leta 1955 v Trzišču, ko sta skupaj obiskovala osnovno šolo, v soboto pa sta se razpoznala šele zvečer v Jeruzale- mu. Ves dan sta se namreč vozila v različnih avtobusih, in šele ko sta se slučajno usleda skupaj, sta po pogo- voru ugotovila, da se že poznata. Zanimivo pa je tudi to, da sta oba le nadomeščala dva izzrebanca, ki se izleta nista mogla udeležiti.

Izvedeli smo tudi, da je naj- starejša naročnica Dolenjskega li- sta, to je od začetka izhajanja leta 1950, Marija Može iz Srebrni- ca, najmlajši, iz letošnjega leta, pa Stanko Jarkovič, ki je na izlet postal namestnika. Na avtobusu smo si slučajno usleda skupaj, sta po pogo- voru ugotovila, da se že poznata. Zanimivo pa je tudi to, da sta oba le nadomeščala dva izzrebanca, ki se izleta nista mogla udeležiti.

Čeprav se sliši še tako patetično, pa je vendarle resnično, da je bil izlet z Dolenjskim listom in Studiu D nekaj nepozabnega. Zato bo verjetno za marsikoga razveselju- joča vest, da bomo podobna druženja organizirali pogosteje - z malenkos- tnimi denarnimi prispevki. Do naslednjik torej na svidenje!

LIDIJA MURN

ČETVORČKI LEPO USPEVAJO - Pred dobrim letom smo poročali o četvorčkih, bikcu in telicah, ki so prišli na svet 2. aprila lani na govedorej- ski fermi v Livoldu pri Kočevju. Zdaj so četvorčke spet javno razstavili ob nedavnem dnevu govedorejcev (na fotografiji). Po slabem letu in pol teh- ta bicek Miško (prvi z leve) je 625 kg, teličke pa: Špelca 410 kg, Urška 502 in Pikica 463 kg. (Foto: J. Prime)

Z obeh strani Gorjancev

ANEKDATE IN PRIKODE ZAPISAL JOŽE DULAR

Pa ga rini

K mlinarju Ivanetiču v Radovičih pri Metliki je prišla kmetica in mu vsa nejevoljna očitala: "Kakšno moko pa ste mi zadnjič dali! Testo se je trgalo, pa nisem in nisem mogla vleči povitice." "Nič hudega, Janja!" je živahno dejal mlinar. "Če se testo ni dalo vleči, ga pa drugič rini!"

Koliko je še do mesta?

Popotni se je ustavil pred Bobenčkovo gostilno na Dvoru in vprašal krčmarja: "Koliko je še do Novega mesta?" "Ne vem," je dejal Bobenček. Ko je oni brez besed nejevoljen odšel naprej in naredil nekaj desetih korakov, ga je krčmar poklical in rekel: "Že vidim! Če boš tako hodil kot zdaj, boš tja prišel v treh urah. Če pa boš stopil hitreje, boš tam pol ure prej!"

Ne bo ga dosegel

Ko so v družbi govorili, kako plodovit je bil Španski dramatik Lope de Vega (1562-1635), ki je v svojem življenju napisal 1.500 iger, od katerih se je ohranilo 450, je neki dolenjski literat, ki je pri štiridesetih letih izdal eno samo knjižico, prepričljivo dejal: "Toliko jih ne bi sprivil skupaj, pa če živim še dvajset let!"

Zbrali: Bojan Ajdič

Trening

"In zakaj te je žena zadnjič z va- ljarjem po glavi?" "Ah, zgolj zaradi treninga. Po- stala je članica ribiške družine, no, zdaj pa trehira, kako se udari sul- ca."

Hoče dokaz

"Pravite, natakaj, da je tale riba sveža, torej ni stara, kaj?" "Seveda je sveža, saj vidite, da je še živa!" "Že, že, natakaj, tudi vi ste živi, to pa ni dokaz, da ste sveži!"

Hvalisanje med ribiči

"Ali si kaj potegnil iz vode ali nisi?" "Nič, prav nič! Pa ti?" "Prav nobene. Toda vedi, da je bila moja večja kot tvoja!"

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bra- lci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Prishlihnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Čakamo vas vsak četrtek med 18. in 19. uro na te- lefonskih številkah (068) 323-606. Dežurni novinar vam bo rad pri- sluhnil.